

SCIENCE
FICTION

ТРИЛЪР

15

ПСИХОЛОГИЧЕСКА ФАНТАСТИКА

THE BEST
WORLD SF

ХЕНРИ КАТЪР ПОЛ АНДЕРСЪН
ДЕЙМЪН НАЙТ ФИЛИП ДИК

ДВАМА СА МНОГО

ДВАМА СА МНОГО ПСИХОЛОГИЧЕСКА ФАНТАСТИКА

Превод: Красномир Крачунов

chitanka.info

**ДЕЙМЪН НАЙТ
ДВАМА СА МНОГО**

I

Преди доста години Джордж Майстър бе разглеждал нервната система на изкуствен модел. Това бе нагледно пособие: и най-тънките нервни влакна бяха потопени в специален разтвор, който бе засъхнал и ги бе направил достатъчно дебели да се виждат с просто око и заедно с всички останали органи бяха залети с прозрачна пластмаса с формата на човек. Каквото и да се казва работата на майстора от Торкъс III бе прекрасна, но сега не можеше да си спомни името му. Но не това бе най-важното, важното бе, че по него сега приблизително си представяше как изглежда той самият. Е, точно копие на макета не се е получило. Например, той бе почти сигурен, че невроните между зрителния център и очите се бяха разтегнали на тридесетина сантиметра. А и цялата нервна система, несъмнено бе сплескана и забавно се къдреше по краищата, тъй като мускулатурата, която тя бе управлявала вече я нямаше. Освен това забеляза и някои други различия от образа, което всъщност означаваше резки структурни промени. Но фактът си оставаше факт — всичко онова, което той можеше да нарече собственото си „аз“, сега бе не повече от главния мозък, очите, гръбначния мозък и разпрострялата се нервна мрежа неврони.

Джордж си затвори очите за миг. Той само преди малко се бе научил да го прави и много се гордееше с това си постижение. Защото дългият първоначален период, в който не можеше нищо да прави, бе така ужасен. След известно време бе достигнал до извода, че всеобщия паралич е предизвикан от продължителното действие на някакъв наркотик, който бе държал мозъка в безсъзнателно състояние, докато тялото му... Е, нищо де.

Или бе така, или невронните разклонения просто още не бяха успели да се захванат добре в новото си положение. Възможно бе скоро да провери коя от двете възможности е правилна. Отначало, когато той можеше само да вижда, но не можеше нито да помръдне, нито да си спомни, какво бе станало от мига в който бе паднал по лице

в онази пъстра сиво-зеленикава желатинова мътилка — та отначало съвсем не му бе добре.

Интересно, как ли са се отнесли другите към това? Те са тук някъде, в това нямаше никакво съмнение, от време на време внезапно усещаше остра болка отдолу, там където би трябвало да се намират краката му и в същия миг движението на околното пространство се прекратяваше. Причината би могла да бъде само една: още нечий мозък бе попаднал в клопката, и като него се опитваше да задвижи общото им тяло, но в друга посока.

И като правило болката веднага се прекратяваше. Джордж отново имаше възможност да изпраща заповеди към нервните краища, които преди бяха управлявали пръстите на ръцете и краката, а желатиновото тяло, в което се намираше, продължаваше бавно да пълзи напред. Ако все пак болката не преминаваше, оставаше му възможността да задържа движението до мига, в който другия мозък не престане. При това той се чувствуваше себе си като непоканен пътник в бавен екипаж. Той можеше напълно или частично да съгласува своите движения с движенията на друг мозък.

Интересно, кой още заедно с него се бе намъкнал в тази „локва“? Вивиаън Белис? Майор Хамс? Мис МакКарти? Или и тримата заедно? Но това безспорно можеше да се разубие по някакъв начин.

Джордж се опита да погледне още веднъж надолу и усилията му се увенчаха с успех. Като в мъгла видя тясна ивица с познатата му пъстра сиво-зеленикава разцветка. И това нещо много бавно се преместваше през руслото на пресъхнал ручей, който те вече пресичаха поне час, ако не и повече. По напрашената и полупрозрачна повърхност бяха полепнали изпочупени клончета и откъснати листа.

Той достигна доста неща: при предишното поглеждане бе успял да види само тънкото крайче на своето ново тяло. Когато отново повдигна очи, противоположният край на ручея забележимо се приближи. Точно до брега, на каменистата почва, стърчеше букетче от някакви твърди на вид тъмносиви стъбла. Джордж се насочваше наляво от него. Растението много приличаше на онова, за което поиска да се хване и... попадна в сегашното си положение. Сега можеше да го разгледа на спокойствие.

Но едва ли това растение, ще се окаже особено интересно. Няма никакви основания да предполага, че всяка неизвестна форма на живот

ще представлява нещо потресаващо ново. Джордж бил уверен, че на най-интересния организъм вече се е натъкнал.

„Някаква си *meisterii*“ — помисли си той. Още не бе измислил родовото име: отначало да се научи повече за това същество, но че е *meisterii* — това е несъмнено. Откритие е! И никой не ще може да му го отнеме. Но което е така оскърбително, той, Джордж, се намира вътре в откритието си.

Каквото и да се казва, това е чудесен организъм. Но прекалено примитивен — собствената му структура е по-проста и от тази на медузата. Подобно същество е могло да излезе на сушата само на планета със слаба сила на тежестта. Мозък, нервна система или нещо подобно изглежда въобще нямаше. Затова пък притежаваше съвършен механизъм за оцеляване: предоставяше на своите съперници в борбата за съществуване да развият високоорганизирана нервна тъкан, а само предпочиташе да си лежи (замаскирано под купчини листа или други растителни остатъци) в очакване, докато някой от съперниците му не се бухне в нвго и то да се възползува от плодовете на победата си.

Но това не бе вид паразитиране, а истинска симбиоза, при това на по-високо ниво, отколкото на всички планети, които Джордж бе посетил. Плененият организъм едновременно представлявал храна за съществото и мозък-пленник, който в собствен интерес го ръководеше при търсенето на нова храна или предупреждавал поробителя си за възникналите опасности. Ти ме води, а аз ще те храня! Това е така справедливо.

Той се приближи плътно до растението и го разгледа. Както и предполагаше, това бе обикновена трева и не представляваше никакъв интерес.

Тялото му се заизкачва по каменистия склон. Той знаеше, че възвишението е ниско, но от нивото на очите му, то изглеждаше невероятно висока. Не без труд се изкатери нагоре и пред него се разкри друга долчинка. Несъмнено така ще продължи без край. Въпросът бе, ще може ли някога да се измъкне от това състояние?

Джордж погледна сенките, предизвикани от ниското слънце. Тялото се движеше в посока северозапад и се отдалечаваше от лагера, до който имаше няколкостотин метра. Дори пълзешком с лекота би изминал това разстояние... ако би пожелал да се върне.

Но тази мисъл предизвикваше в него безпокойство. Защо, сам не разбираше. И веднага му хрумна, че външния му вид никак не предизвиква представата за човек, попаднал в беда. Сега той изглежда като чудовището, което го бе погълнало и частично смляло, и заедно с него още няколко човека.

Нямаше никакво съмнение — окаже ли се в лагера, той веднага ще бъде разстрелян. Наистина, вместо автоматичните карабини, в ход биха могли да действуват наркотичен газ, но на това нямаше особена надежда.

Не, той бе направил верния избор. Най-добре е да се отдалечи от лагера, и то така, че спасителният отряд да не го намери. Бягай! Крий се в гората! Изучавай новото си тяло. Разбери как действуват и какво може да се добие от него. Узнай дали другите са разделили твоята участ и може ли с тях да се свържеш.

За това ще отиде предостатъчно време, но очевидно е възможно.

II

Предисторията на срещата на Джордж Майстър с meisterii-та се свеждаше към следното.

В края на двадесет и третото столетие на нашата ера Галактиката се намираше в процес на колонизация от две враждуващи помежду си федерации. Първоначално конфликтът се изразявал в нападения на планети, стълкновения между флотите, бомбандировки и дребни сблъсквания. Но скоро този безсистемен способ на водене на войната станал немислим. Заводите произвеждали бойни роботи с трилиони. Растяли купищата боеприпаси, готови за пълно и взаимно унищожение. Навсякъде по границите на звездните системи бълкали от военни части на едната или другата страна в конфликта.

С такива мерки за сигурност планетите били застраховани от нахлуванията и всякакви други пречки за търговията, ако само на врага не се удавало да колонизира околните звездни системи и така да блокират поредния зародиш на неприятелската колонизация.

Темпът на живота през последните седем поколения стремително нараствал. Знанията се усвоявали по ускорен способ — чрез хапчета. Всички се женили рано и бясно раждали деца. И ако човек попадал в авангардна екологическа група, налагало му се да работи без никаква научна подготовка.

При освояването на новите планети с неизвестни форми на живот, най-разумно било да се започне с имунологични изследвания, разчетени за период поне на десет години и осъществявани от борда на херметично затворени станции. Едва след обуздаването на най-опасните бактерии и вируси бшло възможно внимателно и постепенно да се започва работа и изследвания в полеви условия. И чак след петдесет или около това години започвали да пристигат преселници.

Но нито едната, нито другата страна нямали време за това!

Само пет часа след казането на групата на Майстър на планетата, фабрикорите издигнали бараки за две хиляди шестотин двадесет и осем човека. А Майстър, Хамс, Белис и МакКарти тръгнали

по дебелия слой пепел от изгорената почва от двигателите, право към най-близките растения. Заповядано им бе да се движат по спирала около лагера до разстояние хиляда метра и да се върнат с образци, освен ако не ги погълне някое същество, прекалено голямо и лакомо, че да не обърне внимание на автоматичните им карабини.

Биологът Майстър бе окачил по дрехите си цял ансамбъл от разнообразни кутии за образците. Майор Хамс носеше аварийното снаряжение, бинокъл и карабина. Вивиън Белис, минеролог, която разбираше толкова от работата си, колкото ѝ позволяваше краткия тримесечен курс, носеше пушка с къса цев, геологическото чукче и торба за събраните парчета. Мис МакКарти — наричаха я само по фамилия — нямаше никакво отношение към науката. Тя бе закрепена към групата от Службата за Гражданска Безопасност. На кръста ѝ висяха два огромни пистолета и патрондаш наблъскан с патрони. Нейното единствено задължение бе да пръсне на парченца черепа на всеки член на групата, заловен при използването на непозволени средства за общуване или държащ се странно в някакво отношение.

Когато започнаха втората обиколка по спиралата, те се натъкнаха на пресечена камениста местност и няколко къси и стръмни долчинки, повечето от тях изпълнени с прашни посивели стъбла на мъртви растения. Когато влязоха в една от тях, Джордж, трети във веригата (пред него се намираше Гамс и Белис, а МакКарти оформяше опашката), реши да се отклони настрани, да мине по една каменна плоча и да изследва разстителните стъбла, които се намираха в далечната страна. На тази планета той тежеше най-много двадесет килограма, а плочата изглеждаше така, сякаш бе забита в земята. Но едва бе стъпил на нея и усети че тя се накланя и губи опора, завика, падна и забеляза, как Хамс и Белис застинаха като кадър на забавена филмова лента. Чу шума на падащите камъни, над него се разгърна нещо като разперило се одеало от листа и кал и успя само да помисли: „Като при меко кацане...“ Това бе всичко, докато не се осъзна с усещането, че е погребан жив и освен очите всичко друго е умряло.

Макар увереността му, че от предишния Джордж Майстър е останала само нервната система, не се подкрепяше от преки наблюдения, доказателствата за това бяха прекалено убедителни. Достатъчно бе, че състоянието на упойване от първите часове премина, но нервите му не съобщаваха нищо за положението на

туловището, главата, ръцете и краката, които той преди малко владееше така добре. Затова пък усещаше, разбира се, доста неопределено, че е сплескан и разхвърлен по огромна площ. Когато се опитваше да мръдне пръстите си, получаваше такъв множествен отговор, че се оприличаваше на стоножка. Той не чувствуваше изтръпването, което би следвало да се появи след продължителен паралич, а освен това не дишаше. Но мозъкът му изглежда добре се спабяваше с хранителни вещества и кислород, защото работеше отчетливо, мислите бяха ясни, чувствуваше се здрав и напълно нормално.

Дори глад не усещаше, въпреки че вече дълго време бе изразходвал енергия. В зависимост от гледната точка, нещата изглеждаха двуяко — или нямаше повече стомах, стените на който да могат да се свиват, или организъмът, в който така неусетно пътешествуваше, бе се заситил от ненужните му тъкани на тялото на бившия Джордж Майстър...

* * *

Изминаха два часа, слънцето започна да залязва и започна да вали дъжд. Капките бяха огромни, падаха бавно и човекът усети пляскането им по „кожата“, но не знаеше дали трябва да се опасява или не; за всеки случай запълзя към един избуял храст и се скри под широките му листа. Валежът спря, когато бе станало тъмно и той сметна, че сега единствен смисъл има оставането му на място до утрото. Джордж не усещаше умора и през главата му премина любопитна мисъл: ще продължи ли да изпитва нужда от сън? Той се настрои на експериментаторска вълна и зачака организма сам да отговори на въпроса.

Времето минаваше, а той още бе буден, без да усеща и най-малката нужда от сън. Започна да размишлява — дали това е отговора? Внезапно в далечината се появиха две огънчета. Бавно премествайки се насам натам, те се приближаваха към него.

Джордж ги наблюдаваше с такова засилено внимание, в което се смесваха и професионалното любопитство и нарастващата тревога. Огънчетата се приближаваха и започна да се различава, че те са

закрепени на дълги и тънки стебла, подаващи се от мрака под тях. Това или бяха органи за осветяване, като при някои дълбоководни риби, или просто луминесциращи очи.

Човекът започна да се вълнува. Очевидно в нервната му система се бе появил адреналин или нещо от този род. Но това да остави за по-подходящо време, а сега да решава по-важния въпрос. Как да се отнася с приближаващото се същество: дали е от тези с които *meisterii* се храни, или то се храни с него? И ако последното е вярно, какво да предприеме?

Засега явно му бе предписано да седи на място и да не шава. Съществото, в което се засели, използваше маскировка в нормалното си необитаемо състояние и не можеше бързо да се премества. Затова Джордж се затаи и започна да наблюдава с полузатворени очи и да гадае, как ще завърши една среща с непознатото животно.

Това, че е нощно, още за нищо не говори. Разните пеперудки и прилепите предпочитат тъмнината... Хм!... По дяволите прилепите! Те са месоядни... Съществото с фенерите се приближи почти до него и Джордж видя под стеблата чифт блещукащи слабо тесни и дълги очи.

И в същият миг животното раззина паст и пробляснаха множество остри зъби...

Джордж се осъзна в една цепнатина на каменна стена и нямаше никакво понятие, как се бе добрал до тук. Помнеше само едно: сякаш силен дъжд се изсипа по листата, когато хищникът се нахвърли на него, последва мигновена яростна болка и нищо повече... само смътното, озарено от звездната светлина видение на листа разпиляни по почвата.

Умът му не го побираше — как бе оцелял?!

Над това размишляваше до разсъмване. После случайно погледна надолу и видя нещо, което досега не бе забелязвал. От гладкият край на желатиновото му тяло се виждаха някакви четири израстъка. Едва сега той си даде сметка, че усещането му за допир с камъка, на който се бе разположил, бе станало друго. Вече не лежеше по „корем“, а стоеше на няколко мънички издатини.

Той сгъна един от израстъците — само опита и после го изхвърли напред. Това бе нещо като карикатура на пръст или по-точно на крак с една става.

Дълго трябваше да осмисля случилото се. Лещеше неподвижно. После отново тръсна израстъка. Още беше на мястото си. И другите бяха на мястото си, действителни и чувствени, както и целия този организъм.

Най-после се реши да тръгне. Към нервните краища на пръстите на ръцете и краката изпрати същите онези заповеди, които изпращаше и когато те наистина още съществуваха. Тялото му с такава скорост изкочи от цепнатината, че той едва не прелетя през края на неголямата пропаст.

Преди малко пълзеше като охлюв, а сега сновеше бързо като истинско насекомо.

Но какво бе станало? Вероятно, когато чудовището с дългите зъби се нахвърли върху него, той от страх инстинктивно е побягнал, като е забравил, че няма крака. Нима с това може да се обясни всичко?

Джордж отново си помисли за хищника и за стеблата, които поддържаха неговите светещи органи. А нали на стеблата със същия успех можеха да се намират и очите... Защо да не опита?

Той затвори очи и си представи, че те все повече излизат от орбитите си, въобрази си, че растат и растат подвижни стебла... Опита се да си внуши, че той има именно такива очи, че винаги са били такива, че всеки порядъчен човек има очи на стебла.

Май с него наистина нещо става!?

Разтвори широко очи. Пред него се намираше земя и бе така близо, че изглеждаше като размазана, но това бе поради неточния фокус. Той нетърпеливо повдигна поглед. Полезрението се измести, но само на двадесетина сантиметра.

Изведнъж се разнесе глас. Нещо зазвуча и изглеждаше, че идва през слой от половин метър мазнина.

— И-и-ъ! Ли-е-ъи! Ър-ир-ри!

Джордж се стресна и инстинктивно подскочи, като рязко се извърна и описа с очите си дъга от прекрасните 240 градуса. Наоколо бяха само скали и лишеи. Като се огледа съсредоточено, той забеляза наблизко нещо като личинка, нещо като гъсеница, която пропълзяваше край него. Не му остана нищо друго освен да се загледа подозрително, но след миг отново се чу същият глас:

— Бли-бли! Пи-пи-пли!

Сега този глас бе с половин нота по-високо и се донасяше някъде отзад. Джордж се извърна още един път и заизписва с очите си кръг...

Но този кръг се оказа невероятно широк. Нали очите му се намираха на високи стебла и с това бяха придобили подвижност, макар само преди няколко минути да гледаше право в земята и едва отместваше погледа си. Мозъкът му заработи трескаво. Излиза, че той наистина бе успял да създаде израстъци за очите си, толкова меки, като медузообразната плът на тялото му, без кости и мускули, които не можеше да движи, както си пожелае. И щом гласът го изплаши, той с трескава бързина ги допълни с мускули и кости.

Оставаше му да предположи, че и снощи се е случило нещо подобно. Вероятно процесът на образуване на краката ще се завърши от само себе си, но по-бавно. Уплахата го бе ускорила. Очевидно това бе защитно приспособление. Относно гласа...

Очите се завъртяха отново, но този път бавно, като внимателно оглеждаха нещата наоколо. Никакви съмнения! Той беше сам. Гласът се бе донесъл отзад, а в действителност излизаше от собственото му тяло.

Гласът се разнесе отново и сега не звучеше така отчаяно. Нещо забълбука, прокашля се и тънък тенор съвсем ясно произнеес:

— Какво значи това? Къде съм аз?

Джордж бе залят от догадки. Той бе така зашеметен, че когато от близкия храст се откъсна някакво голямо и сухо парче и безшумно се затъркаля и заподскача към него, не успя да направи нищо друго освен да гледа изумено и опулено и въобще не помръдна.

Отначало дълго наблюдава предмета, който сякаш бе облечен в твърда си черупка, после премести поглед на храста, откъдето преди малко плодът се бе откъснал. Бавно и мъчително се оформи някакво логическо заключение. Изсъхналият плод бе паднал безвучно и това бе естествено, защото при метаморфозите си, той се бе лишил напълно от слух. Но... нали преди миг чу глас?!

Следователно — халюцинация или телепатия!

Гласът прозвуча отново.

— Помогнете! Господи, някой ще се отзове ли?

Май бе Вивиан Белис. Хамс, дори и да викаше толкова тънко и пронизително, никога не би изрекъл: „Господи“. А за МакКарти — направо изключено.

Джордж започна да се успокоява. И същевременно продължаваше да мисли усилено: „Страхувам се — израстват ми крака. Белис се страхува — появява се телепатичен глас. Това е така разбираемо, в подобна ситуация тя първо би заревала“.

Тогава, защо и той да не заплаче? Затвори очите си и си въобрази, че се намира в съвсем непознато място и го обкръжават ужасни неща. Не знае как да се измъкне от това положение. И при това вика с пълни сили: „Вивиан!“

Така се измъчва известно време. Гласът на девойката продължи да се раздава през почти равни интервали. Изведнъж воплите се прекъснаха по средата на думата.

— Чу ли ме? — запита Джордж.

— Кой е това? Какво ти трябва?

— Аз съм Джордж Майстър, Вивиан. Разбираш ли, какво ти казвам?

— А?

Джордж продължи в същия дух. Накрая момичето каза:

— А-а-х, Джордж... извинете мистър Майстър! Така се изплаших. Къде сте?

Той започна да обяснява и изглежда го направи не съвсем тактично, защото когато свърши, Белис изписка и отново се разхленчи. На Джордж му остана единствено да въздъхне съкрушено и да запита:

— Има ли още някой в апартамента? Майор Хамс? Мис МакКарти?

Изминаха две минути и се раздаде двойна поредица от несвързани и страшни звуци. Когато те се превърнаха в по-ясни думи, гласовете можеха да се разпознаят. Хамс, преди случката червенолик и як войник с грубо лице, изкряска:

— Защо не си гледа под краката, Майстър? Ти предизвика срутване и само заради тебе се оказахме в това кретенско положение!

МакКарти, която притежаваше набръчкано и тебеширено лице с издадена напред долна челюст, каза с леден глас:

— Майстър, за всичко ще бъде доложено, където трябва. За всичко!

* * *

Както се изясни след малко, само Хамс и Майстър бяха запазили зрението си. И четиримата в една или друга степен можеха да управляват мускулатурата, но само майорът бе в състояние сериозно да влияе на усилията на Джордж. МакКарти се бе изхитрила да възпроизведе двойка изправни и прекрасно действащи уши, на което никой не се учуди.

Затова пък Белис през остатъка от вчерашния ден и цялата нощ била сляпа, глуха и няма. Тя могла да използва само крайните кожни органи на осезанието — перцепторите за топлина, студ и болка. Така тя усещала всяко клонче или листче до което се докосвали, чувствувала студените удари на дъждовните капки и особено я разтърсила болката от ухапването на зъбатия звяр. Когато Джордж узна това, тя се издигна силно в очите му. Някой друг на нейно място отдавна да бе загубил ума и дума, и от страх би изпаднал в истерия или би полудял.

После се разбра, че никой от тях не диша и никой не чува да бие сърцето му. Джордж искаше много да продължи разговора на тази тема, но останалите в един глас заявиха: не е важно, какво се е случило с тях, важно е как де се измъкнат.

— Ние не можем да се освободим — започна да обеснява Джордж. — Поне засега. Това което зная не ми подсказва пътя...

— Но ние трябва да се измъкнем от тази клопка! — изрече убедено Вивиан.

— И незабавно да се върнем в лагера — произнесе леденият глас на мис МакКарти. — Незабавно! А вие Майстър ще трябва да обясните на Службата по Безопасност, защо като сте дошли в съзнание, не сте се върнали обратно.

— Това е напълно правилно — изграчи и Хамс, но без обичайното си перчене. — Да предположим, че вие нищо не можете да измислите, но има и други инженери и те ще намерят някакъв способ.

Джордж търпеливо изложи съображенията си, за възможния начин на гостоприемство от страна на хората в лагера, но МакКарти, която притежаваше желязна логика, бързо доказа несъстоятелността на твърденията му.

— Вие сте създали крака и стебла за очите си, при това сами си признахте. А щом е така, бихте могли да сътворите и уста. С нея ще оповестим пристигането си.

— За съжаление, не е така лесно — отвърна Джордж. — Само с уста няма да ни се размине, трябва и зъби, небце, език, меко и твърдо гърло, дробове или нещо подобно, гласни струни и диафрагма, която да задвижва целия този апарат. Съмнявам се, че е въобще възможно. Та нали когато мис Белис се обади, тя го направи по начина, който използваме и сега. Тя не...

— Прекалено много си отваряш устата — срязва го мис МакКарти. — Майор Хамс! Мис Белис! Вие ще създадете гласовия апарат! Който успее пръв, ще получи поощрение със записване в личното му досие. Започвайте!

Джордж, който не бе призован да се труди по този въпрос и следователно изключен от състезанието, се захвана да си възвръща слуха. Както му се стори, съществото в което се намираха, прилагаше своеобразен принцип на разделение на труда. Те двамата с Хамс, които попаднаха първи в желатиноподобната маса, си бяха запазили зрението, докато слухът и осезанието бяха предоставени за следващите ги. Като принцип бе превъзходно и Джордж нямаше никакви възражения. Но не му допаднаше това, че мис МакКарти монополно се разпорежда с една част от сензорния им апарат.

Дори и да успее да се договори с Хамс и Вивиан, макар и в дадения момент надежди за това да нямаше особени, то МакКарти все едно ще удря спирачките. А много е възможно, че в най-близкото бъдеще животът им ще зависи от това, дали слухът ще бъде под негов пълен контрол.

В началото го привлякоха изреченията, които си разменяха двамата съревноваващи се. „Става ли нещо?“ „Май не!“ Те пъхтяха, нещо измънкваха, пуфтяха и с раздражение безуспешно се опитваха да преминат от телепатично общуване на звуково.

— Заповядам ви, замълчете! — изкряска накрая мис МакКарти. — Съсредоточете се само на нужните органи. Вие сте се разшумяли като две глупави магарета!

Докато те се караха, Джордж се захвана за работа, като прибягна отново да изпитания вече начин. Затвори очи и си представи, как зъбатото същество се промъква през нощта в тъмнината към него: Тап-тап! Бав! Тряс! и пожела с пълни сили да има уши с които да долавя и най-дребните шумове навън. Измина доста време, преди да му се стори, че нещо е постигнал... Но може би това са само телепатични

звуци, които така безгрижно издава някой от останалите? Бър-бър... дряс... дрън... тап-тап...

Джордж се разтревожи не на шега и отвори широко очи. Само на педесетина метра от него, на противоположния бряг на равен каменист склон, обрасъл с нещо като черни бамбукови пръчки, прилични на копия, се показва човек с униформа. И когато пред него се размърдаха стеблата с непонятно предназначение, той застина на място от изумление и вдигна карабината.

В случая Джордж извърши единственото възможно — търти да бяга. И веднага вътре се вдигна страшен шум и мускулите на краката му затанцуваха с остри гърчения.

— Бягайте, дявол да ви вземе! — извика той разярен. — Там е войник с...

Раздаде се оглушителен грохот и Джордж усети зверска болка под кръста. Вивиан завика пронизително. Борбата за притежаване контрола над съвместните им крака се прекрати и те се понесоха бясно напред под прикритието на близките камъни. Отново се раздаде изстрел и Джордж чу, как парчетата разбит камък се разлетяха със свирене през листака над главата му. Те се хвърлиха надолу, после изкачиха на един дъх склона и минавайки край ниските дръвчета скочиха в гората от високи дървета с голи клони.

Като забеляза яма изпълнена с листа, Джордж се устреми към нея, като се пребори с желанието на някой да бяга по права линия. Едва се бяха пльохнали вътре и трима войници изтичаха край тях. Тихо и мирно, без да шавнат, те пролежаха цял час.

* * *

Вивиан не преставаше да стене. Като вдигна внимателно стеблата на очите си, Джордж видя няколко остри каменни парчета, да са се забили в желатиновата плът на чудовището, в долния му край на тялото. Провървяло им беше. Още мъничко и парчетата щяха да попаднат в тяхната част.

Гледката пробуди професионалния интерес на Джордж. Повърхността на това, което сега бе тяхно тяло, цялата сякаш ферментираше: ту се отваряха, ту се затваряха дребни ямички. Плътта

кипеше, но мехурчетата въздух не излизаха отвътре, а се захващаха на повърхността и започваха да потъват навътре...

И съвсем дълбоко под пъстрата повърхност на огромното, приличащо на гъсеница тяло, се виждаха четири разпълзяващи се тъмни сгъстявания — несъмнено четирите живи мозъка на Хамс, Белис, МакКарти и неговия.

Да, той е една от тези купчини и най-вероятно е разположен точно под стеблата на очите си. „Странно е да гледаш собствения си мозък — размишляваше Джордж. — Но с времето ще свикна“.

Четирите петна се притискаха плътно едно до друго, като образуваха почти правилен квадрат в центъра на луковицата. Едва видимите нишки на гръбначните мозъци се пресичаха вътре и лъчевидно се раздалечаваха от центъра.

„Схемата е добра“ — помисли Майстър. Съществува бе явно приспособено да използва едновременно няколко нервни системи. Те се разполагаха в определен ред — дълбоко вътре за повече безопасност, но и защото изглежда се предвиждаше и съзнателно сътрудничество между „пътниците“. Сигурно съществуваше и някакво междуклетъчно вещество, което да стимулира ръста на клетките и така да се осъществява връзката между отделните мозъчни системи... Именно с това можеше да се обясни успехите им в телепатията. Джордж страшно много искаше да изучи този механизъм и за разбере, как работи...

Вивиан престана да се жалва на болките. Мозъкът ѝ се разполагаше срещу този на Джордж и бе най-силно пострадал от каменните парчета. Сега тези парчета се спускаха с видима скорост надолу през желатиновото вещество на тялото им. Като достигнат дъното, те несъмнено ще бъдат изхвърлени, подобно на онези части от облеклата им и снаряженията им, които не са могли да бъдат усвоени от този организъм.

Започна да скучаяе и от нямане какво да прави, започна да гадае, кой от останалите мозъци на кого принадлежи. Лесно успя да си отговори. Вляво от себе си видя чифт сини очи, намиращи се на нивото на повърхността. Вдясно се намираха два малки отвора, които се вгълбяваха на няколко сантиметра навътре в тялото. Това можеше да бъдат само ушите на мис МакКарти. На Джордж му се прииска да ги напълни с кал, но как да го стори?

И така, въпросът с връщането в лагера бе свален от дневния ред, поне до известно време. МакКарти не говореше повече за необходимостта да се оформи комплект органи на речта. Джордж не се съмняваше, че тя не се е отказала от намерението си, но не вярваше в успеха ѝ. Какъвто и да бе механизмът, чрез който се осъществяваше трансформацията на телесната им структура, всичко свидетелствуваше за това, че такива профани, като него, могат да постигнат успех, само под въздействието на бурни душевни преживявания, да и то ако става дума за създаването на някакъв единичен орган и то не много сложен. Докато ушите са нещо къде-къде по...

Но в същия миг му хрумна, че желаното може да се постигне и чрез създаването на тънка мембрана, вместо диафрагма и въздушна празнина зад нея, а също и известно количество мускули, които да извършват необходимите колебания и модуляции. Но идеята запази за себе си.

Съвсем не му се искаше да се връща назад. Той не бе съвсем обикновен човек, знаеше добре работата си и безкрайно я обичаше. А в дадения случай се намираще в нещо като могъщо средство за изследване, каквото едва ли някога бе имало в историята на науката, в изменчив организъм, влял в себе си наблюдателя, който от своя страна бе волен да изменя по желание си тялото и да вижда резултатите. Бе в състояние да изказва определени хипотези за неговите функции и да ги проверява непосредствено на тъканите, принадлежащи всъщност на собственото му тяло. Способен бе да конструира нови органи, нови механизми за приспособяване към околната среда!

Джордж се виддя на върха на пирамида от нови открития и някои от разкрилите се възможности, които така трудно прозря, му внушаваха страх и чувство на собствено нищожество.

Той не можеше просто да се върне при хората, дори това да станеше без риск за живота му. Ех, да беше сам в този проклет звяр... Впрочем, може да бъде сигурен в едно — колегите му биха убили чудовището и биха го извели оттам... с всички последици...

Вивиан, която се бе избавила преди известно време от болките сега започна отново да хленчи. Хамс ѝ се скара грубо. МакКарти ги наруга и двамата. На самият Джордж му се стори, че още малко и сам ще излезе от кожата си. И имаше защо! Толкова време да бъде заедно с тези идиоти, които не могат да измислят нищо по-добро от това...

— Почакайте! — каза им той. — Ние всички сме еднакво разстроени и в лошо настроение, нали? Вие сте нервни и раздразнителни, сякаш сте работили шестдесет часа непрекъснато и така сте уморени, че не можете дори да заспите...

— Престани да дрънкаш като реклама — сърдито го прекъсна Вивиан. — И без това ни се повдига...

— Това е, защото сме гладни! — обяви тържествено Джордж. — Ние не го съзнаваме, защото вече нямаме органи, които да ни сигнализируют за това. Но нали този организъм за последен път се нахрани с нас, а от тогава е изминало поне двадесетина часа. Време е да намерим нещо за закуска.

— Прав си, дявол да те вземе! — изрече Хамс. — Но ако това нещо се храни с хора... то аз искам да кажа...

— До появата ни тук не е имало хора — прекъсна го сухо Джордж. — Подхожда му всякакъв вид белтък, но единственият начин да узнаем това е да пробваме на практика. И колкото по-скоро, толкова по-добре!

Той тръгна на път, като пое по онова направление, което ги водеше колкото се може по-далеч от лагера. „Най-малкото — помисли си той, — ако се отдалечим достатъчно, те ще ни загубят дирите“.

III

Грамадното тяло, приличащо на гъсеница, излезе от гъстата гора и се запуска по дългия склон, покрит с килим от твърда като метални проводници мъртва трева и след малко в долината, достигна руслото на реката, в което все-още течеше тънка струйка вода. Далеч надолу по течението, до брега, който почти не се виждаше през приличащите на скелети храсти, се намираше стадо от някакви животни, които напомняха по нещо на свине. Джордж доложи на останалите за видяното и започна да се промъква внимателно към нищо не подозиращите същества.

— Откъде духа вятъра, Вивиан? — запита той момичето. — Усещаш ли го?

— Не — отвърна тя. — При спускането изглежда бе срещу нас, а сега... май не е променил посоката си.

— Това е добре. Така ще се спуснем незабелязани.

— Но нали... не се каним да ги ядем, а?

— Същото и аз бих те попитал, Майстър — дочу се и гласът на майор Хамс. — Е, не съм кой знае, колко претенциозен, но да си кажа правото...

На Джордж също му се повдигаше: като останалите и той бе израснал на диета от синтетични храни, но сега възрази енергично:

— Какво друго ни остава? Имате очи, и нима не виждате, че приближава зима? И при това след знойно лято без валежи. Голи дървета, пресъхнали реки. Или ще ядем месо, или нищо няма да ядем, или може би... предпочитате насекоми!

Отвратеният Хамс от предложението мърмори още известно време, но се предаде и млъкна.

Видяни отблизо животните още по-малко приличаха на свине и с още по-неапетитен вид. Телата им бяха слаби и сякаш разделени на отделни части, цветът бе розовосив, а над четирите къси крачка и между широките разтворени уши се подаваха тъпи и зъбати зурли. Те

се ровеха в почвата и понякога нещо намираха и тогава лакомо замляскваха.

Джордж изброи над тридесетина животни. Те се държаха близо едно до друго и стадото обхващаше сравнително малко пространство между храстите и реката. Движеха се сравнително бавно, но късите им крака подсказваха наличието на значителни сили. „Навярно могат добре да осакатят някой, ако се наложи“ — помисли си Джордж.

Напред се придвижваше педя след педя, като бе спуснал очите си на възможно най-ниското положение и замираше веднага щом някое от животните повдигаше глава. И колкото повече се приближаваше, толкова по-предпазлив ставаше. Но когато до най-близкото животно оставаха само десетина метра, МакКарти изведнъж го срязва:

— Майстор, а замисляш ли се, как именно ще изядем това същество?

— Не приказвайте глупости! — ядоса се той. — Ние...

И тогава му хрумна мисълта, че чудовището може да се е отказало от нормалния си начин на хранене, след като е било заселено от новите си наематели? „Очаква ли от нас, да създадем зъби, хранопровод, и въобще всичко останало? Едва ли?! Преди да го направим, ние ще умрем от глад! Но от друга страна, то би трябвало да изостави нормалния си начин на хранене, иначе би смляло съжителите си при първия обед. Ето къде се намира разковничето!“

— Е? — запита МакКарти.

Не. Не може да е така. Джордж бе убеден. Само, че нищо не можеше да обясни сега. И въпреки това, мисълта бе неприятна... И какво ще стане, ако храната стане съквартирант, а наемателят се превърне в храна?

В този миг най-близкото животно вдигна глава и четирите остри червени очички се впиха в това, което сега бе и Джордж. Увисналите уши щръкнаха. Нямаше време да се размишлява повече.

— Видя ни! — Извика Джордж. — Напред!

Сякаш всичко наоколо се раздвижи. Само преди миг те лежаха неподвижно на боцкащата суха трева, а сега се носеха напред с бързината на мощен експрес. Стадото галопираше пред тях. Бясно галопиращите крака на най-близкото животно постепенно нарастваха по размери. Те го настигнаха, натиснаха го с цялото си тяло и продължиха да тичат напред.

Джордж погледна назад и видя животното да лежи на земята неподвижно, било мъртво, било в безсъзнание.

Настигнаха още едно и само го докоснаха. „Наркотик — като озарение премина през главата на Джордж. — Достатъчно е едно допиране. Ха така, още едно и още едно. Разбира се, че можем да ги смелим — помисли с облекчение. — Чудовището смила плячката си избирателно, иначе не би могъл да остави недокосната нервната ни тъкан“.

Четири. Шест. Последваха три наведнъж, когато стадото се сби в купчина и така преодоля теснината между гората и стръмния бряг на реката. Последваха още две, които незнайно защо тръгнаха в паника обратно по следите си. И още четири, които се откъснаха от стадото...

Останалите се скриха във високата трева на върха на склона. Петнадесет животни бяха полегли в нишка по изминатия дотук път.

Джордж се върна при първата жертва.

— Приседнете, Хамс — каза той. — Нека влезем под него, но така, че главата му да остане навън.

— Защо? — попита войника.

— Надявам се, че не искате, мозъка на животното да се окаже сред нас? Откъде да знаем, колко мозъка може да вмести тази твар. Ами ако се окаже, че тя предпочете нов мозък вместо някой от нашите? Но едва ли ще се отказва от нечия нервна система, ако ние се въздържим да поглъщаме и главата...

— О-ле-ле! — простена слабо Вивиан.

— Моля за извинение, мис Белис — с разкаяние произнесе Джордж. — Впрочем, всичко би било не така неприятно, ако не си давахте такава свобода на въображението. Е, не е като да има хранителни смукала или...

— Добре де — каза тя. — Само да не говорим за това, моля ви.

— Аз също мисля така — вмъкна се и Хамс. — Нужен е повече такт, Майстър. Нали така?

Упрека би възприен. Джордж съсредоточи вниманието си на тялото на животното, което се намираше сега отгоре над чудовището, между него и Хамс. То плавно потъваше в желатиновата плът и биваше обвивано в непрозрачен облак.

Когато то почти изчезна и главата се отдели от туловището, те се преместиха на следващото. Този път, по предложение на Джордж, те

„захапах“ едновременно две тела. И постепенно раздразнението изчезна нанякъде, те започнаха да се чувствуват радостни, весели и доволни. Ученият откри, че отново може да мисли последователно и да не изпуска важни логически звена.

Те се справяха с деветото или десетото животно и Джордж с упоение бе предоставил на въображението си да рисува сложната циркулационна система на чудовището, когато изведнъж МакКарти изведнъж наруши мълчанието:

— Аз намерих начин да се върнем в лагера по съвсем безопасен начин — изрече с обичайния си твърд начин. — Започваме незабавно!

* * *

Объркан и ужасен Джордж естреми поглед към мястото, където се намираше мозъка на МакКарти. Нещо влакнесто се подаваше от нейната страна, по нещо напомнящо (всъщност такова си и беше) карикатурна, но напълно оформена ръка. Пред очите му тя се протегна, напипа едно трънче и го измъкна.

— Майор Хамс! — каза МакКарти. — Нареждам ви, да намерите веднага следните предмети. Първо: повърхност годна за писане. Това може да бъде широк и светъл лист, достатъчно сух, но в никакъв случай чуплив. Или дърво, от което може да се свали част от кората. Второ: оцветяващо вещество. Например, някакви ягоди с подходящ сок. Всъщност и проста кал ще ни свърши същата работа. Трето: Клонче или парче тръстика за перо. Когато ме насочите към тези неща, аз ще напиша докладна, в която ще опиша бедственото ни положение. Вие ще я прочетете и ще ми посочите грешките, които ще поправя. Когато я изготвим, се връщаме в лагера през нощта и ще я поставим на видно място. После се отдалечаваме и когато докладната бъде прочетена, езлизаме отново. Майоре, започвайте!

— Е, какво пък... — отвърна майорът. — Работата е там, че... Аз предполагам, че вие сте намерили начин да държите перото, Мис МакКарти?

— Глупак такъв! — отсече тя. — Естествено! Аз направих ръка.

— Тогава съм съгласен. Е, да видим, какво има наоколо. Струва ми се, че в близката горичка...

Общото им тяло направи скок в посока гората.

Джордж се закова на място.

— Чакайте! — отчаяно заговори той. — Нека проявим мъничко благоразумие и първо свършим с храната, преди да тръгнем. Кой знае, кога отново ще ни се удаде отново да хванем свинско...

— Колко са големи тези същества, майоре? — запита МакКарти.

— Като ги преценявам на око, около шестдесет сантиметра дължина.

— И ние нагълтахме девет броя, нали?

— Около осем — каза Джордж. — Последните две, са изядени само наполовина.

— С други думи — пресметна МакКарти, — на всеки от нас се падат по две прасета. Разкошно. Съгласни ли сте, майоре?

— Грешите, мис МакКарти — възрази съвсем сериозно Джордж. — Вие пресмятате в човешките мащаби потребностите в храна, докато този организъм има съвсем друг начин на обмяна на веществата, а и масата му е три пъти по-голяма от нашите четири тела. Съдете сама, само двадесет часа след като ни погълна това същество изгладня. А по вашите замисли, то трябва да издържи до утре сутринта.

— Правдоподобно е — каза Хамс. — Изобщо, мис МакКарти, предлагам, да се запасяваме с провизии, винаги когато имаме възможност. При такива темпове на зареждането, ние ще изгубим максимум около половин час.

— Съгласна съм. Но се постарайте, да стане по-бързо.

Те се запътиха към следващата двойка жертви. Джордж трескаво съобразяваше. С МакКарти бе безполезно да се спори. С Хамс — май също. Впрочем, защо да не опита? Ако само убеди майора, то и Белис би се присъединила към тях. Това май е единствената им надежда.

— Хамс — каза той, — представяли ли сте си поне за миг, какво ни очаква, когато се върнем?

— Вие сами разбирате, че това не е в задълженията ми. И го предоставям на вас, техничарите.

— Не става за това, а за съвсем друго. Представете си, че вие сте шеф на такава група, като нашата, и не ние, а други четирима са попаднали в този организъм...

— Какво, какво? Нещо не разбирам...

Джордж търпеливо повтори отново всичко.

— Аха, разбирам. Е, и какво от това?

— Какво бихте заповядали вие?

Хамс се замисли само за миг.

— Ще предоставя съществуването на биологическата секция. Какво друго мога да направя?

— А не ви ли се струва, че ще издадете заповед, веднага да се унищожи, като възможна опасност?

— Дявол да го вземе! Възможно е... О, не! Трябва да се направи по-ясно донесението. Ние се явяваме ценен образец и т.н. и т.н. Да се отнасят към нас внимателно...

— Добре — каза Джордж. — Да предположим, че подействува, е какво ще последва тогава? Зная, не ви влиза в задълженията, така ще кажа аз. С деветдесет процента сигурност твърдя, че в биологическата секция в нас ще видят възможно оръжие на врага. А това означава, че ще минем през разпит по всички правила и не се опитвам да гадая, какво ще стане.

— Майор Хамс — изкърца гласът на мис МакКарти. — Майстор ще бъде разстрелян за неблагонадеждност при първата възможност. Под страх от същото наказание ви забранявам да разговаряте с него!

— Прекрасно — развълнува се Джордж, — но тя не може да ви попречи да ме слушате. Та, Хамс, ще взимат проби. И то без да правят упойка. И накрая или ще ни унищожат или ще ни изпратят на най-далечния преден пост за следващи изследвания. Ние ще станем собственост на Федерацията, най-висша нейна тайна и от Службата за Безопасност никой няма да ни реабилитира, никой няма да си позволи да поеме такава отговорност и ние никога няма да се измъкнем от там. Ние наистина сме ценен образец, майоре. Но никой няма да има полза от нас, ако се върнем веднага в лагера. Ние можем да представляваме каквото си искаме голямо откритие, но дори да бяхме просто една искрица ново знание, пак щяхме да бъдем обявени за свръхсекретни и никога да не излезем от стените на Службата по Безопасност. Ако се надявате, че те ще могат да ви измъкнат от тази работа, то вие грешите. Тук няма да помогне присаждането на крак или ръка — тялото ви е разрушено, Хамс, с изключение на нервната система и очите. Ние ще може да имаме такова ново тяло, което сами си създадем. Ние трябва да останем тук и да си го създадем!

— Майор Хамс! — каза мис МакКарти. — Смятам, че напразно изгубихме прекалено много време. Започвайте да търсите нужните ни неща!

Миг Хамс мълча и общото им тяло не помръдна. После каза:

— Та, значи, трябва ни лист, клонче и няколко ягоди, нали? Или поне известно количество кал. Мис МакКарти, това ви го казвам неофициално... Позволете ми да ви запitam по един въпрос... преди да започнем работата. Мислите ли, че те ще ни припишат нещо, а? Нали знаете, как става това: един техничар казва едно, друг — друго. Разбирате ме, нали?

Джордж с безпокойство наблюдаваше крайника на МакКарти. Ръката ритмично се сгъваше и разгъваше и растеше пред очите му. Често пръстите се завираха в шумата по земята, късаха по тревичка или две, а понякога и цяло снопче.

— По това не мога да ви кажа нищо, майоре. Въпросът не се отнася по работата. Нашият дълг е да се върнем в лагера! Това е всичко, което следва да знаем.

— По тази точка съм съгласен с вас — отвърна Хамс. — При това ние нямаме никакъв избор, нали?

Джордж се съсредоточи на един от израстъците под тялото на чудовището и страшно пожела той да се превърне в ръка. Но изглежда бе започнал прекалено късно.

— Имаме избор — изрече той. — Трябва просто да продължим да съществуваме в този вид, в който се намираме сега. Дори Федерацията да удържи тази планета в течение на столетия, на нея все ще останат неизследвани места. И ние ще живеем в тях.

— Но — възрази Хамс, сякаш отговаряше на собствените си мисли, — човек не може просто така да скъса с цивилизацията?

Джордж отново усети, че го теглят към гората и отново се възпротиви. Но Хамс впрегна още мускули и преодоля съпротивата. Като се тресеше чудовището измина половин метър и се закова на място.

И за втори път през този ден Джордж бе принуден да измени своето мнение за Вивиан Белиз.

— Аз ви вярвам, мистър Майстър... Джордж — каза тя. — Не искам да се връщам. Кажете какво трябва да правя?

— Ето, така те харесвам! — каза Джордж, като помисли известно време. — Ако си в състояние да създадеш ръце ще бъде най-добре.

Борбата продължаваше.

— Противникът се определи — каза мис МакКарти на Хамс. — Сега всичко е ясно.

— Така е! Напълно ясно.

— Майор Хамс — решително каза тя. — Вие май също сте против мен, а?

— Май е така? — нерешително каза Хамс.

— Така е! Щом го казвам или мисля е вярно. Сега ми кажете: Майстър къде се намира — отляво или отдясно?

— Отляво, поне това знам със сигурност. Виждам стеблата на очите му.

— Прекрасно!

Ръката на МакКарти се издигна. В дебелиите, като кремвирши пръсти, бе стиснат камък с остър връх.

Джордж с ужас видя тази ръка да се извива на изпъкналото тяло на чудовището. Дългият като нож камък се забодде леко и изпитателно в повърхността на тялото само на три сантиметра от мястото под което се намираще неговия мозък. После юмрукът се вдигна и замахна. Остра болка прониза биолога и го накара да се усети като ранен звяр.

— Мисля, че не е достатъчно дълга — каза МакКарти, отново сгъна ръката и удари по същото място. — Не — замисли се над резултата. — Ще ни потрябва още доста време. — после се обърна към съратника си. — Майор Хамс, сега ще опитам отново, а вие доложете, дали сте забелязали някаква реакция в стеблата на очите на Майстър.

Болката разкъсваше нервите на Джордж. С едното си вече полусляпо око той наблюдаваше за зародиша на ръка, който, за съжаление така бавно, растеше под долния край на тялото. А с другото като омагьосан следеше ръката на МакКарти, която бавно се издължаваше в неговата посока. Но странно, сякаш разстоянието вместо да се съкращава, се увеличаваше.

Плътта на чудовището пълзеше на различни страни и увличаше мис МакКарти със себе си. А тя нанесе отново удар и в него вложи цялата си злобна сила. Но този път болката бе значително по-слаба.

— Майоре — запита гласът и, — какви са резултатите?

— Никакви — отвърна храбрият войник. — Май никакви. Между другото, струва ми се, че леко се придвижваме напред, мис МакКарти.

— Лъжете се жестоко — отвърна тя. — Изтласкват ни назад. Бъдете бдителен, майоре!

— Не — запротестира Хамс, — ние наистина се движим в посока на гората. Ей богу, аз съм отпред, а вие ме следвате.

— Майор Хамс, аз се движа напред, а вие ме следвате, ясно ли е!

Джордж се огледа и видя, че и двамата са прави. Тялото на чудовището бе загубило закръглената си форма и се разтягаше в направление Хамс — МакКарти. По средата се бе образувало нещо като пояс. Вътре също всичко бе в движение.

Четири мозъка сега се намираха не в ъглите на квадрат, а на правоъгълник.

Нишките на гръбначните мозъци също бяха изменили разположението си. Неговият мозък и този на Вивиан сякаш си запазваха местата. Докато тези на Хамс и МакКарти се отдалечаваха.

Изглежда съществото *meisterii* се делеше на две, след като бе достигнало маса около двеста килограма; при това разпределяше съквартирантите поравно във всяка своя половина: Хамс и Майстер в едната, МакКарти и Белис в другата.

Джордж се досети, че при следващото деление всяка особа ще бъде принудена да се ограничи с един мозък, а при още едно — отново ще се появи чудовището в първоначалното му състояние: незаселен, скрит и очакващ поредната жертва, която ще има нещастieto да се спъне в него.

Но следователно, подобно на обикновената амеба, този удивителен организъм е безсмъртен. Ако се изключат нещастните случаи, той никога няма да умре, а само ще расте и ще се дели.

За съжаление, иначе стоят нещата с квартирантите му — тъканите им стареят и умират... Но всъщност, така ли е това? Нали нервната тъкан не може да расте, а при него и мис МакКарти тя се разрастна. Никакво съмнение: новата им нервна тъкан не можеше по никакъв начин да бъде от старата. Тя е копие, имитация, създадена от организма на чудовището по модел на чуждеродните образци.

Но копие то не отстъпваше по нищо на оригинала — новата и стара тъкан проникваха една в друга, аксоните се протягаха към

дендритите и в резултат мускулите се съкращаваха и отпускаха по команда. С други думи, копие то работеше изправно. Следователно, когато нервните клетки се състарят, те ще бъдат заменени. И в края на краищата и последната негова клетка ще умре и ще изчезне първоначалната система, човекът напълно ще премине в структурата на чудовището, но „различието, което не поражда различие, не е различие“. В същност, квартирантът ще продължи да бъде квартирант, но вече безсмъртен.

Освен ако няма нещастни случаи.

Или убийства!

— Майор Хамс — казваше през това време МакКарти, — не карайте хората да ви се смеят. Защо се опитвате да ми напълните главата с разни глупости? Нали ако сте прави, то усилията ни ще са насочени в противоположни посоки и ще разкъсат това същество.

МакКарти за нищо не се досещаше. Е, да мисли каквото си ще, това ще я лиши от възможност да действа, а през това време и делението ще завърши... Не, така не става. Самият Джордж бе извън досега й, но какво ще стане с Белис? Нейният мозък и този на МакКарти се сближаваха...

Какво да прави? Ако предупреди по някакъв начин девойката, това означава да обясни и на МакКарти истинското положение. Но ако това я насочи по лъжлива следа...

Внезапно се досети, че няма никакво време. Ако той не греши и общуването се осъществява, благодарение на някаква физическа връзка, но тази връзка дълго няма да издържи. Поясът между двете двойки мозъци непрекъснато се увеличаваше. Той се реши.

— Вивиан! — повика я той.

— Какво има, Джордж?

— Чуй ме добре — започна да обеснява и усети облекчение. — Не ние обтягаме чудовището на разни страни, а то само се дели на части. То така се размножава. Ти и аз ще се окажем в едната половина, а Хамс и МакКарти в другата. Ако ни оставят на мира, всеки ще поеме накъдето му видят очите...

— О, колко се радвам!

Колко бе приятен гласа й!...

— Но може да ни се наложи да се бием. Това зависи само от тях. Така че, създавай ръка, Вивиан! Създавай ръка!

— Ще се опитам — отвърта тя неуверено. — Аз не знам...

Гласът на МакКарти заглуши нейните думи.

— Майор Хамс! Вие имате очи и затова ваш дълг е, да се погрижите, да не им дадем възможност да избягат. През това време ви съветвам и вие да си изградите ръка.

— Служа на Гражданската Безопасност! — отвърна Хамс.

Озадачен и до известна степен объркан, Джордж погледна надолу край своята наполовина оформена ръка. Почти във ополезрението му, под Хамсовия участък на тялото започна да избива масивен зародиш на ръка. Майорът явно бе работил тайно, като го бе крил под края на тялото... И този израстък бе къде по-развит от неговото творение.

— Ехе — изведнъж проговори Хамс. — Мис МакКарти, Майстър само ни е промивал мозъците. Виждате ли, ние с вас, не може да се окажем в една половина. Това просто не може да се случи! Ние сме на противоположните краища на това проклето нещо. Вие ще бъдете с Мис Белис, а аз с Майстър.

Чудовището явно вече си оформи елегантна талия. Нишките на гръбначния мозък се бяха опънали така, че между тях се забелязваши изтъняването.

— Добре — слабо изграка МакКарти. — Благодаря ви, Майор Хамс!

— Джордж! — сякаш някъде много отдалеч достигна до него изплашеният глас на Вивиан. — Какво да правя?

— Прави ръката си! — завика той.

Но отговор не последва.

IV

Джордж изпита истински ужас, като видя ръката на МакКарти да стиска острия камък и да се протяга над мехурчестата повърхност на чудовището. После тя се размаха и веднага злобно падна. Той успя да си помисли: „Господи! Още е къса. И е дясната ѝ ръка. А освен това е по-далеч от мозъка на Вивиан, отколкото бе до моя“, и веднага съобрази, че няма как да помогне на девойката, преди онази фурия да удължи ръката си с недостигащите и няколко сантиметра. Делението бе на половината. Той още бе скован и можеше да се движи като сиамски близник, т.е. да се върти около брат си.

Но ето че дойде и неговият ред. С крайчеца на очите си забеляза някакво рязко движение. Груба ръка се протегна към стеблата на очите му. Инстинктивно протегна своята ръка, хвана Хамс за китката и увисна на нея с отчаяна решителност.

Ръката на майора бе така мускулеста и почти два пъти по-голяма от неговата, че макар предимството на лоста да бе на негова страна, той не успя нито да я отблъсне, нито да я извие настрана. Единственото което успяваше да прави бе, да разклаща тази ръка нагоре надолу, като се старая да попада в такт с усилията на Хамс, така че ръката през цялото това време да минава край целта.

Мойорът започна да променя силата и ритъма и така се опитваше да го изненада. Палецът му закачи по едно време основата на едно от стеблата.

— Съжалявам, Майстър — каза той. — Аз лично не изпитвам към вас лоши чувства. И между нас да си остане, уф! МакКарти е ужасна и противна жена... Но, ъфф! едва не ви докопах! бедните духом нямат възможност да избират. Ахх! така виждам тази работа: ако сам не се погрижа за себе си, хррр... кой друг ще се погрижи? Уфф!...

Джордж не отговаряше. Поразително! Той повече не се страхуваше нито за себе си, нито за Вивиън. Бе го обхванала

чудовищна ярост. В ръката му отнякъде се вля сила. Съсредоточи се с бяс и помисли: „Повече! По-силно! По-дълга! Ръка!“

Ръката се променяше пред очите му, изпълваше се с яка плът, удължаваше се, набъбваше и мускулите оформяха неравен релеф. С ръката на Хамс ставаше нещо подобно. Той се захвана да прави втора ръка. Хамс последва примера му.

Край Джордж повърхността на съществото сякаш вреше. Освен това забеляза, че продълговатото тяло на чудовището забележимо намали обема си. Неговата дихателна система не бе пригодена за подобна битка и то изяждаше самото себе си, като смилаше собствените си тъкани, с единствената цел да не се задуши.

При какъв минимален обем, то може да изхранва двама съжители?

И от кой мозък ще се избави най-напред?

Нямаше време за мислене. Хамс се разтършува в тревата с втората си ръка, не намери нищо подходящо за оръжие и... внезапно така се дръпна, че тялото на чудовището се разкъса.

Процесът на деление завърши...

„Какво ли ще стане с Вивиън и МакКарти?“ — мина му през главата и за част от секундата рискува да погледне назад. Там се намираще само една безформена яйцевидна купчина. А като върна в първоначалното положение очите си, забеляза полуоформената ръка на Хамс да извлича от тревата дълга пръчка и да се кани да го халоса с нея по стеблата.

Склонът на брега бе на метър вляво. Джордж преодоля това разстояние с един рязък скок. Те се захлъзгаха надолу, заклатиха се, за миг замряха, като яростно се бориха ръка за ръка и полетяха към дъното. Вдигна се облак от прах и листа. Описаха невероятна траектория и с мокро шляпване се заковаха на място.

Сякаш вселената се завъртя за последен път и спря. Джордж, полуослепел от падането и болката, се опита да намери опора, напипа ръката на Хамс и яко я сграбчи.

— Ах, по дяволите! — изруга гласът на Хамс. — Май свършвам! Ранен съм, Майстър! Е, давай де, довърши ме. Какво чакаш още? Не си губи напразно времето.

Джордж го погледна подозрително и не отслаби хватката.

— Какво ти става?

— Казах ти, че загивам — отвърна ядосано майорът. — Парализиран съм. Не мога да се помръдна.

Те бяха се стоварили върху неголям изгладен от водата камък, с каквито бе осеяно руслото на реката. Те го обвиваха отвсякъде и тъпия връх на този камък се бе оказал точно под гръбначния мозък на Хамс и само на няколко сантиметра от главния.

— Майоре — каза Джордж, — възможно е нещата да не са чак толкова лоши, колкото изглеждат. Ако се откажете от борбата и преминете напълно в мое разпореждане, може би ще успея да ви го докажа. Съгласни ли сте?

— Че какво да правя? Пречупен ми е гръбнака!

— Това е моя грижа. Съгласен ли си или не?

— Да, разбира се. Това е съвсем порядъчно предложение от твоя страна, Майстър. Твърд факт. Давам думата си, а тя все още нещо означава, нали?!

— Отлично! — каза Джордж.

Като напрегна всичките си сили, той свали тялото им от камъка. После погледна склона по който се бяха изтъркаляли. На това място той беше прекалено стръмен, следователно трябваше на друго място да търси удобен път. Обърна се и погледна на изток по тънкото ручейче, което едва-едва църцореше по средата на руслото.

— Нещо затруднява ли те? — запита Хамс.

— Да, трябва да намеря път за горе — нетърпеливо отвърна Джордж. — Може би ще успея да помогна на Вивиън.

— А, да... извинявай, но аз мислих само за себе си, Майстър. Но кажи ми, моля те...

„Едва ли е още жива — мрачно мислеше Джордж. — Но дори и да има най-малка надежда...“

— Ти ще се справиш — каза той. — Ако се намираше в предишното си тяло, подобна рана щеше да бъде смъртоносна или в най-добрият случай щеше да си инвалид до гроб, но с това същество, нещата стоят съвсем различно. е оздравееш така лесно, както успя да си оформиш новата ръка.

— Дявол да го вземе — изруга отново Хамс, — как само не помислих за това? Какъв глупак съм! Но Майстър, тогава ние напразно сме си губили времето да се убиваме един друг, а? Иначе казано...

— Не! Ако ви беше размазал мозъка, организмът на чудовището просто щеше да го смели и аз щях да бъда убит. Но като изключим подобни отвратителни жестокости, аз съм сигурен, че сме безсмъртни.

— Безсмъртни — повтори Хамс. — Дявол да го вземе, това е нещо съвсем друго...

Брегът започна да се снишава и на едно място, където влажната почва бе осеяна гъсто с камъни, ги посрещна плавно спускане, което имаше напълно преодолим характер. Джордж тръгна към него.

— Майстър... само миг по-късно се обади Хамс.

— Какво има?

— Знаеш ли, ти си прав. Започна да ми се възвръща осезанието... Чуй ме, Майстър, а има ли нещо, което това чудовище не може да прави? Ето например, как смяташ, не бихме ли могли да се съберем отново с едно... както по-рано, а?

— Възможно е — поривът на Джордж бе съвсем естествен. Тази мисъл го занимаваше отдавна, но сега не бе настояен да я обсъжда с Хамс.

Те стигнаха средата на склона.

— В такъв случай — замислено каза Хамс, — това нещо може да се използва и за военни цели, нали? Този, който занесе чудовището във военното министерство, ще бъде обезпечен до самия си гроб.

— Когато се разделим — каза Джордж, — можеш да правиш каквото си искаш.

— Но това не е истинско решение, дявол да го вземе! — отвърна с раздражение Хамс.

— Защо?

— Защото тогава те могат да намерят и друго същество.

Хамс изрече тези думи, после изведнъж протегна ръце, хвана доста голям камък и го измъкна от леглото му, без Джордж да успее да му попречи. Над него се намираще още по-голям камък, който се разклати и започна да се свлича надолу.

Джордж, който се намираще точно под него, изведнъж усети, че сякаш е прикован за мястото си.

— Много съжалявам... чу гласът на Хамс, в който различи искрено съжаление. — Но ти знаеш, какво е това Службата по Безопасност. Аз просто не мога да рискувам.

* * *

Сякаш камъкът падаше цяла вечност. Още два пъти Джордж напрегна всички сили, да мръдне настрани, но като не успя инстинктивно подложи под него ръцете си. И в последния миг той ги премести вляво от центъра на надвисващата сива грамада... Тя рухна!

Ръцете се пречупиха като тревички и нещо сиво закри небето. Ударът, който понесе, бе така силен и ехтящ, сякаш ковашки чук се стоварваше на наковалнята.

И нещо се плисна.

Но той продължаваше да бъде жив! Поразителен факт, който занимаваше още дълго мисълта му, слез като камъкът с грохот разкъсваше тишината падайки надолу по склона. По едно време Джордж успя да погледне надясно от себе си.

Усилието на пречупените сега ръце, се бе оказало достатъчно да премести пътя на падащия камък на тридесетина сантиметра надясно... И тази половина на чудовището, където се намираще мозъка на Хамс, представляваше нещо като сплескано тесто. Той дори успя да забележи няколко петна сиво вещество, разтварящо се бързо в зеленикавата маса, която бавно се обединяваше в едно цяло.

Изминаха двадесет минути и последните следи на размазания мозък изчезнаха. Чудовището отново прие нормалната си продълговата форма. Джордж усети болката да утихва. Още пет минути и изтерзаните ръце така укрепнаха, че можеше вече да ги ползува. Сега те повече приличаха на човешки. Появиха се сухожилия, нокти и дори познатите му бръчици по кожата. В друго време той би размишлявал блаженно по този повод, но сега бързаше и едва обърна внимание на факта.

Изкачи се нагоре по склона на брега. На сухата треба, на тридесет метра от него, неподвижно лежеше с плавно извита гърбина сиво-зеленикаво тяло, точно като неговото.

Разбира се, то имаше само един мозък.

Чий беше?

Почти сигурно МакКарти бе победила. Вивиън нямаше никакви шансове да оцелее. Но как да си обясни, че ръката бе изчезнала безследно?

Джордж нерешително обиколи съществото и така успя да го разгледа по-добре.

На другата страна видя две тъмно-кафяви очи, които го гледаха със странно и неопределено изражение. Миг по-късно тялото му потрепера и неволно се премести напред.

Вивиан имаше кафяви очи!

Джордж добре си ги спомняше. Кафяви очи и дълги гъсти мигли на нежното лице... Но доказва ли това нещо? А какви бяха очите на МакКарти? Това не можеше да каже по никакъв начин.

Съществуваше само един начин да разбере това.

Джордж се приближи още по-близо, като се оповаваше на предположението си, че някаквата си там *meisterii* поне е достатъчно развит и не поглъща представителите на собственото си племе...

Двете тела се докоснаха, залепиха се и започнаха да се сливат. Сега Джордж наблюдаваше процесът на делението в обратен порядък. Плътта на споените гъсеници заприлича отначало на гиричка, после на яйце и накрая прие обичайната си гъсеницообразна форма. Неговият мозък и другият се сближиха и нишките на гръбначните им мозъци се пресякоха под прав ъгъл.

Едва сега той забеляза нещо странно в другия мозък — изглеждаше доста по-светъл и малко по-голям от неговия; а и очертанията му бяха по-резки.

— Вивиън? — съмнението проби път в гласът му. — Ти ли си това?

Не последва отговор.

Той запита още веднъж и още веднъж е още...

— Джордж! — отзова се тя накрая. — Боже мой, така искам да се разплача, а не мога.

— Липсват ни жлезите за сълзи — отвърна той механично. — Какво ти е, Вивиън?

— Нищо особено, Джордж.

Отново бе същият топъл глас...

— Какво стана с МакКарти? Как успя да се изба... Искам да запитам, какво стана с нея?

— Не знам. Нея я няма, нали? Отдавна не й чувам гласа.

— Така е, нея я няма — обясни й Джордж. — Ти не знаеше ли това? Разкажи ми какво си правила?

— Та, аз се опитах да направя ръка, както ми нареди, но ми се стори, че няма да успея. Тогава се стегнах и си направих череп. И тези неща, не знам как да ги нареча, с които си закрих гърба...

— Прешлени. „Виж ти, колко съм несъобразителен!“ — изненада се той. — Е, а после?

— Изглежда, сега плача — каза Вивиън. — А, да, точно така... Господи, каква лекота усещам! Е, а после... нищо. Тя ме удряше и ме болеше, а аз просто лежах и си мислих: „Какво щастие щеше да бъде, ако нея я нямаше наблизо“. И след известно време тя изчезна. После си направих очи, с които да те намеря.

Обяснението озадачаваше повече от самата загадка. Джордж внимателно се огледа наоколо и видя нещо, което преди не беше забелязал. В дясно, на два метра разстояние, едва различавайки се в тревата лежеше влажна сива купчинка с някакво подобие на опашка...

Май съществото *meisterii*, изведнъж му просветна, притежава особен механизъм, за отървяване от наематели, които не умеят да се приспособяват и така се отървава от мозъци склонни към кататония, истерия или самоубийствено умоизстъпление. И по този въпрос правилата гласят — незабавно изхвърляне с целия багаж.

Вивиън е успяла да задействува именно този механизъм, убедила е удивителния организъм, че мозъка на МакКарти не само не е нужен, но и опасен, дори може да се определи като „отровен“.

Нещастната МакКарти, какъв безславен край! — дори честа да бъде смляна и бе отказана; съществото просто я бе изхвърлило като изпражнение...

* * *

След дванадесет часа усилена работа, те постигнаха доста успехи. Първо поговориха и се разбраха по-всички важни въпроси, после отново се заеха с лов и си похапнаха с няколко особи от стадото псевдосвине. Накрая, от съвършено различни подбуди — Джордж смяташе естествената обмяна на веществата в чудовището за неефикасна при бързо предвижване, докато Вивиън и дума не даваше да се издума, че е привлекателна за мъжете в този си образ, — те се заеха с пълната сериозност да трансформират тялото си.

В началото им бе невероятно трудно, но после нещата се подредиха удивително лесно. Но често им се налагаше да се връщат в амeboподобното състояние, поради забравен или лошо действащ орган. Но всеки подобен пропуск всъщност изправяше пътя им и накрая те се изправиха един срещу друг, задъхвайки се, но дишайки, поклащайки се, но на два крака — те бяха двама гиганти, можещи да изменят външността си, когато пожелаят; в настъпващата благоволна тъмнина те бяха първите хора, които сами се бяха създали!

После изминаха тридесетте километра до лагера на Федерацията. Застанаха на хребета на планината и погледнаха на юг през малката спретната долчинка. Там се издигаше слабо но зловещо сияние. Там железните машини изхвърляха от себе си потоци метал с който да нахранях фабрикорите, които от своя страна бълваха безброй космически кораби.

— Ние там няма да се върнем, нали? — каза Вивиън.

— За нищо на света — спокойно отвърна Джордж. — С течение на времето те сами ще дойдат при нас. Ние ще чакаме. Ние сме бъдещето!

И още нещо трябва да се каже, изглеждаше дреболия, но важна за Джордж. Говореше любовта му към завършеност — един период бе минал, започваше друг. Най-после намери подходящо име за откритието си: не беше вече някаква си там *meisterii*, а *Spes hominis* — Надеждата на човека.

ХЕНРИ КАТНЪР МЕХАНИЧЕСКОТО ЕГО

Никлърс Мартин погледна робота.

— Не те питам, какво ти е нужно тука — каза той с нисък и колкото се може по-тих глас. — Разбрах, вече. Иди при Сен-Сир и кажи, че съм съгласен. Възторг ме обзема, че във филма ще участва робот. Всичко останало имаме. Но и така е свършено ясно, че камерна пиеса, чието действие се развива в селище на португалски рибари, не може да мине без робот. Но защо само един? А ако са шест? Кажи му: искам да ми осигури дяволската дузина. Иначе не съм навит! А сега си дигай чуковете!

— Как се казваше вашата майка? Май беше Елена Глинская, а? — заинтересува се роботът, като не възприе нищичко от тирадата на Мартин.

— Не! — избоботи той сега.

— А-а, виж ти... Е, защо да не бъде тогава Голямата Косматица — замърмори робота.

Мартин свали краката си от масата и бавно разкърши плещи.

— Само не се вълнувайте! — побърза да каже роботът. — Вие сте подбран за екологически експеримент и нищо повече. Това дори не боли. Там, откъдето се явявам, роботите представляват една от законните форми на живот и няма защо...

— Млъкни най-после! — срязва го Мартин. — Гледай го ти, робот! Нещастен статист! Този път Сен-Сир сам си го търси — и тялото на Мартин се разтърси под влиянието на силни, но сподавени емоции. После погледът му падна на телефона и той натисна ръчката и нареди:

— Дайте ми мис Ешби! Веднага!

— Много ми е неприятно — произнесе с виновен тон роботът. — Може би нещо греша? Граничните колебания на невроните винаги внасят объркване в мнемоничната ми норма, когато темпорирам.

Доколкото разбирам, в животът ви настъпва една критична фаза, нали правилно съм разбрал?

Мартин направо се задъха и роботът-натрапник видя в това сигурно доказателство за правотата си.

— Точно така — заяви роботът. — Екологическият дисбаланс приближава границите на оцеляването на организма и като ги прекрачи... дадената жизнена форма, каквато сте вие, е... хм... Тогава или ще ви настъпи мамут по мазола, или ще ви надянат желязна маска, или илотите ще се разбунтуват и ще ви прережат гърлото, или... Я, чакайте, май преминах на санскрит? — той заклати блестящата си глава със съжаление. — Изглежда е трябвало да сляза преди петдесет години, но ми се стори, че... Най-искрено моля за извинение — побърза да добави, като видя яростта, която бликаше от погледа на Мартин. — Пожелавам ви, всичко най-хубаво!

Последва интересен жест. Роботът допря пръстите си до своята, съвсем естествено неподвижна уста и ги прокара от ъгълчетата ѝ в хоризонтална посока и така сякаш изрисува виновата усмивка.

— Не! Няма да си тръгнете така лесно! — заяви твърдо Мартин. — Стойте на мястото си и не мърдайте, докато злостта ми не изстине! И защо само не мога да избухна, както се следва? — завърши той думите си и погледна жално телефона.

— А вие наистина ли сте сигурен, че майка ви не се е казвала Елена Глинская? — запита отново роботът и допря палец и показалец до съединението на челото с носа, от което на Мартин изведнъж се стори, че посетителят му загрижено се намръщи.

— Разбира се, че съм сигурен! — изрева Мартин.

— Тогава, вие още ли не сте се оженили? За Анастасия Захарииевна-Кошкина, а?

— Не съм се женил и никога няма да се оженя! — отрязва Мартин и се хвана за дръжката на телефона.

— Това съм аз, Ник! — раздаде се спокойният глас на Ерика Ешби. — Какво се е случило?

Мигновено яростният пламък в очите на Мартин угасна и се смени с розова нежност. През последните десет години той даваше на Ерика, като на енергичен литературен агент, десет процента от своите хонорари. Освен това го измъчваше безнадеждното желание, да ѝ даде примерно половин килограм от тялото си, във вид на сърдечен мускул,

ако се възползува от този студен научен термин. Но за съжаление, Мартин досега не бе използвал нито този термин, нито някакъв друг, защото при всеки опит да направи предложение на Ерика, го обхващаше невероятно стеснение и тогава започваше да говори разни глупости за зелени ливади...

— Тогава, за какво всъщност става дума? — повтори Ерика. — Какво се е случило?

— Май — произнесе Мартин чувствено, — Сен-Сир се кани да ме жени за някаква си там Анастасия Захариевна-Кошкина!

— Ах! — възхити се с печален глас роботът. — Каква забележителна памет притежавате! Но ако имах подобна, преди да се темпорирам... Не-е, дори радиоактивните неврони не биха издържали натоварването...

— Формално ти си запазваш правото на живот, свобода и... разни други неща — отвърна компетентно Ерика. — Но аз сега съм много заета, Ник. Нека поговорим, когато дойда при тебе, а?

— И кога ще стане това?

— Нима не са ти предали, че ти се обаждат? — избухна Ерика.

— Разбира се, че не! — още по-сърдито ѝ отвърна Мартин. — Аз отдавна подозирам, че можеш да ми се обадиш, само след разрешение от Сен-Сир. Представи си, че някой тайно ми изпрати в тъмницата-затвор освежителни думи или дори някой поялник, ха! — гласът му се развесели. — Мислиш ли до ми подготвиш бягството?

— Това е направо възмутително! — заяви Ерика с решителния си глас. — Един прекрасен ден Сен-Сир ще препълни търпението ти...

— Дори да го препълни — мрачно обясни Мартин, — остава му Диди.

Компанията „Биг-Хорн“ по-скоро би снимала атеистичен филм, отколкото да обиди несравнимата си касова звезда Диди Флеминг. Дори Толивър Уот, едноличният собственик на компанията, не спеше добре през нощите, защото наглият Сен-Сир не даваше на прелестната артистка да подпише дългосрочен договор.

— Въпреки това Уот съвсем не е глупак — каза Ерика. — Аз съм убедена, както и преди, че той ще разтрогне контракта, само, когато му докажем, че ти си влагане на капитал със загуби. Но почти нямаме време за това.

— Защо?

— Нали вече ти казах... Ах, да! Разбира се, ти не знаеш. Той утре вечер заминава за Париж.

Мартин изстена мъчително.

— Край! Няма спасение за мене! — почти заплака той. — През следващата седмица договорът автоматически ще бъде продължен и аз никога вече няма да дишам свободно. Ерика! Направи нещо!

— Ще опитам — отвърна агентката му. — За това исках да си поговорим... А-а! — възкликна тя внезапно. — Сега ми става ясно, защо Сен-Сир не е разрешил да ти кажат, че съм се обаждала. Той се страхува. Знаеш ли, Ник, какво следва да направим?

— Да отидем при Уот — унило подхвърли Мартин. — Но скъпа Ерика...

— Точно така, да отидем при Уот, но когато е сам — последните думи Ерика произнесе натъртено.

— Сен-Сир никога няма да го допусне.

— Естествено. Той не иска ние да говорим с Уот непосредствено, очи в очи. Представи си, че успеем да го убедим? Но въпреки това, ние трябва нещо да измъдрим. Един от нас ще говори с Уот, а другият ще прогонва Сен-Сир. Кое от двете предпочиташ?

— Нито едното, нито другото — веднага и категорично отвърна Мартин.

— О, Ник! Сама няма да се справя. Може да се помисли, че се страхуваш от Сен-Сир!

— Страхувам се!

— Глупости! Какво може да ти направи?

— Той направо ме тероризира, Ерика. Непрекъснато го прави. И казва, че аз се поддавам прекрасно на обработка. Нима от това не ти изстива кръвта в жилите? Погледни другите писатели, които е опитомил! Как ти се струват?

— Знам. Преди седмица видях един от тях да се рови в боклука на Мейн-стрийт. И ти ли искаш така да свършиш, а? Дръж на правата си!

— А! — каза роботът и челото му светна от радост. — така си и мислих! Последната, критическата фаза.

— Млъкни бе! — заповяда Мартин. — Не, не ти го казвам на тебе, Ерика! Съжалявам много.

— И аз също — язвително отвърна Ерика. — За миг повярвах, че ще проявиш характер.

— Ех, да бях например... Хемингуей — със страдалчески глас проплака Мартин.

— Вие казахте Хемингуей, нали? — запита роботът. — Следователно се намирам в епохата на Кински-Хемингуей? В такъв случай не съм сгрешил. Вие сте Никлърс Мартин. И сте моят следващ обект. Мартин... Мартин? Нека си помисля известно време... А-ха, да-а... Тип Дизраели — той потри с пръсти челото си и се разнесе неприятно скърцане. — Бедните ми невронни мостове! Спомних си!

— Ник, чуваш ли ме? — задрънча слушалката на телефона. — Аз отивам сега в студиото. Събери достатъчно сили. Мобилизирай се! Ние ще подгоним Сен-Сир и ще ог натикаме в бърлогата му. После ще убедим Уот, че от тебе никога няма да излезе добър сценарист. А до тогава...

— Но Сен-Сир никога и за нищо няма да се съгласи — прекъсна я Мартин. — Той не познава тази дума „неуспех“. Винаги го е казвал. Той ще ме направи сценарист или ще ме убие!

— Спомняш ли си, какво се случи с Ед Касиди? — мрачно го спря Ерика. — Сен-Сир не го направи сценарист.

— Вярно — разтрепера се Мартин. — Бедният Ед!

— Е, добре де, аз тръгвам. Нещо друго да кажеш?

— Да! — извика внезапно Мартин, след като си напълни дробовите с въздух. — Да! Обичам те безумно!

Но тези думи останаха на върха на езика и не успяха да се откъснат. След като няколко пъти страхливият драматург отвори и затвори устата си, предпочете да я затвори плътно да стисне зъби, преди да опита още веднъж. Жалък писък накара телефонната мембрана да затрепти слабо. Мартин унило наведе глава. Не, той никога не ще се реши да направи предложение дори пред малкия безобиден на вид телефонен апарат.

— Каза ли нещо? — запита Ерика. — Е, до скоро виждане.

— Почакай! — извика Мартин, като случайно погледна робота. Онемяваше само в определени случаи и затова сега продължи мигновено:

— Забравих да ти кажа нещо. Уот и онзи негодник Сен-Сир току-що са наели имитация на робот за „Анджелина Ноел“!

Но слушалката мълчеше.

— Аз не съм имитация! — възрази обиденият робот.

Мартин се наежи в креслото си и загледа непоканения си гост с премрежен безнадежден поглед.

— Кинг Конг също не е бил имитация — отбеляза той мрачно. — И не ми пълни главата с историйки, които ти е наговорил Сен-Сир. Знам, че той се опитва да ме деморализира. И може би, ще постигне своето. Погледни само, какво е направил от пиесата ми! Е, какво е там някакъв си Фред Уорнинг, а? На своето място и той стои добре, не искам да споря. Дори е прекрасен. Но не и в „Анджелина Ноел“. Не му подхожда ролята на шкипер на португалско рибарско корабче. Вместо екипаж — оркестър; Дън Дейли пее „Неапол“ на Диди Флеминг, облечна с опашката на русалка, ха...

Като се зашемети сам себе си, Мартин сложи ръце на масата, скри лице в дланите си и за свой ужас, се усети, че започва да се хили с пълни сили.

Извъня телефона. Мартин не промени позата си, а само докопа слушалката.

— Кой се обажда? — запита с треперещия си глас. — Кой? Сен-Сир ли?...

По линията потече хрипкаво ръмжене. Мартин се изправи мигновено, като ужилен и стисна телефонната слушалка с двете си ръце.

— Изслушайте ме най-последно! — завика той. — Дайте ми поне веднъж възможността да завърша думите си. Робот в „Анджелина Ноел“ е просто...

— Какво? — зарева грубият плътан бас. — Не чувам, какво си мърмориш там. Мисловен дребосък такъв! Ти ли ще ми предлагаш нещо, а! Веднага в зала номер едно. Ще гледаме вчерашните кадри. Веднага идвай!

— Само за минутка...

Сен-Сир нещо изруга и връзката се прекъсна. За миг ръцете на Мартин се впиха в слушалката като в гърлото на отвратителен враг. Но каква полза? Собственото му гърло бе захванато от примката и почти четири месеца Сен-Сир я затягаше все повече и повече. Четири месеца... а защо не четири години? Като си спомняше миналото, Мартин едва можеше да повярва, че някога е бил свободен човек,

известен драматург, автор на пиесата „Анджелина Ноел“, събитието на сезона... А после се появи Сен-Сир...

Този режисьор до дъното на душата си бе сноб и обичаше да слага лапата си на събитията на сезона и на известни автори. Кинокомпанията „Биг-Хорн“, ревеше той на Мартин, нито на йота няма да се отклони от пиесата и ще остави на автора последното право да одобри окончателно сценария, при условие, че подпише договор за три месеца в качеството си на съавтор. Условията бяха така добри, че приличаха на приказка и изглеждаха справедлив.

Мартин попадна в приготвената клопка заради дребният шрифт и заради грипа, който точно тогава бе съпроводил Ерика в най-близката болница. Под дебелите пластове юридическо пустословие се криеше точка, която обричаше Мартин на петгодишна робска зависимост от кинокомпанията „Биг-Хорн“, ако тя счете за нужно да продължи неговия договор. И в следващата седмица, ако не възтържествува справедливостта, той наистина ще се превърне в литературен роб.

— Бих си пийнал нещо — уморено произнесе Мартин и погледна робота. — Бъди така добър и ми подай онази бутилка с уиски.

— Но аз не съм тук за слуга — протестира блестящото желязо. — Аз трябва да осъществя експеримент по оптимална екология.

Мартин затвори очи и каза с такъв умоляващ глас, че „сърцето“ на робота се сви:

— Моля те, налеј ми уиски. А после ми дай чашата направо в ръката. Май няма да ти е трудно, а? В края на краищата ние сме хора...

— О, не — отвърна робота и напъха пълната чаша в ръката на драматурга.

Мартин отпи мъничко с наслаждение. После мигновено отвори широко очи и с удивление погледна голямата пълна чаша за коктейли. Роботът я бе напълнил догоре с чисто уиски. От изненада впери поглед в металния си събеседник.

— Ти май се наливаш като бъчва — произнесе той замислено. — Предполагам, че така се засилва невъзприемчивостта към алкохола. Е, давай и се наслаждавай. Допий бутилката, ако искаш.

Роботът допря пръсти до челото над очите си и ги прекара вертикално надолу, сякаш искаше да прибере на мястото им

повдигнатите въпросително вежди.

— Давай — настоя Мартин. — Или съвестта не ти дава да изпиеш уискито ми?

— Как мога да пия? — възмути се роботът. — Нали съм робот. — в гласът му се появи тъжна нотка. — А какво всъщност става тук? — поинтересува се той. — Това смазка ли е или гориво?

Мартин загледа чашата си.

— Гориво — каза сухо. — При това високооктаново. Ти май си се вживял в ролята си? Е де, престани да се преструваш...

— О-хо, проявява се принципа на раздразнението! — прекъсна го роботът. — Напълно ви разбирам. Идеята е същата, както при мамутското мляко.

Мартин се погнуси.

— А ти някога пил ли си ферментирано мамутово мляко? — осведоми се той.

— Че как мога да пия? — повтори се роботът. — Но съм виждал, как други го пият. — той прекара вертикална черта между своите невидими вежди, което му придаде тъжен вид. — Разбира се, моят свят е съвършено функционален и функционално съвършен; и въпреки това темпоризирането е нещо безкрайно привлекателно... — той спря за миг. — Но аз напразно хабя време-пространството. Така че, мистър Мартин, няма ли да се съгласите...

— Е, че пийни де! — каза Мартин. — Сега имам припадък на радушие. Нека обърнем по чашка. Та аз имам толкова малко радости. А след малко ще започнат да ме тероризират. Ако не бива да си сваляш маската, тогава ще изпратя човек да донесе сламка. Но май ти стига една глътка и ще излезеш вън от ролята си, а? Прав ли съм?

— С радост бих опитал — замисли се роботът. — Откакто видях действието на ферментираното мамутово мляко, ми се прииска и сам да опитам. За хората това естествено е лесно, а и технически е елементарно, доколкото разбирам. Раздразнението увеличава честотата на капа-вълните на мозъка, подобно на рязко увеличаване на напрежението, но понеже електричеството не е съществувало в дороботовата епоха...

— А, съществува — отбеляза Мартин и глътна нова порция уиски. — Казвам ти истината — съществува. А това какво представлява, а? По твоему май е мамут?

Мартин заби пръст в нощната лампа.

Роботът остана с отворена уста.

— Това ли? — запита отново и напълно се обърка. — Но тогава... всички тези телефони, динама и лампи, които забелязах досега в тази епоха, работят с електричество!

— А какво друго би могло да им въздействува, та да работят? — студено се поинтересува Мартин.

— Робите! — отвърна роботът и заразглежда внимателно лампата. Той включи светлината, замига и после отвъртя крушката. — Напрежение, а?

— Не се прави на идиот — посъветва го Мартин. — Прекалено се вживяваш в ролята си и преиграваш. Аз трябва да тръгвам. Та, ще пиеш ли или не?

— Е, какво пък — каза роботът, — не бива да разстройвам компанията. Това е длъжно да заработи.

Той си пъкна пръстът във фасунгата. Разнесе се кратко пукане и се разхвърчаха искри на всички страни. Роботът извади пръста си.

— $F(t)$... — каза той и се заклати леко. После пръстите му се залепиха за лицето и разчертаха усмивка, която изразяваше приятно удивление.

— $Fff(t)$! — каза той и продължи пресипнало:

— $F(t)$ интеграл от плюс безкрайност до минус безкрайност... А, делено на n на степен e .

Мартин ужасен опули очи и не знаеше, какво да прави. Дали да вика терапевт или да се обади на психиатър. Но никак не се съмняваше, че трябва да се викне медицинска помощ. И колкото по-скоро го направи, толкова ще бъде по-добре. А може да осведоми и полицията. Статистът в костюма на работа бе явно не наред с мозъка. Драматургът застина в пълна нерешителност, като очакваше, че безумният му гост или ще падне мъртъв на земята или ще го хване за гърлото и ще започне да стиска...

А роботът си облиза устните с мляскане, при което се разнесе леко звънтене.

— Каква прелест! — възхити се той. — Дори има променлив ток!

— Ама, не си ли умрял?... — разтрепера се гласът на Мартин.

— О, та аз всъщност не съм и жив — замърмори роботът. — Е, в този смисъл, който вие го разбирате. И благодаря за „чашката“!

Мартин гледаше зяпнало робота и бе поразен от дивата догадка.

— Така значи — задуши се просто той, — та, значи... ти... вие... наистина сте робот?!!

— Хе, наистина съм робот — отвърна гостът. — Ах, че ви е бавно мисленето, на вас дороботите. А сега моето мислене работи със скоростта на светлината. — той погледна настолната лампичка с насладата на вроден алкохолик. — $F(t)$... Ако вие сега изчислите капа вълните на моят радиоатомен мозък, би ви поразило, как се е увеличила честотата — роботът млъкна за миг. — $F(t)$ — добави той замислено.

Мартин започна да се движи, като човек под вода и бавно надигна чашата си, глътна солидна доза уиски и после със страх погледна робота.

— $F(t)$... — имитира драматургът робота, трепна и отново долепи чашата до устните си. — Аз май съм пиан — каза го и изпита облекчение. — Такава била работата... А аз нямаше да повярвам...

— Е, отначало никой не вярваше, че съм робот — обяви роботът. — Забележете, аз се появявам на територията на киностудията и на никому не изглеждам подозрителен. На Иван Василиевич се явявам в алхимичната му лаборатория и той веднага се досети, че съм механичен човек. Кое то впрочем е вярно. По-нататък в списъка ми следва един уйгур, та влизам в юртата на шамана и той решава, че аз съм дявол. Въпрос на екологическа логика и нищо друго.

— Така значи, вие... сте дяволът, а? — запита Мартин и се залови за единственото правдоподобно за него обяснение.

— О, не, не, и не! Аз съм робот! Как не се опитвате да го разберете това?

— Аз и сега не знам, какъв сте вие — отвърна объркано Мартин. — Може би, аз съм фавън, а вие дете на човечеството! Изглежда, от това уиски ми стана още по-зле и...

— Наричат ви Никлърс Мартин — търпеливо обясни роботът. — Аз съм ЕНИАК.

— Енияк ли?

— Не, ЕНИАК — поправи го роботът и подчерта с натъртване на гласа си, че това са главни букви. — ЕНИАК Гама Деветдесет и Три.

С тези думи той сне от металическото си рамо чантата и се зае да изважда от нея безкрайна червена лента, на външен вид копринена, но притежаваща и странен стоманен блясък. Когато приблизително четвърт миля лента се изля на пода, от отвора накрая се показва прозрачен шлем, който приличаше доста на хокеен. И от двете му страни блеснаха две червено-зелени камъни.

— Както виждате добре, те попадат право в темпоралните части — съобща роботът, като посочи камъните. — Вие ще го поставите на главата си, ето така...

— Не, няма да го поставя на главата си — каза Мартин и неволно си дръпна главата назад. — Не се опитвайте да ми я поставите насила тази гадост. Нещо не ми харесва. И най-вече тези две червени стъкълца. Те приличат на очи...

— Това е изкуствен еклогит — успокои го роботът. — Просто те са с висока диелектрическа константа. Нужно е само да се измени нивото на нормалните прагове на невронните контури на паметта... и нищо друго. Сигурно ви е известно, че мисленето се основава на паметта. Силата на възникналите асоциации, иначе казано емоционалните индекси на спомените ви, определят вашите постъпки и решения. А екологизаторът просто променя електрическото напрежение на вашия мозък и то така, че праговете стават други.

— Само това ли? — запита подозрително запита Мартин.

— Е-е... — отвърна уклончиво роботът. — Не бих искал да споменавам за това, но щом питате... Екологизаторът, освен това, ще прехвърли в мозъка ви типологическа матрица. Но понеже тази матрица е взета от прототипа на вашия характер, тя ди позволява пълноценно да използвате потенциалните си способности, както наследствени, така и придобити. Тя ще ви позволи да реагирате на заобикалящата ви среда по начин, който да ви осигури максимум шансове за оцеляване.

— Нищо няма да ми осигури — каза твърдо Мартин. — Защото това нещо няма да позволя да го сложите на главата ми.

Роботът изчерта на лицето си вежди, които бяха повдигнати с вид на объркване.

— А — започна след кратка пауза, — аз изглежда не съм ви обяснил всичко! А то е така просто. Нима не искате да вземете участие

в един перспективен и много ценен социо-културен експеримент за благо на цялото човечество?

— Не! — обяви Мартин.

— Но вие не знаете дори, за какво става дума — жално произнесе роботът. — След моите подробни обяснения никой досега не ми е отказвал. Мисля, че добре ме разбирате?

Мартин се разсмя и звуците сякаш заизлизаха от някакъв дълбок гроб.

— И още как! — изтресе той.

— Прекрасно — облекчено каза роботът. — Понякога паметта ме подвежда. Преди да започна темпорирането, ми се налага да програмирам на толкова различни езици! Санскритът, например, е много прост, докато руският от времето на средновековието е доста сложен, а уйгурският... Извършваният сега експеримент трябва да способствува установяването на най-изгодни връзки между човека и неговата среда. Нашата цел е мигновената адаптация и се надяваме да я постигнем, като свеждаме до минимум коефициентът на грешките между индивида и средата. Казано с други думи: Нужна реакция в нужния момент. Разбрахте ли?

— Естествено, че не! — отвърна Мартин. — Какво невероятно бълнуване.

— Съществуват — продължи роботът упорито, но в гласа му се усещаше умора, — няколко, ограничени на брой матрици-характери, които са следствие, първо на разположението на гените вътре в хромозомите и второ, на въздействието на външната среда; и понеже елементите и имат свойството да се повтарят, то ние сме в състояние лесно да проследим основната организираща линия по временната скала на Калдейкуз. Надявам се, че никак не ви е трудно да следите хода на моята мисъл, нали?

— По временната скала на Калдейкуз ли? Не, май не ми е трудно — отвърна Мартин.

— Обясненията ми винаги са ясни и конкретни — самодоволно забеляза роботът и размаха кълбото червена лента.

— Махни това чудо от мен! — развика се раздражено Мартин. — Че съм пиян, пиян съм, но не толкова, че да си пъхам главата където не трябва!

— Пъхай я! — заповяда роботът твърдо. — Досега никой не ми е отказвал. И не спори повече с мен, това ме обърква и да се оправя, ще бъда принуден да взема още една чашка напрежение. И тогава съвсем ще се отнеса нанякъде. Когато темпорирам, си имам достатъчно грижи с паметта. Пътешествието във времето винаги създава синаптичен праг на задържане, но бедата е там, че този праг прекалено много варира. Затова те сбърках с Иван. Но при него ще замина, след като се оправя с тебе. Експериментът трябва да се проведе хронологически, а хиляда деветстотин петдесет и втора година не започва преди хиляда петстотин и седемдесета.

— Напълно сте прав — каза Мартин, след като си пийна от чашата. — Дори в Холивуд хиляда деветстотин петдесет и втора година, не настъпва преди хиляда петстотин и седемдесета.

— Аз ползвам временната скала на Калдейкус — заяви сериозно роботът. — Но това е само за удобство. Да се върнем към същността на въпроса. Е, нужен ли ти е идеален екологически коефициент или не? Защото... — той отново размаха червената лента, погледна вътре в шлема, после се прехвърли на човека и поклати съжалително глава. — Извинявай, но се страхувам, че от това нищо няма да стане. Нещо главата ти е прекалено малка. Следователно имаш малко мозък. Този шлем е изчислен за размер осем и половина, но главата ти е прекалено...

— Осем и половина е моят размер — с достойнство възрази Мартин.

— Не може да бъде — лукаво се засъмнява роботът. — В такъв случай шлемът би ти бил по мярка, а той ти е голям.

— Точен е — заспори Мартин.

— О, колко е трудно да се разговаря с предроботите — подхвърли роботът, сякаш само на себе си. — Каква недоразвитост, каква грубост и нелогичност! Трябва ли след това да се учудваме, че имат такива малки глави, а? Чуй ме, Ник — ЕНИАК сякаш се занимаваша с някое глупаво и упорито момче, — и се опитай да схванеш; този шлем е с размер осем и половина. Главата ти е така малка, за нещастие, че той не ти става...

— Да те вземат дяволите! — побесня Мартин и от уискито или от досадата или от двете заедно забрави всякаква предпазливост. — По мярка ми е! Вижте! — хвана шлема, издърпа го от ръката на робота,

който всъщност никак не се съпротивляваше и го нахлупи на главата си. — Сякаш е направен за мен! Така ли е?

— Май съм се объркал — призна си роботът и очите му така светнаха, че Мартин веднага се опомни, побърза да събори шлема и направо го хвърли на масата.

ЕНИАК спокойно взе шлема, прибра го в чантата си и започна бързо да навива лентата. Под объркания поглед на Мартин свърши с тази работа, издърпа ципа на чантата, метна я на рамо и тръгна към вратата.

— Всичко най-хубаво — каза той на излизане, — позволи ми, да ти благодаря.

— За какво? — свирепо изтърси Мартин.

— За твоето любезно сътрудничество — обясни роботът.

— С никого не се каня да сътруднича! — отсече Мартин. — Не се опитвайте да ме убеждавате. Запазете за себе си патентования курс на лечение, а за мен...

— Но ти нали премина вече курса по екологическа обработка — невъзможно продължи роботът. — Аз ще се върна довечера и ще възобновя заряда. Той стига само за дванадесет часа.

— Какво?!

Последва подчертана вежлива усмивка — железните пръсти я начертаха по обичайния си начин, като започнаха от ъгълчетата на устата. Роботът ЕНИАК прие отново сериозно изражение, излезе от стаята и затвори вратата.

Мартин изписка и задиша на пресекулки, като свиня, която току що са заклали.

В ГЛАВАТА МУ НЕЩО СТАВАШЕ!

Никълс Мартин се почувствува като човек, който внезапно са напъхали под студен душ. Не, леден, не по-скоро бе врял! И при това ароматичен. Вятърът идващ от отворения прозорец носеше задушна воня: бензин, мирис на гниеща трева, терпентинова боя и от бюфета в съседната сграда — препечени сандвичи с шунка.

„Пиян съм — помисли той с отчаяние, — пиян съм, или полудявам!“

Скочи на двата си крака и се замята бясно по стаята, но изведнъж се спря пред цепнатината в пода и после тръгна по нея.

„Ако мога да вървя по правата линия — разсъждаваше той, — значи не съм пиан... А просто съм полудял“.

Последната мисъл не беше никак утешителна.

Той измина прекрасно пукнатината. И дори можеше да върви по-право от нея, тъй като тя бе в известна степен извита. Никога преди не се бе движил с такава увереност и лекота. След като завърши опита си, се оказа в другия край на стаята точно пред огледалото и когато се изправи и погледна в него, хаосът и объркването излетяха нанякъде. Невероятната острота на възприятието и усещането се притъпи и изглади.

Всичко бе спокойно!

Всичко бе нормално!

Той, Мартин, погледна в очите на собственото си отражение.

Не, не всичко бе нормално.

Беше трезвен, като презна бутилка. Сякаш не бе се наливал с уиски, а бе пил чиста изворна водичка. Мартин се приближи до самото огледало и се опита през очите си да надникне в дълбините на собствения си мозък. А там, май, ставаше нещо поразително. По цялата повърхност на мозъка бяха започнали да се движат мънички прегради, по-скоро бариери, едни се затваряха почти напълно, оставяйки само малка цепнатинка, хпез която поглеждаха бисерните очички на невроните, друге с лек шум се отваряха и бързи паячета, други неврони, се устремяваха напред, търсейки място, където де се скрият.

Промяна на праговете. Положителна и отрицателна реакция на конусите на паметта. Ключови емоционални индекси и асоциации...

Аха!

Гледай го ти, този робот!

Главата на Мартин се обърна към затворената врата. Но не мръдна от мястото си. Вместо това изразът на сляп ужас по лицето му започна бавно и незабелязано да се мени. Роботът... Може и да почака.

Някак си инстинктивно, като следствие на стара привычка, ръката на Мартин се вдигна и сякаш поправи невидимия монокъл. В този миг телефонът се развъня. Драматургът се огледа.

И устните му се обтегнаха в презрителна усмивка.

С изящно движение махна прашинка от ръкава на сакото си, после вдигна слушалката, но не каза нищо. Настъпи дълго мълчание. В

замяна на това груб глас изкрещя:

— Ало! Ало! Ало! Слушаш ли ме! Аз говоря, Мартине!

Но Мартин продължи да мълчи невъзмутимо.

— Ти ме караш да те чакам! — ревеше гласът. — Аз, Сен-Сир, да те чакам! Веднага идвай в залата! Прожекцията започва... Мартине, чуваш ли ме?

Мартин внимателно постави слушалката на масата, обърна се към огледалото, хвърли си един критичен поглед и се намръщи.

— Сивота — измърмори той. — Няма никакво съмнение, сивота. Така и не мога да разбера, защо съм купил тази вратовръзка?

Вниманието му бе привлечено от бръмчащата слушалка. Погледна я, замисли се за миг и после плясна гръмко с ръце до микрофона. От нея се донесе бесен и агонизиращ вопъл.

— Прекрасно — продължи да мърмори Мартин, като се обръщаше. — Този робот ми направи огромна услуга. Това трябваше да разбера по-рано. В края на краищата такава супер машина, като ЕНИАК, би трябвало да бъде къде-къде по-умна от човека, който от гледна точка на философията е една проста машина. Така е — допълни увереността си и прекрачи прага.

В коридора се сблъска с Тони Ла-Мот, която се снимаше в един филм на „Биг-Хорн“.

— Мъжът е машина, а жената... — той метна на мис Ла-Мот такъв многозначителен и високомерен поглед, че тя просто се вцепени от изненада, — а жената е играчка — завърши Мартин мисълта си на глас и се насочи към зала номер едно, където го чакаше Сен-Сир и съдбата му.

Киностудията „Биг-Хорн“ биеше рекорда на „Метро Голдуин Майер“, тъй като за всеки епизод изразходваше десет пъти повече лента, отколкото той заемаше в готовия филм. Преди да започне снимачния ден купища целулоидни ленти се превъртаха в личната зала на Сен-Сир — малка разкошно подредена стая с кожени кресла и разни други така необходими удобства. При пръв поглед изглеждаше, че няма екран, но с вторият, насочен към тавана, ще го откриете именно там.

Когато Мартин влезе там, веднага осъзна, че с екологията нещо не е съвсем на ред. Според теорията, на вратата се показва предишният Никлас Мартин и демонстрационната зала с обичайната си елегантна

атмосфера, му оказа студено посрещане. Персийският килим с отвращение приемаше в себе си мръсните му подметки. Креслото, в което се блъсна, сякаш презрително повдигна облегалката си. А тримата души намиращи се в залата му хвърлиха такъв поглед, като-че ли бе изроден орангутан, който по нелепа случайност е получил покана да посети Бъкингхамския дворец.

Диди Флеминг — истинската ѝ фамилия не можеше да се запомни, още повече, че в нея нямаше нито една гласна, — седеше в креслото си с безметежно спокойствие, бе прехвърлила крак връз крак, а прелестните ѝ ръчички поддържаха главата с огромните влажни очи, които гледаха към тавана, където образът на Диди Флеминг в сребрилата кожа на нежна русалка, флегматично плаваше във вълните на бисерна мъгла.

В полумрака заслепеният Мартин търсеше пипнешком свободно кресло. В мозъка продължаваха странните работи. Дребните бариери се вдигаха и сваляха и той вече не бе всъщност Никлъс Мартин.

Но тогава, като какъв се чувствуваше?

За миг си представи невроните, чиито очички бисерчета сякаш надничаха от неговите очи и се вглеждаха в него. Възможно ли бе това всъщност? Колкото и ясно да бе възприятието, възможно е това да бе само една приятна илюзия. Натрапващият се отговор бе прост и ужасно логичен. ЕНИАК Гама Деветстотин и Три му бе обяснил, е, до известна степен неясно, същността на експеримента. Мартин бе получил в мозъка си оптималната рефлекторна схема на прототип-удачник, който бе успял най-пълно да подчини на себе си околната среда. И роботът бе споменал името на този човек, но сред обърканите препратки към други прототипи, като някакъв си Иван (какъв ли?) и безименен уйгур.

Прототипът в Мартин сега бе Дизраели, граф Биконсфийлд. Драматурга се съживи при спомена за Джорд Ърлис, който така удачно изпълняваше тази роля. Умен и нагъл, ексцентричен както в начина се на обличане, така и начина си на държане, жив и мислещ, прикрит и волеви, с плодовито въображение...

— Не, не тук, не — възрази Диди с невъзмутимото си раздражение. — Бъде по-внимателен, Ник. Седни в друго кресло. На това съм си сложила краката.

— Ш-ш-ш-т! — изръмжа Раул Сен-Сир, но този път достатъчно спокойно, изду напред дебелите си устни и с огромния си показалец посочи скромния стол до стената. — Сядай зад мен, Ник. Сядай де! И не ми пречи. И гледай внимателно. Забележи, как от твоята глупава пиеска сътворявам нещо велико. Обърни особено внимание на забележителното соло, с което така забележително завършвам. Пет последователни падания във водата! Ритъмът преди всичко! А сега — нито звук.

Кариерата на Раул Сен-Сир, като роден в малката балканска страна Миксо-Лидия, бе наистина възхитителна. В хиляда деветстотин тридесет и девета година изплашен от приближаващата се война, той бе емигрирал в Съединените щати, като взел със себе си лентата на снетия от него филм със заглавие, което може да се приведе горе-долу така: „Пори по селския нос“.

Благодарение на този филм си заслужи репутацията на велик кинорежисьор, макар че всъщност неподражаемите светлинни ефекти в „Порите“ се обесняваха с бедността, а артистите бяха показали такава интересна интерпретация, единствено защото са били пияни до козирката. Но критиците сравняваха „Порите“ с балет и яростно възхваляваха красотата на героинята, днес известна като Диди Флеминг.

Тя бе така невъобразимо красива, че по закона за компенсациите, не би могла да не се окаже невъобразимо глупава. И човек, който разсъждаваше така, никога не оставаше излъган. Невроните на Диди въобще не действуваха. Бе чувала за такова нещо като емоциите и свирепият Сен-Сир умееше да я застава да изобразява нещо, но другите режисьори направо губеха разсъдък си, когато се опитваха да преодолеят семантичната стена, зад която се намираше разума на Диди — тихо огледално езеро с дълбочина десетина сантиметра. Сен-Сир просто ѝ викаше. Този елементарен и първобитен начин бе единственото, което разбираше прославената звезда на „Биг-Хорн“

Така владетелят на прекрасната и безмозъчна Диди, бързо достигна висшите сфери на Холивуд. Сен-Сир несъмнено бе талантлив и можеше да направи превъзходно един филм. Но този шедьовър сне в двадесет различни варианта и винаги с Диди Флеминг в главната роля. Така ошлифова до съвършенство гениалния си феодален метод. А когато някой се опитваше да възразява, достатъчно му беше да

заплаши, че ще се прехвърли в „Метро Голдуин Майер“, като вземе със себе си и покорната артистка (той не ѝ позволяваше да подпише дългосрочен договор и за всеки нов филм се правеше отделен контракт). Дори собственикът Толивът Уот навеждаше глава, когато Сен-Сир заплашваше „Биг-Хорн“ да работи без звездата си.

— Сядай, Мартине — дочу гласът на Толивър Уот.

Неизвестно откъде изникна келнер в бяло и безшумно се плъзна към него с подноса. Точно в този миг и последната бариерка в мозъка на Мартин зае предписаното ѝ място и подчинявайки се на импулса, той протегна ръка и взе изпотената висока чаша.

Келнерът не забеляза нищо, отмина нататък и като се поклони вежливо подаде на Уот проблясващия поднос, на който вече нямаше нищо. Дватама, Уот и келнерът, се втрениха в празната повърхност.

После погледите им се срещнаха.

— Нещо не струва, слабичък е — прецени невъзмутимо Мартин и върна чашата на подноса. — Донеси ми друг, приятелю. Аз се преориентирах към нова фаза с оптимално ниво — съобщи той, като се обърна към изумения Уот и като дръпна креслото до великия човек, небрежно се намести в него.

Странна работа! Преди на тези демонстрации бе винаги угнетен. Сега се чувствуваше прекрасно. Непринудено. И така уверено.

— Уиски със сода за мистър Мартин — заповяда невъзмутимо Уот. — За вен още един коктейл.

— Е, е де! Нали започваме! — нетърпеливо извика Сен-Сир.

Той нещо каза в преносимия микрофон и веднага екрана, всъщност тавана, се размърда, зашумя и по него се замяркаха различни епизоди — хор на русалки, които танцуваха на опашките си, се движеше по улиците на рибарско селце във Флорида.

Сякаш да възприеме цялата гнусотия на предлаганата му съдба, Никълс Мартин бе принуден да гледа поредния опус на знаменития режисьор. Стори му се, че нищо по-противно и гадно не бе се снимало преди и никога нямаше да се снима. Той забеляза, че Сен-Сир и Уот го гледаха с недоумение. Той в тъмнината вдигна показалците си и очерта работообразната усмивка. После, изпитвайки упоителната увереност ве себе си, запали цигара и се разсмя на висок глас.

— Как смееш? — незабавно избухна Сен-Сир. — Ти не цениш това велико изкуство? Какво си представяш, а? Че си гений ли?

— Това — каза пренебрежително Мартин, — е най-гнусният филм, който някога е бил сниман.

В мигновено настъпилата пълна тишина, Мартин с изящно движение на китката си изтръска цигарата и продължи:

— С моя помощ вие още сте в състояние да не станете предмет за насмешки по целия континент. Този филм, до последния кадър, трябва да се изхвърли в кошчето и от там на буницето. Утре рано сутринта започваме отново и...

Уот тихо каза:

— Ние сме напълно способни сами да направим филм от „Анджилина Ноел“, Ник.

— Това е художествено! — изрева Сен-Сир. — И ще донесе големи пари!

— Пари ли? Дрън-дрън! — коварно подхвърли Мартин и щедро разпиля нова порция пепел по пода. — Кой се интересува от пари, а? За тях нека мисли „Биг-Хорн“.

Уот се наведе напред и като присвиваше очи в полумрака погледна внимателно Мартин.

— Раул — каза той и го потърси с поглед, — доколкото зная, вие умеете да... давате на новите ни сценаристи подходяща форма. Както виждам, този не...

— Да и да! — възбудено завика Сен-Сир. — Аз им придавам нова форма! Това припадък на треска ли е? Мартине, ти добре ли си? В ред ли е главата ти?

Мартин се усмихна спокойно и уверено.

— Не се тревожи — обясни той. — Парите, които харчите за мен, аз ви ги връщам с лихвите, във вид на сигурен престиж. И прекрасно разбирам всичко. Ношите разговори на четири очи изглежда са станали известни на мистър Уот.

— Какви разговори на четири очи? — избоботи Сен-Сир и лицето му почервения силно.

— Нали ние нищо не крием от мистър Уон? — без да му мигне окото продължи Мартин. — Вие ме наехте за престижа ми и той ще ви бъде сигурен, ако не си отваряте напразно устата. Благодарение на мен името Сен-Сир ще се покрие със слава. Разбира се, това ще се отрази на приходите, но подобна дреболия...

— Бджржгскл! — изтресе Сен-Сир нещо на своя език и като скочи от креслото си, замахна с микрофона, стиснат в огромната му космата лапа.

Мартин ловко се изви и изтръгна импровизираното оръжие.

— Прекратете демонстрацията! — разпореди се той властно.

Колко странно беше това. С някакво далечно крайче на съзнанието си той разбираше, че при нормални обстоятелства никога не би посмял да се държи така, но в същото време бе твърдо убеден, че за пръв път поведението му бе на обикновен човек. Той усещаше блажената жарава на увереността, че постъпките му са правилни, поне, докато не изтекат дванадесетте часа на матрицата.

Екранът замига недоволно и нерешително, преди да угасне.

— Запалете светлината! — заповяда Мартин на невидимия дух, който се криеше зад микрофона.

Стаята веднага се изпълни с приятна и мека светлина, в която видя лицата на Сен-Сир и Уот и разбра, че и двамата се изпълват със смътна и нарастваща тревога.

Та той им бе дал доста задачи за размисъл — и не само това. Той се бе опитал да си изясни, какви мисли изпълват сега мозъците им, като се провират през лабиринтите на подозренията, които той така ловко бе посял.

Сен-Сир бе елементарният случай и мислите му лесно се отгатваха. Балканецът си облиза устните, което само по себе си не бе лесна задача и налетите му с кръв очи неспокойно се впиха в Мартин. Откъде накъде този сценарист заговори така уверено? Какво означава това? Какъв таен грях на Сен-Сир е узнал? Може би е открил някаква грешка в договора и затова си позволява така нагло да се държи?

Толивър Уот представляваше проблема от втори род. Тайни грехове май нямаше, но и той се разтревожи. Мартин пробиваше с поглед гордото конско лице и търсеше скритата слабост. Да, с него ще му бъде значително по-трудно да се справи, но ще съумее и това да постигне.

— Последният подводен епизод — каза той, като се върна към първоначалната тема, — е невъобразима глупост. Трябва да се изхвърли. Сцената ще снимаме под водата.

— Млъкни! — зарева Сен-Сир.

— Но това е единственият изход — продължи да настоява Мартин. — Иначе тя ще излезе извън рамките на това, което съм написал сега. Собствено казано, аз считам, че целият филм трябва да се снима под водата. Ние бихме могли да използваме методите на документалното кино...

— Раул — внезапно запитва Уот, — накъде бие този човек?

— Към договора си, естествено — отвърна Сен-Сир и се изпълни отново с маслинен руменина, — иска да го прекъсне. През подобен отворотелен период минават всичките мои сценаристи, преди да ги доведе до нужната им форма. В Миксо-Лидия...

— А сигурен ли си, че ще го вкараш в правия път? — прекъсна го Уот.

— Това за мен сега е въпрос от личен характер — отвърна Сен-Сир и се опита да пробие Мартин с яростния си поглед. — За този човек изгубих цели три месеца и нямам никакво намерение да изразходвам времето си за някой друг. Той просто иска да прекратим договора му. Капризи, дребни капризи.

— Така ли е? — студено запитва Уот.

— Вече не — отвърна Мартин, — аз промених решението си. Моят литературен агент смята, че няма какво повече да търся в „Биг-Хорн“. Тя смята, че това е един печален нонсенс. Но ние за първи път се разминаваме в мненията си. Аз започвам да откривам някакви възможности дори в тази помия, с която Сен-Сир вече толкова години храни публиката. Разбира се и аз не съм в състояние да правя чудеса. Зрителите са свикнали да очакват от компанията разни безвкусни буламачи и дори са ги научили да харесват тези буламачи. Но ние постепенно ще ги превъзпитаем. И ще започнем с този филм. Предлагам, да символизираме екзистенциалистката безнадеждност, като завършим филма с четиристотин метра морски пейзаж. Нищо друго освен вълнуващите се простори на океана.

Краят бе изречен с показване на великолепен художествен вкус.

Огромното и развълнувано дълго тяло на Раул Сен-Сир се надигна от креслото си и надвисна над Мартин.

— Вън! — завика той. — Вън! Върви в кабинета си нищожество! Тук аз заповядвам! Раул Сен-Сир! Пръждосвай се преди да съм ти видял сметката! Изчезвай или ще те разкъсам на части...

Мартин бързо прекъсна режисьора. Гласът му бе все така спокоен, но знаеше, че не бива да губи напразно време.

— Ха, Уот! Чувате ли го, а? — на висок, но спокоен глас запита драматургът, след като прехвана изумения поглед на собственика. — Той не ми дава да ви кажа дори една дума, защото се страхува, че мога да се изпусна. Ясно е защо ме гони от тука. Усеща, че скоро ще се разлетят пух и перушина.

Сен-Сир бе излязъл от кожата си и като се наведе напред, вдигна юмука си. Но н същия миг се намеси Уот. Наистина е възможно сценаристът да се опитва да прекъсне договора си, но зад това се криеше и нещо друго. Прекалено е небрежен Мартин, а и изглежда напълно уверен в себе си, което... Не, той, Уот, трябва да разплете всичко до последната нишка.

— По-тихо, Раул, моля те — каза той решително. — Успокой се! Казвам ти! Успокой се! Едва ли ще ни се отрази добре, ако Ник ни даде под съд за прилагане на оскърбителни действия. Знам, притежаваш артистичен темперамент, но той те подвежда и често се самозабравяш. Нека първо чуем, какво ще ни каже нашият драматург.

— Тези типове трябва да се държат под око, Толивър! — възкликна с възмущение Сен-Сир. — Те са хитри като лисици и лъжливи като плъхове. От тях може всичко да се...

Мартин поднесе с величествен жест микрофона пред устата си. И без да обръща внимание на разярения режисьор, каза властно:

— Съединете ме с бара, моля. Да... Искам да поръчам коктейл. Да? Особен. А... какъв ли... ами... „Елена Глинская“!

— Здравейте — от вратата се раздаде женски глас и в стаята влезе Ерика Ешби. — Ник, ти тук ли си? Може ли да вляза?

При звука на приятния ѝ глас по гърба на Мартин пробягаха блажени тръпки. Все-още с микрофон в ръката той се обърна към нея, но преди да успее нещо да изрече, Сен-Сир се развика:

— Не и не! Вън! Изчезвайте! Веднага! Която и да сте — вън!

Но Ерика, прекрасна, деловита и неукротима, решително влезе вътре в залата и погледна Мартин с поглед, който сякаш изразяваше търпеливата покорност на съдбата. Тя без никакво съмнение се готвеше да се сражава и за двамата.

— Аз идвам тук по работа — студеният ѝ думи потекоха към Сен-Сир. — Вие нямате право да пречите на литературният агент да се

среща с автора. Ние с Ник желаем да говорим с мистър Уот.

— А, прелест моя, седни, ако обичаш! — произнесе Мартин с ясен и висок глас и стана кавалерски от креслото. — Добре дошла! Аз си поръчах коктейл. Искаш ли нещо за пиене?

Ерика го изгледа внимателно и в очите ѝ се мярна внезапно подозрение.

— Няма да пия сега нищо — отвърна тя на поканата. — И ти ще ми правиш компания! Колко коктейла вече изпи, а? Ник, ако си пиан в подобно минута...

— И ще ви помоля, да побързате — студено заповяда Мартин в микрофона. — Нужен ми е веднага, разбрахте ли? Да, коктейл „Елена Глинская“. Как, той не ви бил известен? Тогава слушайте внимателно. Взимате най-голямата чаша, а впрочем най-добре ще стане в купа за пунш... Наливате до половината бира, но изстудена... Разбрахте ли? И добавяте три части ликьор...

— Ник, ти май си полудял! — отврати се Ерика.

— ... и шест части мед — безгрижно продължи Мартин. — Разбърквате го, но без да го разбивате. И добре го изстудете...

— Мис Ешби, ние днес сме много заети — внушително го прекъсна Сен-Сир и посочи вратата. — Изчакайте. Може би утре или други ден. Но сега ни пречите. Веднага си тръгнете.

— Всъщност, добавете още шест части мед — замислено произнесе Мартин в микрофона, — и веднага го донесете. Ако бъде тук след шестдесет секунди, ви чака премия. Готови ли сте? Прекрасно, аз чакам.

Той небрежно подхвърли микрофоно на Сен-Сир.

През това време Ерика си пробиваше път към Толивър Уот.

— Аз само преди малко говорих с Глория Идън и тя е готова да сключи договор с „Биг-Хорн“ за един филм, ако дам съгласието си. Но ще го получите, само ако не продължите договора с Никлърс Мартин. Това е последното ми предложение!

На лицето на Уот се изписа приятно удивление.

— Ние, май ще успеем да се споразумеем — отвърна той мигновено (мистър Уот бе голям поклонник на мис Идън и отдавна мечтаеше да снима с нея „Панаирът на суетата“). — Защо не я доведохте със себе си? Ние бихме могли...

— Дивотии! — изви се гласът на Сен-Сир. — Нито дума повече за това, Толивър!

— Тя ви очаква в „Лагуната“ — поясни Ерика. — Е, млъкнете де, Сен-Сир. Нямам никакво желание да ви...

В този миг някой почтително почука на вратата. Мартин побърза да я отвори и както очакваше на прага се появи келнерът с поднос в ръка.

— Светкавична работа — каза той снизходително и вдигна голямата запотена чаша, заобиколена с правилни кубчета лед. — Прелест, нали?

Отговор не се чу. Раздаващите се гръмки вопли на Сен-Сир заглушаваха всичко наоколо. Келнерът получи полагащия му се бакшиш и побърза да изчезне, като с труд сдържеше гаденето си.

— Не и не! — реवेशе балканецът. — Не и не! Толивър, ние може да привлечем Глория и да си запазим този сценарист, макар и за нищо да не става, но аз си загубих три месеца да го дресирам и не искам труда ми да отиде напразно. Дайте ми го. Ние в Миксо-Лидия постигаме...

Красивата устичка на Ерика се отваряше и затваряше, но гръмогласният рев на режисьора напълно заглушаваше гласа ѝ. А в Холивуд добре знаеха, че Сен-Сир може да си реве така с часове, без да има нужда от почивка. Мартин въздъхна, вдигна изпълнената до краен предел чаша, изящно вдъха изливащия се аромат и се оттегли към креслото си. Но когато токът на обувката му докосна полираният крак, той грациозно се спъна и с необикновена ловкост изсипа коктейла „Елена Глинская“ — смесица от бира, мед, ликьор и лед, — точно на необятните простори на гърдите на Сен-Сир.

И само миг след това вика на режисьора счупи микрофона.

Мартин бе обмислил съставните части на новоизлюпения коктейл с изобретателна прецизност. Коремообръщащата помия съединяваше в едно цяло максимума от свойствата на влагата, студа, лепкавостта и вонята.

Измокреният до костите Сен-Сир се тресеше като от треска и като извади носната си кърпичка, напразно се опита да се изчисти. А самата кърпичка се залепи яко за панталоните. От режисьора лъхаше на дънна утайка.

— Предлагам, да се прехвърлим в бара — каза Мартин и с очевидно отвращение намръщи нос. — Там, в някое сепаре, бихме могли да продължим разговора си, далеч от... е, това силно, хм, ухание.

— В Миксо-Лидия — задъхваше се в дива злоба Сен-Сир и се приближаваше към Мартин, при което обувките му шляпаха с интересен звук, — подобни гадняри хвърляхме на псетата... заливахме ги с вряло масло... ние...

— О, в следващият път бъдете така любезни — каза Мартин, — да не ме блъскате по лакътя, когато в ръка държа чаша с коктейл „Елена Глинская“. Честно казано, много е неприятно.

Сен-Сир изпълни с въздух огромната си гръд!

Сен-Сир се изправи с гигантския си ръст!

... и се отпусна отново.

Той приличаше като полицай от времето на немите филми, след завършването на поредната гоненица и... съзнаваше това. Дори сега да убие Мартин, в подобна развръзка елементът на класическата трагедия щеше да отсъствува. Той би се оказал в ролята на Хамлет, който убива чичо си с маслени торти.

— Нищо да не се прави, докато не се върна! — заповяда той и хвърли такъв свиреп поглед на Мартин, че последният се зарадва, изписа мокри следи по пода и трясна вратата. За миг настана приятна тишина, а от тавана се лееше тиха музика, тъй като Диди бе наредила да продължи демонстрацията и сега се любуваше на собствената си прелестна фигура, която се превземаше в пастелните вълни, докато тя заедно с Дън Дейли пееше дует за моряците, русалките и далечната ѝ родина — Атлантида.

— А сега — заяви Мартин, като се обърна с величествено достойнство към Уот, който продължаваше да го гледа объркано, — бих искал да си поприказваме с вас.

— Аз не мога да обсъждам въпроси, свързани с вашия договор, преди Раул да се върне — побърза да изрече Уот.

— Дивотии — каза твърдо Мартин. — Откога всъщност Сен-Сир ви диктува решенията, които вие би трябвало да взимате? Без вас той не би направил нито един касов филм, колкото и да се старее. Не, Ерика, не ме прекъсвай. Сам ще се оправя, скъпа моя.

Уот стана.

— Извинявайте, но нищо не мога сега да обсъждам — решително отказа той. — Филмите на Сен-Сир носят голям доход, а ти си неопи...

— Затова виждам така ясно положението — възрази Мартин. — Бедата ви се състои в това, че вие прекарвате граница между артистичните гении и финансовите гении. Вие дори не забелязвате, колко е необикновено това, че преобразувате пластичната същност на човешкото съзнание и така създавате Идеалният Зрител! Вие сте икономически талант, Толивър Уот. Истинският художник контролира средата си, а вие с неподражаемото изкуство на истински майстор постепенно трансформирате огромната маса живо и дишащо човечество в единен Идеален Зрител...

— Извинявайте — повтори отново Уот, но сега не така рязко. — Наистина нямам време, е-е...

— Вашият гений дълго време е останал непризнат — побърза да каже Мартин и допълни златния си глас с възхищение. — Вие смятате, че Сен-Сир е равен на вас и в надписите седи само неговото име, а не вашето, но в дълбочината на душата си сигурно съзнавате, че честта за създаването на тези филми наполовина ви принадлежи! Нима Фидий някога се е интересувал от финансовия успех? А Микеланджело? Финансовият успех е другото име на функционализма, а всички велики художници създават функционално изкуство. Второстепенните детайли на картините на Рубенс са довършвали неговите ученици, нали така? Но славата отивала за Рубенс, а не за наемниците му. Какъв извод може да се направи, а? Какъв?

На това място, като оцени правилно психологията на слушателя си, Мартин предпочете да замълчи.

— Какъв всъщност? — запита Уот.

— Седнете — настойчиво го покани Мартин. — Ще ви обясня. Филмите на Сен-Сир носят доходи, но именно на вас са задължени за идеалната си форма. Вие сте този, който налага матрицата на характера си на всичко в „Биг-Хорн“...

Уот бавно седна в креслото. В ушите му властно гърмяха омагьосващите взривове на дизраелиевото красноречие. Мартин успя да му подаде правилно стръвта и той я налапа. С непогрешима точност още от пръв поглед бе разгадал слабостта на собственика: Киномагнатът бе принуден да живее сред професионални творци и го

измъчваше смътното чувство, че в способността да увеличава непрекъснато капиталите си има нещо срамно. Дизраели на времето си бе решавал и по-сложни въпроси. Той бе подчинявал на волята си парламента.

Колебанието бе последвано от известна нерешителност, преди да дойде предаването. На Уот за това му бяха необходими десет минути. След тях опиянен от звучните хвалби за икономическите си способности, той разбра, че Сен-Сир, макар и гений в областта си, няма никакво право да се меси в плановете на икономическия гений.

— С вашият обширен кръгзор, вие обхващате всички възможности и безпогрешно избирате правилния път — убедително доказваше Мартин. — Прекрасно. Нужна ви е Глория Идън. Усещате го, нали? А от мен нищо няма да измъкнете. Само гениите могат мигновено да променят плановете си... Кога ще бъде готов документът, който ще анулира договора ми?

— Какво? — запита Уот, плавайки в блажен световъртеж. — А, да... Разбира се. Анулирането на договора ще...

— Сен-Сир ще се държи за своите досегашни грешки, докато „Биг-Хорн“ не пропадне — посочи Мартин. Само гений, подобен на Толивър Уот, кове желязото, докато то е горещо — кога друг път ще му се удаде шансът да размени провала на някакъв си там Мартин, с успеха на единствената по рода си мис Идън.

— Хм-м — каза Уот. — Така е. Е, добре — на конското му лице се появи делово изражение. — Добре де. Договорът ви ще бъде анулиран, след като мис Идън подпише своя.

— И отново вие тънко и в най-дребни детайли проанализирахте самата същност на работата — заразсъждава на глас Мартин. — Мис Идън още не е решила твърдо. Ако предоставите на човек, като Сен-Сир да я убеждава, то нещата ще се развалят. Ерика, колата ти тук ли е? Ще успееш ли бързо да заведеш мистър Толивър Уот в „Лагуната“? Той е единственият човек, който може да намери правилното решение в дадената ситуация.

— Каква ситу... Ах, да! Разбира се, Ник. Тръгваме веднага.

— Но... — започна Уот.

Матрицата на Дизраели се разрази в такива риторически пристъпи, че някои прозорци зазвъняха. Все едно Йоан Златоуст свиреше на логиката на арпаджиото и гамите.

— Разбирам — измърмори оглушеният филмов магнат и покорно се насочи към вратата. — Да, разбира се, така ще бъде. Елате довечера в къщи, Миртин. Щом добия подписа на мис Идън, ще наредя, да подготвят документ за анулирането на вашия договор. Хм-м... Функционален гений...

И така, бърборейки блажено, той излезе от залата.

Ерика поиска да го последва незабавно, но Мартин я докосна по ръката.

— Само за миг — каза той. — Не му позволявай да се връща в студиото, докато договорът не бъде разтрогнат. Та Сен-Сир леко ме надвиква. Но се хвана на въдицата. Ние...

— Ник — каза Ерика и внимателно се вгледа в лицето му, — какво е станало?

— Довечера ще ти разкажа всичко — побърза да я прекъсне Мартин, тъй като до тях достигнаха далечни ръмжения, които възможно оповестяваха връхлитането на Сен-Сир. — Когато ми се освободи някоя минута, ще те зашеметя. Знаеш ли, аз през целия си живот досега съм ти се възхищавал отдалече? Но сега води Уот подалеч от греха. И бързо!

Ерика успя само да хвърли изумен поглед, докато Мартин я изблъскваше от залата. Стори му се, че към това объркване се примеси и някаква радост.

— Къде е Толивър? — оглушителният рев на Сен-Сир накара Мартин да се намръщи. Режисьорът бе недоволен, че намери подходящи панталони само в костюмерната. Това счете за лична обида. — Къде скрихте Толивър, а? — виеше той.

— Моля ви, говорете по-високо — небрежно кимна Мартин. — Нещо трудно ви чувам.

— Диди! — загърмя режисьорът и побеснял се обърна към прелестната звезда, която все така възторжено съзерцаваше себе си на екрана над главата си. — Къде е Толивър?

Мартин се разтрепера. Бе забравил за присъствието на прелестната Диди.

— Ти нищо не знаеш, нали Диди? — подсказа й той.

— Млък бе! — разпореди се Сен-Сир. — Отговаряй по-бързо, иначе... — и той прибави изразително и многосложно словосъчетание на миксо-лидийски език, което предизвика желаното действие.

Диди намръщи безупречното си челце.

— Толивър... май излезе. Бърка ме филма. Той отиде в къщи и там ще чака Ник Мартин, нали така?

— Но Мартин е тука! — изстена в силен рев Сен-Сир. — Мисли де, мисли!

— А в епизода имаше документ, с който се прекъсва действието на договора... — разсеяно продължи Диди.

— Документ ли? — изръмжа Сен-Сир. — Това пък какво е? Никога няма да го допусна! Никога! Диди, казвай, къде отиде Толивър?

— А, той тръгна с онази агентка — отвърна Диди. — О, не, това май бе в епизода?

— Къде, къде?

— В Атлантида — с леко тържество обяви Диди.

— Не! — завика режисьорът. — Това е от филма! В Атлантида е родена Русалката, а не Толивър Уот, разбра ли?

— Толивър не каза, че е роден в Атлантида — невъзмутимо зашумоля Диди. Той каза, че отива в Атлантида. А довечера той ще се срещне с Ник и ще анулира договора му.

— Кога? — яростно се нахвърли Сен-Сир. — Спомни си, Диди! В колко часа?

— Диди — подхвърли Мартин поредната си уловка. — Та ти нали нищо не си спомняш?

Но Диди бе толкова дефектна, че не се поддаде дори на матрицата на Дизраели. А само безгрижно се усмихна на драматурга.

— Махай се, драскачо! — зарева отново Сен-Сир и налетя на него. — Договорът ти никога няма да бъде анулиран! Знай това! Или си мислиш, че можеш напразно да губиш времето на Сен-Сир? Няма да ти се удаде лесно. Ще се разправя с тебе, както се разправих и с Ед Касиди!

Мартин се изправи и посрещна яростта на Сен-Сир с ледена и надменна усмивка. Пръстите му опипваха въображаем монокул. Изящни слова се натрупваха на езика му. Оставаше само да хипнотизира балканецът, както бе сторил с Толивър Уот. Той събра повече въздух в гърдите си и се нагани да разтвори шлюзовете на красноречието си.

А Сен-Сир, варварин по рождение и възпитание, на който изисканата елегантност не предизвикваше никакво впечатление,

нанесе светкавичен удар в челюстта на Мартин.

Разбира се, подобно нещо в британския парламент не можеше да се случи.

* * *

Когато тази вечер роботът се появи в кабинета на Мартин, първата му работа бе, с уверена крачка да се отправи към бюрото, да отвърти крушката от настолната лампа, да натисне превключвателя и да си пъхне пръста във фасунгата. Раздаде се пукане и се посипаха искри. ЕНИАК издърпа показалеца си и яростно затресе желязната си глава.

— Това ми беше нужно! — каза той и въздъхна доволно. Щял ден се мотах по скалата на Калдейкус. Палеолит, неолит, техническа ера... Дори не зная, колко е сега часът. Е, как протича приспособяването ти към околната среда?

Мартин замислено потърка брадичката си.

— Лошо — въздъхна той тъжно. — Кажете ми, когато Дизраели е бил министър-председател имал ли си е работа с такава страна, като Миксо-Лидия?

— Нямам никаква представа — отвърна роботът. — Всъщност, защо питаш?

— Защото моята среда се развъртя и така ме подреди по муцуната, че... — и Мартин отново усети болката.

— Значи, ти си я провокирал — възрази ЕНИАК. — Кризата, силният стрес, винаги възбуждат в човека доминантната черта на характера му, а Дизраели преди всичко е бил храбрец. В минути на криза неговата храброст е преминавала в наглост, но той е бил достатъчно умен и е организирил така средата си, че наглостта му е срещала отпор на същото семантично ниво. Миксо-Лидия? Спомням си, че преди няколко милиона години е била населена с грамадни бели маймуни. А не! Спомних си точно! Това е държава със запазила се феодална структура, нали тъй?

Мартин кимна.

— Подобно на тази киностудия, нали? — подхвърли роботът. — Бедата се състои в това, че си срещнал човек, който е приспособен

повече към такава среда от тебе. Вашото студио едва си подава носа извън средновековието и затова в него лесно се създава среда, която максимално да благоприятства подобен тип характер. И именно с него се обясняват и мрачните страни на средновековието. Следователно, нужно е да сменим тази среда с неотехнологична, най-подходяща за матрицата на Дизраели. Във вашата епоха феодализмът се съхранява само в единични закостенели социални кутийки, като например в това студио и затова ти е нужно да се махнеш от тук и да отидеш някъде другаде. Но да се пребори човек с феодализма, е необходимо да има характер от феодален тип.

— Но аз не мога да отида някъде другаде! — почти проплака Мартин. — Докато не ми прекъснат договора, не мога и да помисля, че ще мръдна. Трябваше да го анулират днес вечерта, но Сен-Сир подушил каква е работата и ще направи всичко да запази договора, дори ще ми лепне още една синина под окото, но ще постигне целта си. Уот вече ме чака, но мръсният балкански субект сигурно е при него...

— Не дрънкай напразно — произнесе роботът с пълна досада. — Кой се интересува от ненужни подробности. Щом този Сен-Сир е средновековен тип, то ще отстъпи само пред подобен негодник, но който е по-силна личност.

— Всъщност, как би постъпил Дизраели в този случай? — заинтересува се Мартин.

— Ще започна с това, че Дизраели никога не би се оказал в подобно положение — отвърна студено ЕНИАК. — Екологизаторът може да обезпечи идеален коефициент на приспособяване само на вашия собствен тип, иначе максималните стойности никога няма да бъдат достигнати. В Русия Дизраели би се оказал един обикновен неудачник. Особено във времената на Иван.

— Момент, момент, Обяснете ми това по-подробно — поиска замислено Мартин.

— О, естествено! — отвърна роботът и затрака като картечница. — При приетата схема на хромозома на прототипа, всичко зависи от прагово-временните реакции на конусите на паметта на мозъка. Силата на активизация на невроните е обратно пропорционална на количествения фактор на паметта. Само реалният опит би ти дал активиране на паметта на Дизраели, но твоите прагови бариери на

реакциите са изменени така, че възприятията и емоционалните индекси се приближават към величините намерени за знаменития политик.

— А-ха! — възкрикна Мартин. — А как вие например бихте надделяли над средновековните парни валяци?

— Като свързва моя миниатюрен мозък към парен валяк със значително по-големи размери — отвърна изчерпателно роботът.

Мартин потъна в размисли. Ръката му инстинктивно поправи несъществуващия монокъл, а в очите му засвятка плодовито въображение.

— Вие... споменахте Русия от времето на Иван? Кой е този човек? Да не е случайно...

— Иван Четвърти. И той е бил превъзходно приспособен за сресата си. Но това не се отнася за нашата работа. Несъмнено за опитите ни ти си напълно безполезен. Но ние ще се постареем да определим средните статистически величини и ако наденете на главата си екологизатора...

— Това е Иван Грозни, нали така? — прекъсна го Мартин. — Слушайте, не бихте ли могли да наложите на мозъка ми матрицата на Иван Грозни?

— Резултат няма да има — отвърна небрежно роботът. — Освен това нашият експеримент има съвсем други цели. А сега...

— Минутка, минутка! Дизраели не може да се справи със средновековен тип, като Сен-Сир, на своето семантическо ниво. Но ако имах реактивните прагове на Иван Грозни, то сигурно бих спечелил. Сен-Сир е естествено по-тежък от мен, но той макар и повърхностно, все-пак си е цивилизован... Стой-стой! С това и манипулира! До сега е имал работа с хора, които са така цивилизовани, че те не могат сами да използват неговите методи. Ако му се отвърне със собствения начин, той няма да успее да устои. И по-добър от Иван Грозни няма да се намери.

— Но нима не разбираш...

— Нима цяла Русия не е треперела пред името на Иван Грозни, а?

— Да, Русия...

— Това е всъщност така прекрасно! — тържествуващо го прекъсна Мартин. — Налагате на мозъка ми матрицата на Иван

Грозни и аз се разправам със Сен-Сир, както би направил това и средновековния деспот. Дизраели е прекалено цивилизован. Макар и ръстът и силата да си имат своето значение, но характерът преди всичко. Външно дори не приличам на Дизраели, но хората реагираха на мен, сякаш съм Джордж Арлис. Цивилизованият юначага винаги ще победи по-слабия от себе си цивилизован човек. Но Сен-Сир още не се е сблъсквал с истински нецивилизован човек, такъв, който с голи ръце е способен да изтръгне сърцето на противника си. — Мартин се въодушеви и заклати глава енергично. — Сен-Сир може за известно време да се укроти, сам се убедих в това. Но да бъде усмирен завинаги, нужен е някой подобен на Иван Грозни!

— Ако си мислиш, че се каня да ти наложя матрицата на Иван Грозни, то ти грешиш — заяви твърдо роботът.

— И няма ли начин да ви убедя?

— Аз — каза гордо ЕНИАК, — съм семантически балансиран робот. И естествено ти не можеш по никакъв начин да ме убедиш.

„Хм, аз може би не — помисли си Мартин, — но Дизраели?... Виж ти! «Мъжът — това е машина»... Май Дизраели е просто сътворен да омайва роботите. Дори хората са били за него машини. А какво е някакъв си там ЕНИАК?“

— Нека обсъдим това — започна Мартин и разсеяно премести лампата по-близо до работа.

И се отвориха едни златни уста, които някога така бяха разтърсвали империята...

— Сигурно няма да ви се хареса — произнесе след известно време затъпялият робот. — Иван не е подходящ за... Ах, ти така ме оплете! Нужно е само да си поставиш окото до... — той започна да измъква от чантата си шлема и дългата четвърт миля червена лента.

— Да подпомогнем сивите клетки на моя достопочтен мозък! — заяви гордо Мартин, който просто се опиваше от собствената си риторика. — Поставете го на главата ми. Така! И гледайте да не сбъркате. Нужен ми е Иван Грозни! Тогава ще му покажа на Сен-Сир, какво представлява тази миниатюрна страна Миксо-Лидия!

— Всъщност, коефициентът зависи колкото от средата, толкова и от наследствеността — мърмореше си робота, докато нахлузваше шлема на главата на човека. — Макар, съвсем естествено, Иван не би

бил в царската среда без конкретната си наследственост, получена от майка си Елена Глинская... Е, готово!

Той свали шлема от главата на Мартин.

— Нищо не става — прецени Мартин. — Не усещам никаква разлика.

— За това са нужни няколко минути. Нали сега това е съвсем друга схема на характера, от твоята. Радвай се на живота, колкото ти харесва. Скоро ще се запознаеш с Ивано-ефектът.

Той метна на рамо чантата си и нерешително се насочи към вратата.

— Стойте — повика го разтревожено Мартин. — Вие сигурен ли сте, че...

— Млъкни за миг — прекъсна го роботът. — Нещо забравих. Формалност е, но ти ме обърка така... Е, нищо, после ще си спомня, а може и по-рано, в зависимост, къде се намирам. Ще се видим след дванадесет часа... ако се видим, разбира се!

Роботът изчезна. Мартин тръсна глава и така се провери дали е той. После стана и също се запъти към вратата. Но ЕНИАК бе изчезнал безследно и само в средата на коридора изчезваше мъничък стълб прахоляк.

В ГЛАВАТА НА МАРТИН НЕЩО СТАВАШЕ...

Зад него извъня телефона. Мартин изахка от ужас. С неочаквана и невероятна за него страшна и абсолютна сигурност той разбра, кой се обажда.

УБИЙЦИТЕ!!!

* * *

— Слушам ви, мистър Мартин — раздаде се в слушалката гласът на портиера на Толивър Уот. — Мис Ешби е тук. Сега тя се съвещава с мистър Уот и мистър Сен-Сир, но аз ще ѝ предам вашата поръчка. Вие сте се забавили и тя трябва да мине да ви вземе... а къде?

— Във телефонната кабина на втория етаж на корпуса, където се намират сценаристите — отвърна Мартин и кой знае защо гласът му се разтрепера. — В другите кабинни няма телефони с достатъчно дълги шнури и не бих могъл да се обадя без да държа под око коридора. Но

не мисля, че и тук не ме заплашва опасност. Нещо не ми харесва как изглежда онази метла в ъгъла вляво от мен.

— Сър?...

— А ти сигурен ли си, че действително си портиерът на Толивър Уот? — нервно запита Мартин.

— Е, мистър Мартин, съвсем съм сигурен...

— Да, аз съм мистър Мартин! — изкрещя той в слушалката с изпълнен от ужас глас. — По всички закони, божии или човешки, аз съм мистър Мартин! И ще си остана мистър Мартин, колкото и проклетите кучета-метежници да се опитват да ме свалят от полагащото ми се по рождение и право място.

— Да сър. Как казахте? Във фойето ли сте?

— Да! Там съм. И веднага. Но ми се закълнете, че няма на никого друго, освен на мис Ешби, да кажете и дума, колкото и да ви заплашват. Аз ще те защитавам после.

— Добре, сър. нещо друго да кажете?

— Не. Но предай на мис Ешби да побърза. А сега затвори телефона. Могат да ни подслушват. Враговете ми не дремят.

В слушалката се тракна. Мартин я сложи на мястото и страхливо огледа пустото фойе. Той се опита да си внуши, че страховете му са нелепи. Та нали няма от какво да се бои? Наистина тесните стени сякаш надвисваха над него, а таванът започна да се смъква надолу...

Паниката накара Мартин да изкочи от кабината, да си поеме дълбоко дъх и да разкърши плещи.

— И-и от ка-а-кво да се страхувам? — запита той сам себе си. — От нищо не се боя!

Започна да си подсвирква и тръгна през хола към стълбището, но на половината път агорафобията надделя и той не можа да се овладее. Пъхна се мигновено в кабинета си и тихо започна да се поти в тъмнината, докато не намери сили в себе си, да запали лампата.

Погледът му се спря на „Британската енциклопедия“, скрита зад стъклата в библиотеката. С безшумна припряност Мартин сне това „И — Л“ и започна да го прелиства. Нещо не беше наред и то много, много. Наистина, роботът го предупреждаваше, че няма да му хареса матрицата на Иван Грозни, но... Но може би това съвсем не е матрицата на Иван Грозни? Може би роботът по погрешка е наложил

друга личност — личност на изявен страхливец? Мартин трескаво разгръщаше страница след страница. Иван?... Иван?... А-па, ето го!

Син бил на Елена Глинская... Женен на Анастасия Захариевна-Кошкина... В личния си живот е извършил безброй гнусотии... Необикновена памет, изключителна енергия... и припадъци на дива ярост. С големите си природни способности и политическото си въображение е предшественик на Петър Велики... Мартин поклати недоволно глава.

Дотук нищо особено.

Но когато прочете следващия ред, дъхът му секна.

Иван Грозни е живеел в атмосфера на вечни подозрения и във всеки свой приблишен е виждал възможен изменник.

— Точно като мене сега — измърмори Мартин. — Но... Иван не е бил страхливец... Аз нещо не разбирам.

Коефициентът, бе казал роботът, зависи и от средата и от наследствеността. Разбира се, съвсем естествено, Иван не би имал царска среда, без определена наследственост.

Мартин започна да диша тежко. Средата внася съществена поправка. Възможно е, Иван Четвърти да е бил по натура с характер на страхливец, но благодарение на наследствеността и средата, тази черта да не е получила явно проявление.

Иван е бил цар на цяла Русия.

Дайте на страхливеца пушка и той без да престане да бъде страхливец, ще проявява тази черта по друг начин. Той може да се държи като избухлив и войнствен тиранин. Ето защо Иван е преуспял екологически — разбира се, в особената си среда. Той не е бил подлаган на стрес, който да извади на предна линия доминантата в характера му. Подобно на Дизраели, той умее да контролира своята среда и да премахва причините, които биха предизвикали стрес.

Мартин направо позеленя от яд.

После си спомни за Ерика. Ще ѝ се удаде ли, по някакъв начин да отвлече Сен-Сир, докато той се опитва да накара Уот, да разтрогне договора му? Ако съумее да избяга от стресовата криза, то ще успее да държи поводителите в ръката си, но... нали навсякъде дебнат убийци!

Ерика е още в студиото... И Мартин бе принуден да преглътне със сухото си гърло.

Той ще я посрещне пред вратите на студиото. Телефонната кабина не е най-надеждното скривалище. Могат да го загащат като плъх...

— Глупости — каза си Мартин и се разтрепера от твърдост. — Това не съм аз... и точка. Трябва само да се стегна... и точка. Давай-давай, съвземи се. *Toujours l'audace*.

Но въпреки това излезе от кабинета си и заслиза по стълбището с най-голяма предпазливост. Кой знае... Ако наоколо са само врагове...

Като се тресеше от страх матрицата на Иван Грозни се промъкна към вратата на студиото.

* * *

Таксито бързо се приближаваше до Бел-Еър.

— Но защо се качи на дървото? — запитваше за кой ли път Ерика.

Мартин трепереше.

— Таласъм — обясни той и затрака със зъби. — Вампир, вещица и... Казвам ти, аз ги видях, видях! Когато застанах до вратата на студиото, те се нахвърлиха на мен като цяла тълпа!

— Но те просто се връщаха в павилиона след обяда — поясни ерика. — Ти добре знаеш, че „Биг-Хорн“ Вечерно време снима „Абатът и Костело познават всички“. Карлов и муха няма да обиди.

— Казвах си го — мрачно се оплака Мартин. — Но страхът и угризенията на съвестта съвсем ме измъчиха. Виждаш ли, аз съм гадно чудовище, но не съм за нищо виновен. Всичко е от средата в която съм живял. Толкова е тягостна и жестока... А-а! погледни сама!

Той посочи полицаят, който стоеше на кръстовището.

— Полиция! Има предатели дори сред дворцовата гвардия!

— Мадам, този човек да не е мръднал нещо? — запита шофьорът.

— Дали съм луд или не, но аз съм Никълъс Мартин! — обяви на всеослушание Мартин и внезапно промени тона си.

Опита се властно да се изправи и когато чукна главата си в тавана, записка с пълен глас:

— Убийци! — и незабавно се сви в ъгъла, като дишаше тежко.

Ерика го изгледа с тревога.

— Ник, ти колко си пил снощи? — запита тя невинно. — Какво ти става всъщност?

Драматургът се облегна на седалката и затвори очи.

— Дай ми малко време да дойда на себе си, Ерика — замоли се той. — Всичко ще се оправи, щом успея да преодоля стреса. Нали Иван...

— Но нали ще успееш да вземеш от ръцете на Уот анулирания договор? — запита тя. — За това смелост поне ще ти стигне, а?

— Ще ми стигне — отвърна Мартин с бодър, но още треперещ глас.

Но след миг премисли.

— Само при условие, че те държа за ръката — добави той, като не желаше да рискува напразно.

Това така възмути Ерика, че тя мълча в продължение на следващите две мили и размишляваше над нещо.

— Ти действително много си се променил през последните часове — отбеляза тя накрая. — Плашиш ме с намерението да ми се обясниш в любов. Помисли си само! Сякаш ще ти позволя подобно нещо? Опитай само!

В настъпилата тишина Ерика го гледаше под око.

— Аз казах — опитай само! — повтори тя.

— А, така ли? — запита Мартин с разтреперана храброст.

Той помълча, но за кратко. Колкото и да бе странно, езикът му, преди отказващ в присъствието на Ерика да промълви и една думичка по тази тема, изведнъж се развърза и придоби свобода. Мартин не стана да си губи напразно времето и да разсъждава защо. Без да чака идването на следващата криза, той веднага изля всичките си чувства.

— Но защо досега не си ми казал нищо? — запита тя и се смекчи видимо.

— Сам не зная — отвърна Мартин. — Та, ще се омъжиш ли за мен?

— Но защо ти...

— Ще се омъжиш ли за мен?

— Да! — отвърна Ерика и отново настъпи мълчание.

Мартин си облиза пресъхналите устни, тъй като забеляза, че главите им се сближиха съвсем. Той вече се канеше да завърши

обяснението с традиционния финал, когато го порази изведнъж една мисъл. Стресна се и се дръпна назад.

Ерика отвори очи.

— А... — измуча Мартин. — Хм... Сега си спомних нещо. В Чикаго има силна епидемия от грип. А такава епидемия се разпространява с бързината на горски пожар. И грипът може да стигне до Холивуд, особено при днешните западни ветрове.

— Да ме вземат дяволите — заяви с известно раздражение Ерика, — ако допусна, сгодяването ми да мине без целувка. Целувай ме!

— Но аз мога да се разболея от бубонна чума — нервно се дръпна още по-назад Мартин. — Целувките предават инфекцията. Това е чисто научен факт.

— Ник!

— А... не зная... А кога за последен път си имала настинка?

Ерика се дръпна от него, колкото се може по-назад.

— Ах! — въздъхна Мартин след дълго мълчание. — Ерика, ти...

— Не се опитвай да ми говориш, парцал такъв! — изригна Ерика. — Чудовище! Негодник!

— Аз не съм виновен! — отчаяно извика Мартин. Ше бъда още единадесет часа страхливец. Нямам нищо общо с това. Утре, след осем часа, ако искаш в клетката на лъва ще вляза. Днес нервите ми са като на Иван Грозни! Нека ти обясня, каква е работата.

Ерика не отвърна нищо и Мартин се захвана да ѝ разказва трескаво дългата и невероятна история.

— Не ти вярвам! — отсече ерика, когато той свърши и поклати със съжаление глава. — Но докато съм твой литературен агент, продължавам да отговарям за писателската ти съдба. Сега ние имаме една единствена цел — да накараме Толивър Уот да прекъсне договора ти. И сега ще мислим само за това. Разбра ли ме?

— Но Сен-Сир...

— Аз ще говоря. От теб се иска да мълчиш през цялото време. Ако онзи тъмен балкански субект се опита да те заплашва, аз ще му дам да разбере. Но ти трябва да си там, защото иначе Сен-Сир ще се опита чрез отсъствието ти, да проточи работата. Познавам го добре.

— О, пак ще изпадна в стресово състояние! — възкликна отчаяно Мартин. — Няма да издържа! Аз не съм руския цар!

— Мадам — намеси се шофьорът за втори път, каго си извърна главата назад, — на ваше място бих му пернал един по врата!

— Някой няма да носи още дълго главата си на мястото! — зловещо обеща Мартин.

* * *

„По взаимно съгласие договорът се прекратява...“ Да — каза Уот и постави подписа си на документа, който лежеше на масата пред него. — Е, май това е всичко. Но къде изчезна Мартин? Нали той, както сам видях, влезе заедно с вас?

— Нима? — малко объркано запита Ерика.

Самата тя напразно си блъскаше главата, над това, по какъв начин Мартин се бе изхитрил да изчезне безследно. Може би, той мълниеносно е пропълзлял под килима?

Като прогони тази мисъл, тя протегна ръка към хартията, която Толивър Уот бе започнал внимателно да свива на тръба.

— Почакайте — каза Сен-Сир и издаде напред долната си устна. — А как е формулирана точката, която ни дава изключителното право на следващата пиеса на Мартин?

Уот веднага престана да свива документа и режисьорът неземебно се възползува от това.

— Каквото и да е надробил там, аз ще съумея да направя нов филм за Диди. Нали така, Диди — той размаха заплашително дебелия си пръст към прелестната кинозвезда, която побърза да кимне послушно.

— Там ще има само мъжки роли — побърза да поясни Ерика. — Освен това ние обсъждаме прекратяването на договор, а не права върху пиеси.

— Ако беше тук, той щеше да ми даде това право! — изръмжа Сен-Сир и подложи пурата си на невероятни мъчения. — Защо, о, боже! всички се нахвърлят на истинския талант? — той размаха огромния си и космат юмрук. — Сега ще ми се наложи да обработвам нов сценарист. Колко време ще загубя само! А само след две седмици Мартин би станал образцов сен-сировски сценарист. Да, и сега никак не е късно...

— Боя се, Раул, че е късно — проговори със съжаление Уот. — Казано честно, днес не биваше да биеш Мартин в студиото.

— Но... хе, той няма да се осмели да ме даде под съд. В Миксо-Лидия...

— О, Ник, здравей! — възкликна Диди и лицето и грейна радостно. — Защо се криеш зад завесата?

Очите на всички се обърнаха към прозореца, зад завесите на който мигновено, с бързината на изплашен заяк изчезна побелялото като тебешир лице на Никлърс Мартин. Ерика побърза да каже:

— Но това не е Ник. Дори не прилича на него. Нещо грешиш, Диди.

— Нима? — запита Диди и се приготви да се съгласи.

— Разбира се — отвърна Ерика и протегна ръката си за документа. — Дайте ми го, ако обичате, а аз ще...

— Стойте! — измуча като разярен бик Сен-Сир.

Той наведе глава напред и като разклати могъщите си плещи затропа към прозореца и дръпна завесата.

— А-ха — зловещо произнесе режисьорът. — Кого виждот очите ми! Мартин!

— Лъжа е — измърмори Мартин и напразно се опита да скрие своя роден от стреса страх. — Аз вече се отрекох.

Сен-Сир отстъпи крачка назад и внимателно се вгледа в драматурга. Пурата в устата му бавно се издигна нагоре. И устните се изопнаха в зловна насмешка. Той размаха пръстите си пред трепкащите ноздри на Мартин.

— Аха! — ухили се той. — Привечер ти идват на ум други песни, а? Днес ти беше пиан! Сега го разбрах. Казано иначе, храбростта ти идва от гърлото на бутилката, нали?

— Глупости! — възрази Мартин, въодушевен от погледа на Ерика. — Кой го казва това? Всичко е нелепи измислици! Всъщност, за какво става дума?

— Какво търсеше зад завесите — запита Уот.

— Аз въобще не съм бил зад завесите — доблесно обяви Мартин. — Вие, всички вие, бяхте зад завесите, докато аз се намирах пред тях. Нима съм с нещо виновен, че се скрихте зад завесите в библиотеката, точно... като заговорници?

Последната дума никак не бе удачна. В очите на Мартин отново пламна ужасът.

— Именно, като заговорници — продължи той с нервен глас. — Мислите, че на зная нищо, а? А аз знае много добре! Вие тук сте убийци, да всичките сте убийци и плетете злодейски интриги. Това, значи, ви е бърлогата! Цяла нощ, наемни псета, ме преследвахте по петите, като ранен елен и се стараехте...

— Време е — отчаяно произнесе Ерика. — Ние и така едва-едва ще успеем да хванем последния еле... о, всъщност, последният самолет на изток.

Тя протегна ръката си за документа, но Уот изведнъж го скри в джоба си и се обърна към Мартин.

— Вие предоставяте ли ни пълните права на вашата следваща пиеса?

— Разбира се, че дава! — развика се Сен-Сир и с опитен поглед прецени надутата храброст на драматурга. — И няма да ме съдиш, иначе така ще те подреда, че дълго ще ме помниш. Така постъпваме в Миксо-Лидия. Казано честно, Мартин съвсем не иска да прекратява договора си. Просто е станало чисто недоразумение. Аз ще направя от него истински сен-сировски сценарист и той го знае това. Така че... Сега той ще помоли Толивър да скъса тази хартийка. Нали?

— Разбира се, че не! — завика Ерика. — Кажи му го, Ник!

В настъпилото напрегнато мълчание, Уот чакаше с изострено любопитство. И бедната Ерика също се разкъсваше. В душата ѝ се водеше мъчителна борба между професионален дълг и презрение към жалката страхливост на Мартин. Чакаше и Диди с широко разтворени огромни сини очи, а на прекрасното ѝ лице играеше весела усмивка. Но боят всъщност се водеше между драматург и режисьор.

Мартин отчаяно разтърси рамена. Той е длъжен да се покаже като истински Иван Грозни и то сега или никога вече! Приел бе гневният вид, както го правел древният руски цар и се постара да направи погледа си зловец. Загадъчна усмивка се появи на усните му. За миг наистина заприлича на матрицата си, но естествено без брада и мустаци. Нещастният драматург измери миксо-лидиеца с изпълнен поглед на монаршеско презрение.

— Вие сега ще скъсате тази хартийка — започна Сен-Сир нагло, но се усещаше и лека неувереност, — и ще подпишете с нас договор да

следващата ви пиеса, съгласен ли сте?

— Каквото искам, това и ще правя — съобщи му Мартин. — Ако ти харесва, мога да насъскам кучетата, които жив ще те разкъсат.

— Наистина, Раул — намеси се Уот, — нека се опитаме да уредим нещата, дори и...

— Предпочитате да се прехвърля в „Метро Голдуин Майер“ и да взема и Диди със себе си, а! — завика Сен-Сир и се обърна към шефа си. — Той сега ще подпише! — и като пхна ръка в джоба си да вземе писалка, режисьорът с цялото си огромно тяло тръгна заплашително към Мартин.

— Убиец! — завика с писклив глас Мартин като изтълкува превратно извършеното движение.

— В ръцете ни е, Толивър! — възрадва се миксо-лидиецът с такова супертържество в гласа, че чашата на търпение се препълни.

Като не издържа последствията на подобен стрес, Мартин безумно се развика, шмугна се край Сен-Сир, отвори най-близката врата и се скри зад нея.

По следите му се понесе вика на нежната валкирия Ерика:

— Оставете го най-после на мира! Малко ли ви беше досега, а? Ето какво, Толивър Уот: Аз няма да мръдна от тук, докато не ми предадете този документ. А вас Сен-Сир предупреждавам, ако вие...

Но за това време Мартин бе успял да премине през пет стаи и виковете му замряха някъде в далечината. Опита се да спре, но не можеше да се застави да го направи и да се върне обратно на полесражението; стресът бе така силен, че ужасът го гонеше напред по коридора и накрая го принуди да влети в някаква стая и там връхлетя на нещо метално. Като се блъсна в този предмет, изпита остра болка и падна на пода, Мартин с учудване разбра, че пред него се намира самият ЕНИАК Гама Деветстотин и Три.

— А, ета къде си бил — каза роботът. — Аз пък те търсих по цялото време-пространство. Когато ме заставихте да изменя програмата на експеримента, вие забравихте да ми дадете разписка, че отговорността за последствията падат изцяло на тебе. Щом обектът е трябвало да бъде сменен, то началството ще ми изцеди всички зъбни колелца, ако не представя тази хартийка с приложение окото на самия обект.

Оглеждайки се страхливо, Мартин се изправи на крака.

— Какво? — направи се той на разсеян. — Чуй ме, вие сте длъжен да ме измените обратно, мен в самия себе си. Всички наоколо се опитват да ме убият. Вие се явявате точно навреме. Аз не мога да чакам цели дванадесет часа. Веднага ме промени!

— Не, не, аз още не съм свършил с тебе — отвърна безсърдечно роботът. — Когато настояваше да ти наложа чужда матрица, ти престана да бъдеш необработен обект и за продължаването на опита повече не си пригоден. Веднага бих те накарал да подпишеш разписката, но ми обърка ума с Дизраелиевското си красноречие. Е, задръж така, без да мърдаш, лявото си око за двадесет секунди — и той протегна на Мартин блестяща метална пластинка. — Тя е вече запълнена и сенсibiliзирана. Трябва ни само отпечатъка на окото ти. Сложи го и повече няма да ме видиш.

Мартин се дръпна.

— А какво ще стане с мен? — запита той и гласът му силно се разтрепера.

— Че откъде да знам? — отвърна безгрижният робот. — След дванадесет часа матрицата сама ще се изтрие и ти отново ще станеш сам себе си. Притисни пластинката до окото си.

— Ще я натисна, ако ме превърнете в мен — опита да се пазари Мартин.

— Не мога! Това е против правилата. Достатъчно ми е едното нарушение, макар и за него да имам разписка. Но да станат две? Е, не! Притисни го до лявото си око...

— Не — каза Мартин и от проявената твърдост по тялото му премина силен гърч. — Няма да го направя!

ЕНИАК внимателно го изгледа.

— Притискай! — заповяда накрая роботът. — Или ще те изритам, а ти си представяш какъв е кракът ми, а?

Мартин се превърна на тебешир, но с отчаяна решителност разтръска глава.

— Не и не! Ако незабавно не се избавя от матрицата на Иван Грозни, Ерика няма да се омъжи за мен и Уот няма да развали договора. Нужно е само да ми поставите на главата онзи шлем. Нима ви моля за нещо наистина невъзможно?

— Искаш го от робот! — отвърна сухо ЕНИАК. — Разбира се, че не е възможно. И стига си се туткал. За щастие на теб ти е наложена

матрицата на Иван Грозни и аз знам, как да си наложа волята. Веднага отпечатай на пластинката окоето си. Е?!

Мартин се стрелна стремително зад дивана. Роботът тръгна заплашително към него, но веднага Мартин откри спасителната сламка и побърза да я сграбчи. Побърза да стане и да погледне робота.

— Почакай, май не ме разбрахте — каза той. — Аз просто не съм в състояние да отпечатам окоето си на тази пластина. Нищо няма да получите. Нима не разбирате? На нея ще се появи отпечатъка на...

— ... котфигурацията на зеницата — довърши вместо него роботът. — Е, и?...

— Та, ако аз не мога да държа окоето си отворено двадесет секунди, какво ще стане? Праговете ми реакции са като на Иван Грозни, нали е вярно? Рефлексът на мигане не мога да управлявам. А синапсите ми са синапси на патологичен страхливец. И те ще ме заставят да мигам, веднага щом тази пластина се допре до окоето ми.

— Тогава разтвори го с пръсти — досети се роботът.

— О-о, и пръстите ми имат също рефлекс — възрази Мартин и се премести по-близо до бюфета. — Остава само един изход. Трябва да се напия. Когато алкохолът задейства, рефлексите ми ще се забавят и аз няма да успея да затворя очи. Но не помисляйте да прилагате сила. Ако умра от страх, как ще получите тогава отпечатък на окоето ми?

— Никак не е трудно — разсмя се роботът. — Повдигам клепака...

Мартин се протегна за бутилката и чашата, но изведнъж ръката му промени посоката си и той хвана сифона със содата.

— Но тогава — продължи роботът, — фалшификацията може да бъде открита.

Мартин си наля пълна чаша газирана вода и я изпи на един дъх.

— Скоро ще се напия — обеща той и думите потекоха сякаш от преплетен език. — Виждате ли, алкохолът вече действа. Аз се старая, ама така се старая, да ви помогна.

— Е, добре де, добре, само побързай — каза ЕНИАК след известно колебание и седна на стола.

Мартин се наклони да напълни нова чаша, но изведнъж впери очи в робота и изписка от ужас.

— Е, какво става? — запита роботът. — Пий си там... как му беше името, а?

— Уиски — отвърна Мартин на неопитната машина. — Но аз разбрах всичко. Вие сте сипали вътре отрова! Такъв ви е заначи плана! Разбрах това и повече глътка няма да пийна. За глупак ли ме смятате, а? Никога няма да получиш моето око!

— О, Винтове всемогъщи! — възкликна роботът и скочи на крака. — Ти сам си наля от това питие. Как бих могъл да го отрова? Хайде, пий!

— Няма пък — отвърна Мартин с упоритостта на страхливеца, като се постара да изгони далеч възникналата мисъл, че водата наистина е отровена.

— Пий си питието! — натърти ЕНИАК и гласът му леко потрепера. — То е абсолютно безвредно.

— Докажете го! — поиска гаранции Мартин, а лицето му придоби хитър вид. — Съгласен ли си, да разменим чашите си? Сам опитай от отровната си помия?

— Че как ще пия аз? — запита роботът. — Аз... е, добре де, дай ми чашата. Аз ще глътна глътчица, а ти ще поемеш останалото.

— Аха! — възкликна радостно Мартин, — издаде ли се, а! Ти си робот и сам каза, че не можеш да пиеш! Като мен разбира се. Хванах ли те, негоднико! Отровител жалък! Ето ти твоята напитка — драматургът посочи лампата. — Ще пиеш с мен електрическия си алкохол или ще признаеш, че си се опитал да ме отровиш! Чакай, аз говоря сега! Това нищо няма да докаже, но...

— Как няма да докаже — побърза да го прекъсне роботът. — Вие сте напълно прави и го измислихте така умно. Ние заедно ще пием и така ще докажем, че уискито не е отровено. И вие ще пиете, докато рефлексите ви не станат много бавни. Нали така?

— Да но... — започна неуверено Мартин.

Но безсъвестният робот вече го изпревари, отвинти крушката, натисна ключето и пъкна пръста си във фасунгата. Раздаде се пукане и полетяха искри.

— Е, как е? — поинтересува се роботът. — Нали не е пълно с отрова?

— Но ти не го гълташ — заяви подозрителният драматург. — Държиш го в устата си... всъщност в пръстите си.

ЕНИАК отново пъкна пръст във фасунгата.

— Хм, добре де, може би... — със съмнение се съгласи Мартин.
— Но ти, мръсен изменник, би могъл да сипеш отровата, докато мигам. Затова ще пиеш с мен, глътка след глътка, докато не стигна състоянието да отпечатам окото си. Иначе преставам да пия, да знаеш това. Впрочем, като си пъхаш пръста във фасунгата, дали така доказваш, че уискито не е отровено? Аз не съм сигу...

— Доказва го и още как — бързо каза роботът. — Погледни само. Аз отново ще опитам... $f(t)$. Мощен постоянен ток, нали? Какви още доказателства са ти нужни? Пий до дъно!

Мартин поднесе до устата си чашата със сода и същевременно на сваляше очи от робота.

— Fffff(t) — възкликна роботът изчакайки известно време и по металното му лице се появи глуповата и блажена усмивка.

— Подобно ферментирано мамутово мляко още не съм пил — съгласи се Мартин и надигна десетата чаша газирана вода. Някак си, вече не му бе приятно и се страхуваше, че ще се задави.

— Мамутово мляко ли? — пресипнало произнесе ЕНИАК. — Коя година сме сега?

Мартин вътрешно въздъхна. Могъщата памет на Иван Грозни добре си свърши работата. Той си спомни, че напрежението повишава честотата на мисловните процеси и същевременно разстройва паметта, което всъщност ставаше пред очите му. Но най-трудното тепърва предстоеше...

— Годината на Голямата Косматица, разбира се — каза той весело. — Нима нищо вече на помниш?

— В такъв случай... ти — ЕНИАК се опита да разгледа по-добре събеседника си, който бе придобил свойството да се раздвоява. — ... тогава ти си, вие сте... Мамутоубиецът!

— Виждаш ли! — завика Мартин. — Хайде да глътнем още по една... А сега да започнем.

— Какво?

Мартин се направи на раздразнен.

— Ти каза, че ще ми наложиш матрицата на Мамутоубиеца. И това ще ми осигури оптималното приспособяване към средата в дадената темпорална фаза.

— Нима? Виж ти! Но ти не си Мамутоубиецът — обърка се роботът. — На Мамутоубиецът майка му се казва Голямата Косматица.

А твоята майка, как се казва?

— Голямата Косматица — незабавно отвърна Мартин и роботът само си почеса тила.

— Хайде да ударим по още едно — предложи Мартин. — А сега извади екологизатора и ми го сложи на главата.

— Така ли? — запита роботът, но сякаш се подчини. — Имам чувството, че съм забравил нещо важно.

Мартин поправи прозрачния шлем и той легна правилно на главата му.

— Така — изписа се задоволение в гласа му и той рязко изкомандува, — дай матрицата на Мамутоубиецът, синът на Голямата Косматица!

— Какво пък... добре де — неясно замърмори ЕНИАК. Метнаха се червените ленти и шлемът засвети. — Това е всичко — разхили се роботът. — Няколко минути ще минат преди да започне действието, а после дванадесет часа... Хей, стой! Къде изчезна?

Но Мартин вече го нямаше в стаята.

За пореден път роботът напъха в чантата си шлема и дългата четвърт миля червена лента. Заклати се на двата си крака, приближи се до лампата и нещо забърбори за пътечката и право по пътечката. После стаята се изпразни. И нейде в далечината затихващ шепот произнесе:

— F(t)...

* * *

— Ник! — изахка Ерика и се вгледа изумено в появилата се на вратата фигура. — Не стой така, плашиш ме.

Всички се стреснаха от вопъла и затова забелязаха ужасната промяна, която бе станала в вида на Мартин. Разбира се, това си бе едничката илюзия, но изглеждаше достатъчно страшно. Колената му се бяха присвили, плещите надигнали и прегърбили, сякаш под тежестта на чудовищната мускулатура, а ръцете се обтягаха така надолу, че пръстите почти докосваха пода.

Най-после Никлърс Мартин бе намерил личност, екологическата норма на която го поставяше на едно ниво с Раул Сен-Сир.

— Ник! — изплашено извика отново Ерика.

Бавно долната челюст на Мартин се издаде напред и се показаха всичките ѝ зъби. Веждите се спускаха бавно надолу и той гледаше света през малките си и зловни очи. Само миг по-късно гнусно ухилване разтегна устните на мистър Мартин.

— Ерика! — захриптя първобитното му гърло. — Моя!

С походка на клатушкац се стар моряк се запъти към уплашеното момиче, сграбчи я в обятията си и я ухапа за ухото.

— Ах, Ник — зашепна Ерика, като затвори блаженно очи. — Защо ти никога... Не, не, не! Ник, чакай... Първо договорът. Ние трябва... Ник, къде отиваш? — тя се опита да го задържи, но бе закъсняла.

Макар и да изглеждаше неловък, той се движеше бързо. Само миг му трябваше да прескочи масата, така избра най-краткия път и се оказа пред потресения кинопромишленник. В погледа на Диди се появи леко удивление. Сен-Сир се насочи напред.

— В Миксо-Лидия... — започна той. — Ето така... — и като хвана Мартин го метна в другия край на стаята.

— Звяр мръсен! — възкликна Ерика и се хвърли към режисьора, като го заудря с юмручетата си по косматите гърди. Впрочем, веднага промени тактиката си и го зарита по краката с токчетата на обувките си, което имаше значително по-голям успех. Сен-Сир, който не бе чак толкова джентълмен, я хвана изви ръката и, но в същият миг се обърна при вика на Уот:

— Мартин, какво правиш?

Въпросът бе на мястото си. Мартин се търкаляше по пода като огромно кълбо, изглежда не бе се ударил никъде, блъсна лампата и се преобърна като таралеж. На лицето му имаше неприятно изражение. Той стана, приви се почти до земята, замаята ръце и злобно си показа зъбите.

— Ти хващаш мой самка? — дрезгаво се осведоми питекантропообразният мистър Мартин, който така бързо губеше всякаква връзка с двадесетия век.

Въпросът бе чисто риторически. Драматургът вдигна стойката на лампата, съдра абажура, като листа от дълъг клон и я насочи напред като копие.

— Аз, сега — заръмжа мистър Мартин, — убива!

И с достойна за похвала целеустременост се опита да претвори в дело своето намерение. Първият удар на импровизираното копие срещна гърдите на Сен-Сир точно в слънчевия възел и режисьорът полетя назад към стената и шумно се блъсна. Мартин това и искаше. Мушна копието в корема на противника си, прегъна се още повече, упря крака в килима и с всички сили се опита да пробие дупка в нежната и така нужна област.

— Престани! — завика Уот и се включи в схватката. Първобитните рефлексии сработиха мигновено. Юмрукът на Мартин описа най-стройната дъга във въздуха и Уот пое в обратната посока, бед да желае това.

Стойката на лампата се строши.

Мартин се загледа в отломките, започна да дъвче една от тях, после изглежда размисли и започна да гледа Сен-Сир с мрачен преценяващ поглед. Режисьорът, достатъчно задъхан, побеснял от гняв, като сипеше закани и проклетия, се идправи с целия си ръст и заплаши Мартин с огромния си юмрук.

— Аз — заяви той твърдо, — ще те убия с голи ръце, а после отивам в „Метро Голдуин Майер“ с Диди, така да знаете. В Миксо-Лидия...

Мартин вдигна собствените си юмруци пред лицето си. Погледна ги, бавно ги разпусна, усмихна се, а после като си показа зъбите, с гладен тигров блясък в дребните си очички погледна гърлото на Сен-Сир.

Мамутоубиецът не напразно бе син на Голямата Косматица.

Мартин скочи.

И Сен-Сир последва примера му, но в съвсем друга посока, като виеше от ужас. Та той бе само обикновен средновековен тип, къде поцивилизован, от така нареченият човек от първобитната и праволинейна епоха на Мамутоубиеца. И като човек бяга от малката но разярена дива котка, така и Сен-Сир, обхванат от цивилизован страх, бягаше от врага, който в буквалния смисъл на думата от нищо не се страхуваше.

Сен-Сир изкочи навън през прозореца и с викове за помощ изчезна в нощния мрак.

Това изненада Мартин. Когато Мамутоубиецът се хвърляше на врага и врагът се хвърляше на Мамутоубиеца. Резултатът бе

сблъскване на челото със стената. Като в мъгла той слушаше затихващият в далечината писък. Изправи се с труд, долепи гръб за изпречилата се преграда и заръмжа, готов...

— Ник! — раздаде се гласът на Ерика. — Ник, това съм аз! Помогни ми! Диди...

— Ахгрър? — ръмжейки запита Мартин и заклати заплашително глава. — Убива!

Заедно с глухите звуци които издаваше, драматургът примига с налетите с кръв очи и постепенно всичко, което го обкръжаваше отново придоби очертанията си. До прозореца Ерика се бореше с Диди.

— Пусни ме! — викаше Диди. — Където е Раул, там съм и аз!

— Диди! — умолително прозвуча нов глас.

Мартин се огледа и видя под смачкания абажур в ъгъла, да се подава изуменото лице на Толивър Уот, който лежеше прострян на пода.

Като направи чудовищно усилие Мартин се изправи. Някак си непривично му бе да ходи без да се изгърбва, но затова пък, така успя да подави в известна степен най-лошите инстинкти на Мамутоубиеца. Освен това Сен-Сир бе изчезнал, кризата мина и доминантната черта в първобитния характер загуби актуалността си и следователно активността си. Мартин внимателно размърда език и с радост разбра, че още не бе загубил дар слово.

— Ахр-р-р — каза той. — Ухр-р-р... е, Уот!

Изплашеният кинособственик отчаяно замига под абажура.

— Ахр-р-р... Прекрати... договора — каза Мартин, като напрегна всичките си сили. — Дай.

Уот не беше страхливец. Той се изправи, това му струваше доста труд, на крака и сне от главата си абажура.

— Да прекратя договора ли!? — изкряска той. — Ти си полудял! Нима не разбираш какво направи? Диди, стой тук, не си отивай! Диди, не мърдай, ние ще върнем отново Раул...

— Раул ми заповяда да си отида, ако и той си отиде — упорито каза Диди.

— Ти съвсем не си длъжна да правиш само това, което ти заповядва Сен-Сир — убеждаваше я Ерика, която продължаваше да държи дърпащата се кинозвезда.

— Нима? — удивена запита Диди. — Но аз винаги съм го слушала и ще го слушам.

— Диди! — отчаяно я замоли Уот. — Аз ще ти разпиша най-добрият договор на света. Договор за десет години! Погледни тука, ето го! — и киномагнатът извади документ със силно смачкани краища. — Само го подпиши и после можеш да искаш всичко, каквото ти хрумне. Нима не ти се иска?

— Иска ми се — отвърна Диди, — но Раул не иска. — И тя се издърпа от ръцете на Ерика.

— Мартине! — завика излезлият от себе си киномагнат. — Веднага върнете тук Сен-Сир! Извинете се пред него! На всяка цена, но го върнете тук! Ако ли не... няма да ви прекратя договора!

Мартин леко се прегърби и пръстите му докоснаха килима. Злобните очички изпълнени с неудовлетворена злоба се насочиха към Диди. Бавно устните му запълзяха настрани и зъбите се показаха в първичната си белота.

— Ти! — каза със зловещо ръмжане.

Диди се спря, но само за миг.

Стаята се изпълни с рева на див звяр.

— Върни! — бясно викаше Мамутоубиецът.

Един скок му бе достатъчен и той се оказа при прозореца, където сграбчи Диди и я стисна под мишницата си. Обърна се рязко, ревниво изгледа трепереция Уот и се нахвърли на Ерика. Слез миг и двете девойки се опитваха да се освободят от яките му прегръдки. Той ги държише здраво, а злобните му очички подскачаха ту на едната, ту на другата. После с пълно безпристрастие бързо захапа всяка по ухото.

— Ник! — възкликна обидено Ерика. — Как се осмеляваш?

— Моя! — дрезгаво я информира Мамутоубиецът.

— Как ли не! — отвърна Ерика. — Но това има и обратна сила. Веднага пусни тази нахалница под другата ти мишница.

Мамутоубиецът със съжаление изгледа Диди.

— Е — рязко заяви Ерика, — избирай!

— Двете! — обяви на всеослушание нецивилизованият драматург. — Да!

— Не! — отрязва го Ерика.

— Да! — прошепна Диди със съвсем нов тон в гласа.

Красавицата висеше от ръката на Мартин като изтискан парцал и гледаше поробителя си с блажено робско обожание.

— Нахалница! — викна Ерика. — А какво ще стане със Сен-Сир?

— Той ли? — презрително изкриви устни Диди. — Лигльо! Нима ми е нужен още? — и тя отново устреми боготворящ поглед на Мартин.

— Уф-фа! — изтръгна се от Мартин и той хвърли звездата на колената на Уот. — Твоя! Дръж! — и се усмихна ободрително на Ерика. Силна самка. По-добра!

Уот и Диди безмълвно гледаха Мартин.

— Ти! — той посочи с пръст Диди. — Ти оставаш него! — и тикна показалецът си в гърдите на Уот. — Ясно?

Диди кимна покорно.

— Ти! Договор подпише?

Доброволно кимване.

Мартин погледна многозначително Уот и му протегна ръка.

— Документът, който да анулира договора — поясни Ерика, докато висеше с главата надолу. — Дайте го по-бързо, преди да ви е извил врата.

Уот бавно извади документа от джоба си и го подаде на Мартин.

Но последният се бе отправил към прозореца с клатецата си походка.

Ерика се изви и хвана документа.

— Ти добре го изигра — каза тя на Ник, когато се оказаха на улицата. — Сега ме пусни. Ще се опитаме да намерим такси...

— Не играл... — заръмжа Мартин. — Истина. До утре. После... — той вдигна рамене. — Но днес... Мамутоубиец!

Той се опита да се изкатери на близката палма, поразмисли нещо и се отказа, като тръгна нататък.

Ерика под мишницата му потъна в размисли. Но се разписка, когато до тях се оказа патрулна полицейска кола.

— Утре ще внесе гаранцията — каза Ерика на Мамутоубиеца, който се опитваше да се измъкне от ръцете на двама яки полицаи.

Свирепият рев заглуши думите и.

Следващите събития се сляха за Мамутоубиецът в един неясен вихър, в края на който се оказа в затворническа килия, където се

изправи на крака със заплашително ръмжене.

— А-а-а! — възвести той на света и се вцепи в решетките. — Убива! Ахрг-р-рх!

— Двама подобни типа за една вечер — произнесе в коридора скучаещ глас. — И двамата са хванати на Бел-Еър. Как мислиш, дали са се наблъскали с кокаин? Първият също нищо смислено не каза.

Решетката се разтърси. Един раздразнен глас от леглото поиска да си затвори устата и добави, че му стигат за днес неприятностите от разни идиоти и без това, че... На това място говорещият млъкна, заколеба се за миг и изпусна пронизителен отчаян писък.

После за миг в килията се възцари пълна тишина.

Мамутоубиецът, синът на Голямата Косматица, бавно се обърна към Раул Сен-Сир.

ФИЛИП К. ДИК

КАКВО ЩАСТИЕ Е ДА СИ БЛОБЪЛ

Той пхна двадесетдоларовата платинена монета в гърлото на видеотелефона и след миг фигурата на психоаналитика се раздвижи. Очите му излъчваха съчувствие и разбиране.

— Добро утро, господине. Моля, разказвайте.

— Добро утро, доктор Джонс. Предполагам, че именно вие сте този доктор Джонс, който преди един век написа най-добрата биография на Фройд. — Човекът се разсмя нервно. Изглежда не бе свикнал с новите форми на андронидите, които почти не се отличаваха от хората. — Кажете ми, докторе, как да изложя проблема си — чрез свободни асоциации или някак си по-фундаментално.

Доктор Джонс се усмихна окуражаващо:

— Като начало кажете ми кой сте, а след това — защо ме търсите.

— Името ми е Джордж Мюнстър, живея в Сан Франциско, блок ВФ-395, стая 4.

— Приятно ми е да се запознаем, мистър Мюнстър.

Доктор Джонс протегна ръка и Джордж я стисна. Той откри с учудване, че тя има нормална телесна температура, а ръкостискането е толкова силно, колкото се полага на човек с подобна физика.

— Виждате ли — започна Мюнстър, — аз съм бивш военен, ветеран от войната. Затова живея в този район на града.

— Разбира се. — Нещо в доктора тиктакаше равномерно и сякаш отмерваше времето за прегледа. — Великата война с блобълите.

— Сражавах се три години. — Мюнстър нервно приглади дългите си черни коси. — Ненавиждах блобълите и затова се записах доброволец в армията. Бях само на деветнадесет години, но имах приятелка и добра работа и въпреки това захвърлих всичко за да участвувам в кръстоносния поход срещу тази гадост. Блобълите трябваше да бъдат изхвърлени от Слънчевата система. Тя е само за хората!

— Да, да — окуражително кимаше доктор Джонс и продължаваше равномерно да тиктака.

Джордж Мюнстър пое дълбоко дъх и продължи да се изповядва:

— Бях добър войник. Получих два ордена и ефрейторски нашивки. Последното за това, че с един залп пратихме в пъкъла един шпионски спътник, претъпкан с блобъли. За съжаление така и не разбрах, колко гадини претрепахме тогава, понеже, както сигурно знаете, те се преплитат помежду си като червеи.

Мюнстър прекъсна монолога си. Спомените бяха го натъжили. Той запали цигара, изтегна се в креслото и се опита да се успокои.

Блобълите идваха от Проксима Центавър. Още преди няколко хиляди години са навлезли в Слънчевата система и са изградили колонии на Марс и Титан. По-точно казано, това са били селскостопански ферми, но в техния смисъл на думите. Като същества произхождат от едноклетъчни организми и макар един блобъл да е с размерите на човек и да притежава прекрасен мозък, то по външен вид си остава чиста проба амеба с пипала-псевдопоти. И се възпроизвеждат по същия примитивен начин — чрез просто делене. Те станаха основното препятствие на хората в устрема им да завоюват космоса.

Войната избухнала по екологични причини. Правителството на Обединените нации на Земята взело епохалното решение да приспособи марсианската атмосфера за земните преселници. Но това никак не харесало на блобълите, които от векове живеели на Марс и разпратата започнала.

Хората били съгласни на споразумение по принципа петдесет на петдесет, но за съжаление една атмосфера не може да се измени наполовина... Преговорите не доведоха до нищо положително, инсталациите за кислород заработиха и според блобълските учени техните заселници щели да пострадат жестоко. Без да мислят много много блобълите отвърнаха с извеждането в орбита около земята на автоматични космически станции, които да изменят климата ѝ. Земното правителство предприе съответни мерки: самонасочващи се ракети; и така войната пламна.

Доктор Джонс прекъсна мислите на пациента си:

— Женен ли сте, мистър Мюнстър?

— Не, господине. И... — Мюнстър вдигна рамене — когато разкажа всичко, ще разберете, защо не съм. Докторе, аз няма да скрия нищо от вас. Аз... съм шпионин. Бях смел и не задавах излишни въпроси. Затова ме избраха за тази задача...

— Разбирам, разбирам...

— Разбирате ли? — гласът на Мюнстър се извиси и затрепери. — Разбирате ли какво трябва да се направи, за да може човек да стане шпионин в света на бльо̀блите?

Като кимна, доктор Джонс отвърна:

— Да мистър Мюнстър. Трябвало е да се разделите с човешката си форма и да бъдете трансформиран в тялото на бльо̀бл.

Мюнстър не отговори нищо, а само стисна юмруци. Стоящият пред него андроид продължаваше равномерно да тиктака.

* * *

Вечерта Мюнстър остана в малката си квартира в блок ВF-395. Петата бутилка уиски пиеше направо от гърлото на шишето, понеже нямаше сили да вземе чиста чаша.

Какво постигна от срещата с доктор Джонс? Нищо, абсолютно нищо... ако не се брой зейналата дупка в бюджета му... скромния му бюджет... понеже...

Защото дванадесет часа от всяко денонощие той отново се трансформираше във военновременната си форма. Лекарите от Болницата на военните ветерани така и не успяха нищо да направят, независимо от усилията, които полагаха... Мюнстър се превръщаше в безформен бльо̀бл и трябваше да прекарва повечето време в собствената си квартира.

Единственият финансов източник за преживяване беше скромната военна пенсия. Като Ветеран от войната той можеше полесно да си намери работа, но проклетата метаморфоза, която беше непредсказуема по миг на поява, макар да се влияеше силно от емоционалното му състояние, проваляше всеки опит в тази насока. Само това му оставаше — пред очите на колегите и работодателя си да се превръща в противна амеба!

Около осем часа почувствува приближаването на метаморфозата. Той побърза да изпразни шишето до дъно, постави го на масата и... сякаш започна да пропада надолу и да се разплува на пода като локвичка от гъста вискозна течност.

В същия миг телефонът зазвъня.

— Не съм в състояние да говоря — с усилие произнесе субстанцията.

Чувствителният датчик предаде тези думи на абоната. А през това време Мюнстър завърши превръщането си и прозрачната желатинообразна маса се тресеше слабо наред килима. Но телефонът продължи настойчиво да се обажда и блябълът, пускайки мехури от ярост, потече към черния апарат. Докога ще го тревожат така! Достатъчно проблеми си има и без тези пронизителни звуци!

Стигна до масичката с телефона, пушна от тялото си пипало-псевдопот и вдигна слушалката. Много по-голямо усилие му струваше да създаде от пластичната субстанция подобие на човешки орган за говорене.

— Зает съм — глухо измърмори той, — обадете се по-късно. Най-добре утре сутринта.

Върна слушалката на мястото и мислено завърши разговора: „Когато отново придобия човешкия си облик“. После въздъхна и запълзя по килима към прозореца. Там имаше специална стълбичка с множество ниски стъпалца, по които блябълът без никакви затруднения се изкачи до перваза и загледа града. Извънземните нямаха очи подобни на човешките, но по цялата им външна повърхност бяха пръснати светлочувствителни клетки, с които достатъчно добре различаваше Златните врати, остров Алкатраз и останалата част на Сан Франциско, която се виждаше от прозореца.

Дявол да го вземе, заразсъждава горчиво блябълът, не мога да се женя, не мога да скитам из града, и изобщо не мога да живея като нормален човек. Превърна ли се в тази отвратителна твар, отново се връщам в миналото, когато бушуваше гадната война... Тогава въобще не си представяше последствията на взетото решение. А тези проклети специалисти от разузнаването, го уверяваха и убеждаваха сладкоречиво, че тази форма е временна, че е великолепна маскировка за патриотичната задача, която трябва да изпълни... въобще изприказваха толкова сладки неща, а както се оказа сега, бяха просто

красиви лъжливи приказки. Временна форма! Оттогава минаха единадесет години. Стой си в къщи, чакай и се страхувай! Психиката ти за нищо не става. Щеш не щеш, трябва да се обърнеш към онзи механичен вампир, доктор Джонс!

Телефонът отново се обади.

— Добре де, човече — измърмори Мюнстър и повлече пихтиестото си тяло през стаята, — щом толкова се натискаш да си побъбрим, няма да ти откажа. А за по-голямо твое удоволствие ще ти позволя да ме видиш! — той натисна бутона за видеоекрана и постави слушалката с монтирания в нея телевизионен монитор така, че цялото му аморфно тяло да се вижда напълно.

Но от телефона потече гласът на доктор Джонс:

— Много ви моля да ме извините, мистър Мюнстър, че ви безпокоя в подобно... хм... трудно за вас положение. — На това място кибернетичният психоаналитик направи кратка пауза. — Но аз хвърлих известно количество усилия за анализа на вашия проблем и смятам, че в известна степен намерих някакво частично решение.

— Какво? — изкрещя невъздържано Мюнстър. — Нима нашата проклетата медицина е вече в състояние да...

— О, не, не — побърза да отговори доктор Джонс. — Физиологическите аспекти на състоянието ви са извън моята компетентност и ще ви помоля да го запомните добре. Консултацията при мен засягаше единствено психологическата адаптация, която...

— Доктор Джонс — проплака отчаяно Мюнстър, — вие прекрасно виждате как изглеждам сега и вече знаете напълно какъв е проблемът ми. Аз трябва да стоя така в стаята си поне дванадесет часа, докато...

— Успокойте се, сър. Точно това се опитвам да ви обясня, че изход има. Знаете ли, че не само вие изпитвате подобни трудности?

— Разбира се — отговори Мюнстър. — Осемдесет и трима души по време на войната са били подложени на подобна трансформация. Останали сме живи само шестдесет и един. Лично познавам петдесет човека, с които организирахме Клуба на ветераните-разузнавачи. Срещаме се два пъти месечно. — Блобълът вдигна слушалката, за да я постави на мястото, като заоплакваше на ум напразно похарчените двадесет долара. — Дочуване, доктор Джонс.

Психоаналитикът затиктака от нетърпение.

— Не бързайте толкова, мистър Мюнстър. Имам нещо друго предвид. В Конгресната библиотека се натъкнах на секретни документи — трофеи от войната, според които враговете ни са действували по същия начин и са трансформирали петнадесет бльо̀бла в псевдохора, внедрени като разузнавачи на Земята. Разбирате ли ме?

— Не напълно — произнесе неуверено Мюнстър.

— Добре, тогава нека отново обсъдим проблема ви утре в единадесет часа в моя кабинет. Лека нощ, мистър Мюнстър.

— Докато се намирам в тялото на бльо̀бл, трудно разсъждавам, доктор Джонс — уморено каза Мюнстър. — Лека нощ.

Той остави слушалката на мястото ѝ. Какво от това, че на Земята се разхождат петнадесет бльо̀бла, затворени в човешки тела? Войната вече е свършила и този въпрос него засяга никак.

Мюнстър с мъка отлепи желатиновите си телеса от килима и с шляпащи звуци се отправи към антрето. Там лежеше гумена изтривалка, която му служеше за легло в подобно физическо състояние. За изминалите мъчителни единадесет години той така и не се осмели да оскверни човешкото легло с богоненавистната бльо̀блска плът. Заспа бързо и последната му мисъл беше, че утре ще научи нещо ново...

* * *

Мюнстър влезе в приемната на доктор Джонс и видя в коженото кресло под статуята на Фортуната да седи симпатична млада жена. С несъзнателен автоматизъм се настани срещу нея, така че да я вижда добре. Дългата ѝ коса беше боядисана в модния за сезона цвят, към стройните дълги крака се прибавяха закръглени колене и лакти, а от правилните черти на лицето и красивите очи се излъчваше интелигентност. Въобще, прелестно маце, помисли той, докато се любуваше на непознатата. Но вероятно настойчивото оглеждане не се хареса на младата жена, която вдигна глава и го награди с леден поглед.

— Колко е скучно да се чака — измънка Мюнстър, с плаха надежда, че ще успее да заговори прекрасната непозната.

— Често ли посещавате доктор Джонс? — попита девойката.

— Не. Това ми е втория път.

— А аз правя сефтето — каза тя. — Живея в Лос Анжелис и там посещавам друг психоаналитик, доктор Бинг. Снощи той ми се обади и ме помоли да отида в единадесет часа при доктор Джонс. Взех самолета в седем, но така и не зная, защо трябва да съм тук. Може би имаме един и същи проблем?

— Може би — измънка отново Мюнстър, който нямаше никаква представа за плановете на доктор Джонс.

Вратата на кабинета се отвори и докторът се обърна към тях:

— Мис Смит — кимна той към девойката, — а това е мистър Мюнстър — кимна към мъжа. — Моля, заповядайте в кабинета.

Мис Смит стана и попита:

— Извинете, но кой от нас трябва да плати таксата от двадесет долара?

Докторът не отговори. Обърна се и влезе в кабинета си.

— Аз имам пари — каза мис Смит и отвори чантичката си.

— Моля ви се — енергично протестира Мюнстър. — Позволете ми, аз да платя.

Той извади от портмонето си двадесетдоларова монета и я пусна в процепа на вратата. Тя веднага се отвори.

— Вие сте истински джентълмен, мистър Мюнстър — усмихна се доктор Джонс. — Моля, седнете. Мис Смит, позволете ми да обясня накратко на мистър Мюнстър положението, в което сте попаднали. Работата е там, че мис Смит е бльо̀бъл. Разбира се, индивид от женски пол.

Мюнстър изумено изглежда девойката.

— Както изглежда схващате — продължи доктор Джонс, — тя сега се намира в човешката си форма. По време на войната е била разузнавач на бльо̀бълите и е трябвало да изтърпи операция подобна на вашата. Постъпва на служба в Земните транспортни линии, но бързо е разкрита и арестувана за шпионаж. След края на войната е пусната на свобода.

— Те ми разрешиха да си вървя — произнесе девойката с тих, но пълен с напрежение глас, — но аз останах тук, защото... ме е срам. Не мога да се върна в родното си място на Титан. Видът ми е ужасен.

— За бльо̀бъл от висшата каста — коментира доктор Джонс, — към която принадлежи мис Смит, това положение е абсолютен позор.

Мис Смит кимна в знак на съгласие. Тя седеше права, с опънат гръб, нервно стискаше носната си кърпичка и с всички сили се опитваше да изглежда спокойна.

— Вие сте прав, докторе. Консултирах се с най-добрите медицински светила на Земята, Марс и Титан. След продължително и адски скъпо лечение успяха да ме върнат в естествения ми вид, но само за шест часа денонощно. И то земното денонощие от двадесет и четири часа. За това през останалите осемнадесет часа съм... такава, сами виждате — и мис Смит наведе свенливо глава, за да скрие сълзите си, които навлажниха очите ѝ.

— Но вие имате невероятен късмет! — протестира Мюнстър. — Човешката форма безкрайно много превъзхожда по красотата блобълската! Аз ли не зная това? Блобълът е обречен цял живот да пълзи. Той е безскелетно същество, една огромна медуза, която не познава удоволствието да се изправя вертикално. А и това деление на две... о, каква гадост. Да казвам ви го — абсолютна гадост в сравнение с човешкия начин... да, така де... да се размножаваме. — Мистър Мюнстър почервения и млъкна.

Доктор Джонс затиктака и съобщи на пациентите си:

— Около шест часа на денонощие едновременно сте в човешка форма и един в блобълска. Следователно, имате седем часа на разположение... когато сте еднакви. По мое мнение — той завъртя химикалката си — седем часа заедно не е лошо постижение, ако умеете правилно да планирате времето си.

След няколко мига мълчание мис Смит каза неуверено:

— Но ние сме врагове с мистър Мюнстър...

— Това беше толкова отдавна — пламенно я прекъсна Джордж.

— Точно така — подкрепи го доктор Джонс. — Действително, мис Смит принадлежи на блобълската раса, а вие, мистър Мюнстър — на човешката. Така е по рождение, а сега по същество и двамата сте отцепници, които ги чака в крайна сметка загубване на собствената им индивидуалност. Неприятно ми е да ви го кажа, но истината преди всичко, предвиждам, че в най-близко бъдеще психодрамата ви ще се превърне в тежка и нелечима депресия. Единственият възможен изход е взаимно да си помагате.

Тиктакането престана и психоаналитикът застина в очакване.

Мълчанието беше прекъснато от жената:

— Мисля, че ни провървя, мистър Мюнстър — произнесе нежно мис Смит. — Както каза доктор Джонс, нашите еднакви състояние съвпадат седем часа на денонощие. През това време може да сме заедно и да не се страхуваме от самотата.

Девојката се усмихна на Мюнстър. Усмивката ѝ обещавахе нов свят. Сетне се изправи. Без съмнение, тя имаше прекрасна фигура — а късата и прилепваща по тялото рокля ѝ позволяваше великолепно да покаже това.

Макар да не откъсваше очи от гледката, Мюнстър продължаваше да се колебае.

— Дайте му време да помисли — обърна се внезапно доктор Джонс към мис Смит. — Сигурен съм, че той ще направи правилния избор.

Мис Смит леко разтвори горната част на роклята си и сведе надолу големите си черни очи.

* * *

Минаха няколко години. Един ден в кабинета на доктор Джонс звънна телефона. Психологичният вдигна слушалката и произнесе дежурната фраза:

— Добър ден, сър или мадам. Приятно ми е да си поговорим. Нашата беседа ще ви струва двадесет долара.

От другата страна на слушалката се чу строг мъжки глас:

— Обаждам се от Юридическия департамент на правителството на Обединените нации на Земята. Нямаме намерение да плащаме таксата ви и затова изключете встроения таксофон.

— Слушам, сър — бодро отговори доктор Джонс и като натисна миниатюрно копче зад ухото си, се отърва от финансовите си искания.

— Вие сте субекта, който в 2449-та година е убедил една двойка, по-точно Джордж Мюнстър и Вивиан Смит, да се оженят, нали?

— Да, аз съм това — отговори доктор Джонс, след като прерови бързо електронната си памет.

— Да сте се интересували на времето от правовата страна на евентуалното им потомство?

— Е — отговори доктор Джонс, — това е въвн от компетенциите ми.

— Вие може да бъдете обвинен в даване на препоръки на клиентите си, които водят до нарушаване на земните закони.

— Не съществуват закони, които да забраняват на човешко и блябълско същества да сключат брак.

— Правилно, доктор Джонс. Но въпреки това аз искам да прегледам записките ви, относно този случай.

— Абсолютно изключено — отрязва доктор Джонс. — Аз не съм в състояние да извърша нещо, което противоречи на лекарската етика.

— Тогава по съдебен път ще ги получим.

— Щом смятате, че сте прави, действувайте — изрече невзмутимо доктор Джонс и протегна ръка към скритото зад ушите му бутонче.

— Само за миг, доктор Джонс. Може би ще ви бъде интересно да научите, че семейство Мюнстър имат четири деца: едно момченце от земен вид, блябълче от женски пол и два хибрида — момче и момиче. Юридическата страна на проблема се състои в това, че Висшия Съвет на Блябълите, т.е. тяхното правителство обяви второто дете за гражданин на Титан и освен него иска под юрисдикцията си и едно от хибридните деца. И тук вашите бивши пациенти поднесоха неприятен сюрприз. Подадоха молба за развод и окончателно объркаха нещата.

— Да — съгласи се доктор Джонс, — положението наистина е сложно. А защо всъщност се е разпаднал бракът им?

— Не зная и не ме интересува. Вероятно причината е във всекидневната метаморфоза от една в друга форма. Подобно напрежение ще разруши и най-здравата психика. Свържете се с Мюнстър, ошастливете го с психологическите си съвети и разберете причината. Сбогом.

Юристът на правителството изключи връзката.

„Нима направих грешка, като ги подтикнах да сключат брак? — питаше се мислено доктор Джонс. — Интересно е да разбере, какво всъщност е станало. Впрочем, това даже е мой дълг.“

Той взе телефонния указател на Сан Франциско и го отвори на буквата „М“.

* * *

Шестте години съвместен живот се оказаха тежко изпитание за двамата. Вече семейни те се преместиха в Лос Анжелис, където наеха тристаен апартамент в голям жилищен блок. Вивиан, която три четвърти от денонощието изглеждаше като човек, успя да намери работа в информацията на летището. Но що се отнася до Джордж...

Пенсията едва достигаше четвъртината от заплатата на Вивиан и това жестоко го притесняваше. Мисълта му изцяло беше заета с фикс-идеята да увеличи по някакъв начин доходите си, за да подтисне проклетия комплекс за непълноценност. Един ден видя във вестника следната обява:

"БЪРЗ НАЧИН ЗА ЗАБОГАТЯВАНЕ! НАПРАВО В ДОМА ВИ! РАЗВЪЖДАЙТЕ ГИГАНТСКИ ЮПИТЕРИАНСКИ ЖАБИ, КОИТО СКАЧАТ ПО ДВАДЕСЕТ МЕТРА! ВИЕ ЩЕ ОТГЛЕЖДАТЕ СВЕТОВНИ ШАМПИОНИ В ДИСЦИПЛИНАТА „МАРАТОН ЗА ЖАБИ!“

Без да се колебае Мюнстър купи чифт жаби и започна да ги отглежда в мазето си. Портиерът, андроида Леополд, уважаваше много ветераните от Великата война и си затвори очите пред нарушението.

Слабото поле на земното притегляне позволяваше на юпитерианските жаби да се развиват много бързо и скоро мазето стана тясно за гигантските им скокове. Бедните същества се удряха по тавана и стените, рикушираха подобно на топки за тенис и накрая умираха от травмите. Очевидно, за да се чака приплод от клетите животни, беше нужно по-солидно по размери помещение, отколкото мазето на блок КК-604.

По това време се роди и момиченцето — чист блябъл. Джордж напразно чакаше желатиновата маса да се превърне макар и за миг в нормално бебе.

Веднъж, когато двамата с Вивиан бяха в човешка форма, той предизвикателно заяви:

— Нима мога да считам това дете за свое? Някакво си неземно същество, което ми е напълно чуждо. — В гласът му имаше нотки на отвращение. — Доктор Джонс беше длъжен да предвиди и подобна ситуация. Може би то е само твое и затова е наследило истинския ти облик!

Сълзи закапаха от очите на съпругата му.

— Ти ме обиждаш! — прошепна тя.

— Дявол знае, какво правя! Аз се сражавах с твоите роднини. Убивах ги и това никак не ме смущаваше. — Мюнстър стана мрачен като зимен ден. Облече палтото си и съобщи: — Отивам в Клуба на Ветераните. Ще пийна по чашка с приятелите си.

Сетне излезе бързо от дома си и се запъти да удави мъката си в компанията на старите приятели от военните времена.

Клубът на Ветераните-разузнавачи се намирал във вехта постройка в предградията на Лос Анжелис. Помещението отдавна се нуждаеше от солиден ремонт, но клубът не разполагаше с необходимите средства, понеже повечето членове, подобно на Джордж Мюнстър разчитаха единствено на нищожната си военна пенсия. За развлечение им служеха древен тримерен телевизор, грамофон с десетина популярни за времето си мелодии, шахматни дъски и маса за игра на карти.

Обикновено Джордж гаврътваше по някоя и друга халба бира и седнаше зад шахматната дъска с някой от приятелите си. Това развлечение беше достъпно и за човешката и за блябълската форма на съществуване. Впрочем, клубът беше май единственото място в града, дори планетата, където двете форми не предизвикваха неприятни конфликти.

Този път съперник на Джордж беше Пит Ръгли, също женен за блябълка, превърната подобно на Вивиан в земна жена.

— Пит, не издържам повече. Цял живот мечтая за дете и какво получавам вместо него? Канче желе! — заоплакваше се Мюнстър.

Пит не отвърна веднага. Първо отпи солидна глътка от чашата си и едва тогава отвори уста:

— Не се предавай, стари приятелю. Естествено е една женитба да носи проблеми. Но е трябвало предварително да мислиш за тези работи. Освен това следващото ви дете може да бъде чисто човече.

— Но Пит, чуй ме! Проблемът е друг. Промени се отношението ми към жена ми. Възприемам я като чуждо същество. Но и себе си чувствавам така. Ние двамата сме се превърнали в същества. — Той обърна халбата на един дъх.

— Но от бльо̀бълска гледна точка... — дълбокомислено започна Пит.

— Човече! — в този миг Пит наистина беше в човешката си форма. — На чия страна си ти? — с раздражение го прекъсна Джордж.

— Не крещи така — озъби се Пит, — че ще ти разкрася гадната физиономия.

Миг по-късно и двамата се бяха вкопчили яростно един в друг. За щастие Пит навреме се преобрази в бльо̀бъл, така че мина без сериозни телесни наранявания. Сега Джордж беше още по-самотен, тъй като приятеля му изтече към друга маса, където се бяха настанили бльо̀бълобразните в момента колеги-ветерани.

„Може би трябва да отидем на някой по-далечен астероид и там да образуваме собствено общество — нито човешко, нито бльо̀бълско“ — мислеше Джордж. — „Не, засега ще трябва да се върна при Вивиан. Та имам ли нещо друго на света? Просто ми провървя, че я срещнах. Какво щях да правя без нея? Един обезобразен ветеран, без истински приятели, наливане до спукване всяка вечер, без бъдеще, без надежда, без истински живот...“

Скоро Мюнстър откри нов начин на печелене на пари. Малкият домашен бизнес се основаваше на търговията по пощата. За начало той помести в съботното приложение на „Ивнинг пост“ следната обява:

**„МАГИЧЕСКИ КАМЪНИ! ТЕ НОСЯТ ЩАСТИЕ!
УНИКАЛНА ДОСТАВКА ОТ ДРУГА ЗВЕЗДНА
СИСТЕМА! САМО ДВА ДОЛАРА!“**

Подобни камъни имаше на Проксима Центавър, а сега бльо̀бълите ги правеха на Титан. Вивиан му помогна да установи търговски връзки със съотечествениците ѝ и Мюнстър закупи голямо количество. За съжаление и тук новоизлюпеният търговец удари на камък; на Земята бяха останали малко лековерни, които да смятат, че срещу сумата два долара съдбата ще им се усмихне щастливо.

„Банкрутирах“, отбеляза тъжно Джордж.

* * *

Изглежда, все пак съдбата се смили над бедния Джордж и след претърпените удари му подхвърли малка печалба — новото бебе се оказа хибрид. Точно половината от денонощието беше във човешка форма. Така той придоби дете, което, макар и понякога, го радваше с ясно изразената си принадлежност към собствената му раса.

Намираше се още в еуфория от случилото се, когато в апартамента му нахлу делегация от съседите.

— Ние ви молим... — мърмореше водачът на неканените гости, като нервно потропваше с крак по пода от смущение, — да напуснете блока ни.

— Но защо? — извиси глас обърканият Джордж. — Тук ние живеем две години, нищо лошо не сме направили, спазваме стриктно правилника за вътрешния ред и досега никой не се е оплаквал от нас!

— Така е, но сега имате дете-хибрид, което, било по-рано, било по-късно, ще поиска да играе с нашите деца, а това ние не можем да позволим.

Мюнстър се изплю на прага пред делегацията и трясна вратата и така се отърва от смутените им лица. „Ще полудея — мислеше той, — за тези хора ли се сражавах по време на войната? Сигурен ли съм, че няма да стане по-лошо?“

Час по-късно седеше в клуба си, пиеше бира и приказваше със стария си приятел Шърмън Доусън, чиято жена също беше бльо̀бълка.

— Лошо, Шърм, лошо — оплакваше се той. — И все по-лошо ще става. Гонят ни от Земята. Може би ще трябва да емигрираме на Титан?

— Глупости, Джордж! — енергично протестира Шърман. — Прекалено си впечатлителен. Нима бизнесът с електромагнитните пояси върви зле?

Последните няколко месеца Джордж се захвана да произвежда и продава електронно устройство, което намаляваше теглото. И отново Вивиан му помогна с връзките си. Подобно нещо бе разработено на Титан и се ползуваше с голям успех сред бльо̀бълите. А на Земята

въобще не бяха чували за него и Джордж получи повече поръчки, отколкото можеше да произведе в скромната си работилница.

— Случи ми се нещо ужасно — зашепна той в ухото на Шърмън. — Вчера бях в аптеката на Мен Стрийт и уговорях такава голяма поръчка, че ужасно се развълнувах и непроизволно се превърнах в бльо̀бъл пред очите на собственика и десетина купувачи. Веднага анулираха поръчката. Ето от какво се страхувам! Тяхното презрение, в буквалният смисъл на думата, ме тласка в проклетата бльо̀бълска форма, която аз лично мразя многократно повече от тях!

— Вземи си помощник чистокръвен човек, който да води всички търговски операции — предложи Шърмън.

— Самият аз — надигна се заплашително Джордж — съм чистокръвен човек. Никога повече не забравяй този факт!

— Аз имах предвид...

— Знам, какво си имал предвид — избуца Джордж и замахна с бутилката.

За щастие не уцели. Двамата противници под въздействие на емоционалния стрес се превърнаха на бльо̀ббли. Но боят продължи и в тази им форма и те се сплетоха в кълбо от извиващи и шибаци пипала.

Другите ветерани едва успяха да ги разтърват.

В бльо̀бълския си вид Джордж не смееше да се прибира сам в къщи и се наложи да звъни на Вивиан, която да дойде с колата и да го вземе. Каква унизителна съдба!

„Ще се самоубия, — реши той. — Това е единственият изход от положението“.

Но как най-достойно да спусне завесата след себе си? Проклетите бльо̀ббли почти не усещат физическа болка и ако се възползува от това им предимство... Известно е, че не малко вещества се разтварят лесно в организма им. Например, хлорираната вода... с която е пълен спортния басейн на първия етаж на блока им...

Вивиан го намери късно вечерта, в мига когато той люлееше прозрачното си желеобразно тяло над водата.

— Джордж, моля те, нека отидем отново при доктор Джонс — каза тя, като бършеше сълзите си.

— По дяволите — глухо измърмори бльо̀бълът, след като оформи орган за говорене. — Това няма да ми помогне. Аз не желая повече да живея!

И действително, за какво всъщност да живее? Дори тези глупави антигравитационни пояси са нейна идея. Навсякъде е на второ място... Ден след ден пропастта се разширява и падането в нея няма край...

— Но ти си нужен на децата ни, Джордж.

Това беше чиста истина и той се дръпна от ръба на басейна.

— Може би, има смисъл да позвъня още веднъж в Болницата на Ветераните — помисли той на глас. — Ще позвъня, ще попитам, и може би те вече да са намерили средство да ме върнат в нормалния човешки вид.

— Но ако ти се стабилизираш в човешката си форма, какво ще стане с мен? — простена Вивиан.

— Тогава ще бъдем заедно цели осемнадесет часа в денонощието!

— Тогава ти ще ме изоставиш и ще си намериш обикновена земна жена.

Той разбра, че това е логично и би било несправедливо спрямо Вивиан. Затова отхвърли идеята.

Скоро им се роди ново дете. Момиченце и отново хибрид. През деня беше земно дете, нощем се превръщаше в малко бльо̀бълче.

През това време Джордж бе намерил частично решение на проблемите си. Намери си любовница — от същия тип като жена си.

* * *

С Нина се срещаше в хотел „Елизеум“ — най-остарялата постройка в центъра на Лос Анжелис.

— Скъпа — говореше той, докато отпиваше малки глътки от скъпото уиски в чашата си и стоеше до нея на изтъркания диван, предоставен щедро от администрацията на хотела, която срещу скромната сума четиридесет долара на нощ си измиваше ръцете, — благодарение на тебе, започнах нов живот. — А със свободната си ръка разкопчаваше копчетата на блузката ѝ.

— Аз така те харесвам — кокетно сведе Нина глава и сякаш не обръщаше внимание на сновещите по тялото ѝ мъжки пръсти. — Харесвам те, макар преди да си бил враг на народа ми.

— Не бива да мислим за миналото и старите обиди — протестира Джордж, но не престана със разсъбличането. — Нека не мислим за нищо друго, освен за бъдещето.

Бизнесът с поясите беше тръгнал добре и Джордж имаше вече собствена фирма с петнадесет служители и малка фабрика в покрайнините на Сан Фернандо. Ако не бяха кръвопускащите данъци, той щеше да е богат човек. В последно време често се замисляше, какви данъци всъщност плащат блобълите.

Една вечер в клуба, той обсъжда този въпрос с Райхолд. Той беше приятел по шпионаж и съпруг на Нина, но естествено, не подозираше нищо за отношенията им.

— Райхолд — изрече трудно Джордж, тъй като едновременно си пийваше бира, — плановете ми са големи. Но тази проклета данъчна политика... Направо ме стиска за гърлото... Магическите Пояси са велико нещо, ще променят земната цивилизация, но... Нали ме разбираш?

— Джордж, ти преди всичко си човек — отговори студено Райхолд. — Емигрираш ли при блобълите, ти предаваш...

— Чакай, чакай — прекъсна го Джордж. — Едното ми дете е чистокръвен блобъл, две са хибриди, а сега очакваме четвърто. Започвам да усещам силна емоционална връзка с народа на Титан.

— Ти си предател! — викна възмутено Райнхолд и трясна с юмрук Джордж в зъбите. — И освен това чувам, че се навърташ около жена ми! — продължи той с ъперкът в корема на събеседника си. — Знай, гадино такава, че ще те убия!

Джордж се превърна в блобъл и така избяга от яките юмруци на противника си, те сега потъваха в желеобразната субстанция. На свой ред Рейнхолд също се преобрази и с удвоена стръв се нахвърли на Джордж, като се опитваше да достигне жизненоважните органи на тялото му, които се познаваха по множеството светещи точки. Разбира се, не успя, защото другите посетители ги разтърваха, което впрочем им се налагаше да правят по десетина пъти на ден.

Късно вечерта, все още треперещия от възбуда Джордж седеше с Вивиан пред големия екран на стереовизора в новия им осемстаен апартамент, разположен в луксозния SF-900 блок, и напрегнато очакваше Райхолд да се обади всеки миг по телефона и да разкрие фактът изневярата пред съпругата му. Бракът им се беше разпаднал

окончателно и това бяха изглежда последните часове, които прекарва с нея.

— Вив — той се опита да бъде убедителен, — аз обичам само тебе. Ти, децата ми, естествено и бизнеса, сте всичко, което имам на този свят. — Спря за миг и продължи отчаяно, но решително: — Вив, така не може повече. Нека веднага емигрираме на Титан. Да вземем с нас децата и още тази нощ да потеглим.

— Не мога — печално отвърна Вивиан. — Представям си, как моите съотечественици ще ме третираат... И какво ли ще стане с теб и нашите деца? Джордж, ако работата налага, иди сам и прехвърли фабриката. Аз оставам тук. — Прекрасните черни очи се напълниха с кристални сълзи.

— По дяволите! — изкрещя Джордж. — Що за живот ни чака тогава? Аз на Титан, ти на Земята! Какво семейство ще бъдем? Какво ще стане с децата ни?

Неверният съпруг си кривеше душата. Той прекрасно разбираше, че законите няма да го разделят с Вивиан, дори напротив.

На следващата сутрин телефонът иззвъня и тя разбра за Нина. Веднага се обади на адвоката си.

* * *

— Слушай ме внимателно — инструктираше Мюнстър по телефона адвоката си. — Искам така да водиш делото, че съдът да ми даде четвъртото дете. Според прогнозите то ще бъде чистокръвен човек. Пребори се и за едно от хибридните деца, най-добре момчето. От първото дете, блобълчето, с удоволствие се отказвам!

Предстоеше тежка седмица. Идеята за прехвърлянето на производството на Титан ставаше все по-примамлива, тъй като точните изчисления, при добре проведена операция, обещаваха действително златни печалби.

— Търси евтина земя и купувай веднага — нареждаше Джордж на търговския си агент Том Хендрикс. — Сетне заповяда на секретарката си, мис Ноулън, която беше блобъл: — Не пускай никого в кабинета ми. Тези вълнения с прехвърлянето... нещо прекалено много ме възбудиха...

— Добре, мистър Мюнстър — кимна секретарката, когато изпращаше Хендрикс. — Никой няма да ви безпокои. — Тя беше свикнала с подобни заповеди и ги изпълняваше безукорно. В последно време това се случваше често, понеже шефът ѝ непрекъснато се трансформираше в блобъл.

Когато няколко часа по-късно Джордж отново прие човешката си форма, мис Ноулън съобщи, че се е обадил доктор Джонс.

— Невероятно — възкликна Джордж, като мислено се върна шест години назад. — Мислех си, че отдавна са го изпратили за претопяване. — Той се обърна към секретарката и нареди: — Моля ви, свържете ме веднага с доктор Джонс.

След минута тя съобщи, че връзката е осъществена.

— Доктор Джонс, приятно ми е да ви чуя — промълви Джордж, като небрежно се люлееше на стола си.

В слушалката се чу гласът на психоаналитика:

— С удоволствие забелязвам, мистър Мюнстър, че вече имате секретарка.

— Да — каза Джордж, — работите ми потръгнаха. Сега се занимавам с електромагнитни пояси. Уверявам ви, че това са много полезни вещи. И изгодни за финансите ми. Е, доктор Джонс, с какво мога да ви бъда полезен?

— Научих, че имате четири деца...

— По-точно казано три, а четвъртото очаквам. То ще бъде чистокръвно земно дете, и нека бог ми е свидетел, че ще направя всичко по силите ми, то да остане при мен — Джордж замълча за миг, преди да продължи. — Напоследък съм във връзка с превъзходни лекари, които са уверени, че ще успеят да ме стабилизират. Честно казано, чувствавам се много изтощен от непрекъснатите метаморфози. Освен това цената ми сега е милиони долари и не позволявам да ставам за смях.

— От думите ви разбирам, че сега сте солиден делови човек, мистър Мюнстър — направи извода си доктор Джонс. — Вие сте много напреднал в сравнение с последния път, когато се видяхме.

— Докторе, нека не си губим напразно времето — нетърпеливо го прекъсна Джордж. — Говорете по същество.

— Аз мисля, че мога... да запазя брака ви с Вивиан.

— Ха! — презрително изсумтя Джордж. — Да се върна при тази жена. Никога! Извинете ме, докторе, но трябва да привършваме с разговора. Фирмата ми провежда много важна финансова операция и аз...

— Мистър Мюнстър — попита спокойно докторът, — предполагам, че е замесена и друга жена?

— Намесен е друг бльо̀л, ако това имате предвид — сръза го Джордж и трясна слушалката.

„Два бльо̀ла все пак е по-добре, отколкото нищо“ — помисли Джордж и веднага се прехвърли на текущите задачи. Натисна бутона на бюрото си, с който викаше секретарката си и тя веднага се показа на вратата.

— Мис Ноулън — заяви той, — веднага потърсете и намерете Хенри Ромеро.

— Сър, той е на телефона. Помоли да ви кажа, че е много важно.

Джордж вдигна слушалката и запитва:

— Какво има, Хенри?

— Току-що изясних — съобщи юридическият му съветник, — че да се създаде предприятие на Титан, е необходимо да сте техен гражданин.

— Е, предполагам, че това лесно може да стане.

— Но да станете гражданин на Титан — Ромеро явно се вълнуваше, — вие трябва да сте бльо̀л!

— Дявол да го вземе, та аз наистина съм бльо̀л! — изкрещя Джордж. — Най-малкото дванадесет часа на денонощие. Нима това не е достатъчно?

— Не — отвърна Ромеро. — За съжаление трябва да сте стопроцентов бльо̀л. Вие трябва да имате бльо̀лската форма ден и нощ!

— Хм-м-м — замислено измънка Джордж, — никак не ми харесва. Но все ще измислим нещо. Май ще трябва да се консултирам с моя лекар, мистър Ед Фулбрайт.

Той изключи връзката и известно време мълчаливо обмисляше информацията. „Е, какво пък — реши накрая, — така да бъде. Трябва да се съобразяваме с обективните фактори. Необходимо е да се съобразяваме с тях така, че да не пречат на основната ни задача“.

* * *

Двадесетдоларовата монета падна в процепа и затвори накъсо електрическата верига. Доктор Джонс вдигна глава и видя развълнувана млада жена. Електронната му памет мигновено идентифицира мисис Мюнстър, бившата мис Смит.

— Добър ден, Вивиан — сърдечно я поздрави доктор Джонс и предложи на жената да седне в креслото.

Вивиан си избърса сълзите с носната кърпичка и пророни през риданията си:

— Докторе, всичко рухна... Съпруга ми си намери друга жена... Тя се нарича Нина... и мъжете от клуба на ветераните клюкарствуват само за тяхната връзка... Навярно тя е истинска земна жена... Поисках развод и сега ни чака истинска юридическа война заради децата. А аз чакам четвърто — тя внимателно опъна набръчканата при сядането си широка рокля.

— Знам — кимна доктор Джонс. — Очаква се, че детето ще бъде стопроцентово от земен тип. Все пак, едва след раждането ще се знае със сигурност...

— Напуснах Земята, живях на Титан, посещавах лекари и адвокати — продължи да хленчи жално Вивиан, — особено специалистите по брачните дела. Получих сума съвети. Сега отново съм на Земята, но не мога да се видя с Джордж, понеже той е заминал за Титан.

— Бих могъл да ви помогна — доктор Джонс издаде нещо подобно като въздишка на съжаление. — Проведох кратък разговор със съпруга ви, след като отлетяхте на Титан, но той ми отговори уклончиво. По-късно опитах отново, но не успях да се свържа с него — той сега е голям бос и добре го пазят. Но ако желаете да запазите мъжа си, тогава сте длъжни...

— Да, аз желая да запазя мъжа си, доктор Джонс. На Титан се подложих на специално лечение, използващо последните успехи на медицината... само защото безумно обичам Джордж... дори повече от народа си и родната си планета...

— Е, и? — повдигна веждите си докторът.

— Сега оставам по двадесет и четири часа в денонощието в човешка форма. Стабилизирах се. Истинска Земна жена съм! Пожертвувах естествената си форма, за да удържа Джордж.

— Велика саможертва! — каза доктор Джонс и наведе глава в знак на почит.

— Само да мога да го намеря, докторе...

* * *

Джордж Мюнстър, гражданинът на Титан, встъпи във владение на огромната си поземлена собственост. Тържествената церемония започна, когато той бавно потече към лопатата, хвана я с псевдопотите си и направи символичната копка.

— Това е велик ден — глухо изтръби той, създавайки си орган на речта от еластичната субстанция на едноклетъчното си тяло.

— Точно така, мистър Мюнстър — потвърди Хенри Ромеро, който стоеше до него и държеше в ръцете си пачка документи.

Представителят на планетата, огромен и прозрачен блобъл, се плъзна към Ромеро, взе документите и неясно изломоти:

— Тези документи ще бъдат предадени на нашето правителство. Аз съм уверен, че те са правилно оформени, мистър Ромеро.

— Може да не се съмнявате — отговори Ромеро. — Мистър Мюнстър никога няма да се върне в човешкия си вид. Той е стабилизирания блобъл, след използването на последните постижения на медицината. Той няма да излъже вашите надежди.

Големият блобъл, който някога беше обикновеният човек Джордж Мюнстър, се обърна към тълпата местни жители:

— Ние преживяваме исторически момент — излъчи той телепатичен сигнал, — който рязко ще повиши жизнения стандарт на всеки гражданин на Титан, взимащ участие в дейността на компанията „Магически Магнитни Мюнстерови Пояси“. Уверен съм, че така ще спомогнем да процъфти нашата любима планета и съм горд с факта, че продукцията ни е плод на прогресивната национална наука и техника.

В отговор присъстващите блобъли излъчиха бурен телепатичен сигнал, чийто земен еквивалент бяха шумните ръкопляскания.

— Този ден е най-големия в живота ми! — завърши прочувствената си реч Джордж Мюнстър, след което гордо потече към лимузината си. Там го чакаше личния му шофьор, който щеше да го откара в постоянната му резиденция на петнадесетия етаж на Най-добрия хотел на Титан Сити.

Един ден ще стане собственик на този хотел, после ще купува различни имоти на Титан и ще влага пари в развитието на местната промишленост. Това патриотично и изгодно дело ще укрепи авторитета му в очите на жителите на Титан и дори блобълите в цялата Вселена.

ПОЛ АНДЕРСЪН

ГОСПОДАРЯТ НА ХИЛЯДИТЕ СЛЪНЦА

— Всичко, което си представи човек, непременно съществува някъде във Вселената — разсъждавах аз. — Планетите са толкова огромно количество, с такива разнообразни условия на тях, че съществуват най-различни форми на живот, разум и култури. Често ми се е налагало да посещавам светове, където се подвизаваха огнедишащи дракони или потайни гномове бяха създали такива чудеса, че биха омагьосали и привиденията от бабешките приказки. Попадал съм и на места, където обитаваха магьосници и използваха телепатична псевдохипноза. Знаете ли, няма такава, дори най-невероятна приказка, която да няма някакъв шанс да се окаже действителност някъде на другия край на Галактиката или дори по-далеч.

Лейърд се съгласи с кратко кимване.

— Да, така е — отговорът му бе странно мек и мъчителен. — Ето как аз веднъж пуснах джина от бутилката.

— Гледай ти, колко интересно! И как се държа той?

— Той ме уби!

Тъкмо бях решил да се разсмея весело на шегата и устата ми се отвори, когато погледнах Лейърд и веднага побързах да я затворя. Той бе абсолютно сериозен. При това не изкуствено, като артист, който се опитва да изиграе комична роля. През погледа му мина нещо жалко, мрачно и по странен начин се обърка с ужасяващо студен сарказъм.

За съжаление, познавах го зле... И никой друг не можеше да се похвали с нещо повече. Времето предпочиташе да си прекарва в Галактическото Търсене, да блуждае сред хиляди страшни планети, на които човек дори не искаше око да хвърли. Рядко се връщаше в Слънчевата система и оставаше по-кратко от който и да било негов колега. Какво всъщност е намерил, предпочиташе обикновено да не приказва.

Иначе бе здрав и як, висок над шест и половина фута, с мургаво лице и орлов поглед с удивително ярки зеленикаво-сиви очи. Това, че вече не бе млад, можеше да се види само по малкото сребърни нишки в косите. Не обичаше да говори и почти не се смееше, но бе с всички вежлив. Тези които го познаваха от преди тридесет години и знаеха, че бе един от най-смелите и весели офицери на Слънчиевия флот, смятаха, че по време на Метежа нещо бе ударило силно психиката му и никакъв лекар не можеше да открие причината за промените. А самият той не разказваше нищо. След войната потърси назначение в Космическото Търсене и заседна в него.

Тази вечер ние се оказахме сами в хола на Лунното отделение на Изследователския Клуб, който се намираще в едо здание извън главния купол на Селена-Център. Настанихме се в ъгъла до грамадното стъкло и си поръчахме центавриански коктейл и водихме доста принуден разговор. Събеседника ми почти не се намесваше и аз не успях да разбера, има ли нужда от водения разговор и въобще от някакво общество.

Просторната зала бе почти празна. Прозорците ни показваха величествения и същевременно див лунен пейзаж. Натрупаните канари по края на близкия кратер, зад който се простираше черна пустиня, бяха заляти от синята земна светлина и изглеждаха фантастично. Отгоре ни покриваше мракът на Космоса, опръскан с безброй искри на застиващите пламъци.

— И защо тогава сте все още жив — поинтересувах се аз.

Той се разсмя и то отново достатъчно тъжно.

— Да ви разкажа ли? Аз зная, че вие няма да повярвате. Впрочем има ли някакво значение? Алкохола ме кара да се отпускам, тогава си спомням миналото и започвам да разказвам тази история.

Той се облегна с удоволствие в креслото.

— Джин го наричам с голямо приближение — започна той. — По-скоро бе призрак. И планетата му бе истински призрак. Дори преди един милион години, когато на Земята още не се е бил появил човека, те са били велики и мощни. Знаели са толкова много, че дори са се научили да гасят звездите. Но изведнъж цивилизацията им изчезнала и загинала. Изглежда собственото им оръжие ги е унищожило. Загинали са в бушуващи пламъци, останали са само развалините, натрунаните отломки и безкрайната пустиня... и разбирасе, джинът в бутилката.

Аз си налях още едно питие и докато пиех се опитвах да разбера, какво има пред вид. Дори се засъмнявах, наред ли е този силен на вид човек с резки черти на умореното си лице. Не успях да разбера. Случвало ми се е с такива хора да се срещам сред звездите, каквито и в кошмарен сън трудно ще видиш. Гледаха ме хора с празни очи. Те се завръщаха от Космоса, който бе изпълнил мозъка им със студ и слабата преграда на разума някъде бе поддала и се бе пропукала. Смята се, че астронавтите лесно се влияят. Кълна се в Светия Космос, това не е тяхна вина!

— Вие намеквате за Новия Египет? — опитах се да уточня.

— Това е просто условно име. Египет е незначителна територия, която се населявала от жалки селяни. На тази планета са открити остатъците на най-великата цивилизация. Да се нарича Египет, макар и нов, е просто нелепо. Искам да ви напомня, че съществата, населяващи Уирда са били подобни на боговете. Те така въздействували на звездите, че те помръквали и изгасвали. На Земята те с помръдването на пръста си унищожили всички динозаври. За това им било необходимо само един кораб.

— Нима това е доказано? Доколкото зная, специалистите не са разшифровали досега нито един запис на уирдианите.

— Прав сте, не са разшифровани. Археолозите са стигнали единствено до мнението, че те са хуманоиди и са имали високоразвита междузвездна култура. Уирда е изчезнала преди милион земни години. Между нас казано, аз не съм сигурен, че именно те са унищожили динозаврите на Земята. Аз просто зная, че политиката им е била да унищожават гигантските рептилии на всички планети от земен тип. Те са искали в последствие да колонизират тези планети. Известно е, че са достигнали Земята и затова е естествено, че и тук са извършили същото — Лейърд хвана донесената чаша и я надигна. — Благодаря. Интересно ми е, ще ти стигне ли търпение, да ме изслушаш докрай?

Та това стана, ако не греша, преди тридесет и три години. Тогава бях млад и зелен лейтенант със светли и безумни младежки мечти. Най-голямата си сила страшният Метеж на джанярдите показва, когато те завладяха целия район на космоса в съзвездието Стрелец. Нещата там се стекоха изключително зле. Струва ми се, дори тогава някои не разбираха, колко близо сме до поражението. Противника вече се канеше да пробие линиите на отбраната ни и да нахлуе в земните

покрайнини. Дяволските им оръдия бяха вече унищожили всичко живо на десетки планети. Да... времето бе тежко.

На Уирда разкопките бяха започнати буквално преди самата война. За тази удивителна планета тогава знаехме така малко, както и сега. Например, ние знаем, че така наречената Долина на Боговете съдържа повече реликти от всяка друга местност на планетата. По едно време работех в състава на група, която откри и се зае да възстановява гравитомагнетичен генератор. Само той ни даде половината от знанията в тази област.

Аз бях обладан от буквално фантастичната идея, че мога да намеря нещо ценно в лабиринта, който съставляше сърцето на Уирда. Така внимателно бях изучил всички сведения, че ми се струваше: знам къде да търся! Искях да намеря онова оръжие, което преди милиони години бе запалвало планети и създавало нови звезди...

Уирда се намиреше точно зад предните линии на Джанярдите. Тази планета не представляваше военен интерес и затова на нея нямаше гарнизон. Аз бях сигурен, че на нашите врагове, тези полуварвари, няма да им хрумне да търсят тук свръхоръжието на миналото. Нали и така победата им беше в кърпа вързана? Аз взех едноместен разузнавач, който можеше да премине през вражеските позиции и се втурнах право към планетата. Дори и при най-грижлива блокировка, винаги ще се намери пролука за мъничък кораб. В случай на неуспех загуба ще бъде само моя живот, в случай на късмет, ние постигахме всичко. И аз се насочих към Уирда.

Без никакви приключения достигнах планетата, кацнах в Долината на Боговете и започнах издирванията си.

Лейърд млъкна и се усмихна и в това имаше нещо страшно.

Ето какво представляваше неговия разказ.

* * *

Той се приземил на Уирда. Луната приличала на малък и нащърбен щит, три пъти по-голяма от земната, била увиснала ниско над безжизнените хълмове и ги заливала с отразената си светлина. Хладноватото бяло сияние изпълвало и Долината на Боговете, където се пресичали дългите сенки. Отгоре проблясвал невероятният

небосвод на Стрелеца. Милиони звезди образували групи купове, съзвездия непривични за обикновеното човешко око. Те намигвали в прозрачния студен въздух.

Лейърд опипвал пирамидата. Пръстите му измръзнали от студа и в светлината на луната можел да разгледа всяка своя пора на кожата и всяка вдлъбнатинка на грапавата повърхнина на пирамидата. Подул вятър, понесъл се край него и вдигнал облаци прах, кота ги замятал в разни вихри. Той се свил от пронизващото му въздействие. Сякаш под дрехите му проникнали безброй тънки пипалца и се опитали да го превърнат в ледена шушулка. Дъхът му излизал като бял облак пара. Вдишваният въздух му приличал на течност. Наоколо се издигали руините на града, като бяха останали няколко колони, рухнали стени и пространства, заляти с отдавна изстинала лава. Безжизнената светлина на луната падала върху камари камъни, хаотично издигащи се на мястото на бившия град. Сторило му се, че шават, когато край тях преминават повеите вдигнат пясък. Градът бил истински призрак. И планетата също. Лейърд бил единственото живо същество тук, което пълзяло по мрачното пространство.

Изведнъж някъде горе...

Донесло се буботене... Нещо започнало да се спуска... вече било по-ниско от звездите и луната. Не, не и не! Само да не е кораб на джанярите. Само сега не! Дойдат ли, край на всичко. Той си спомнил, че преди няколко минути стрелката на гравимагнетичния детектор показвала надолу към дълбините на пирамидата. Той се спуснал натам, спрял за миг да се ослуша и усетил сърцето му да замира.

Душата му се изпълнила с безсилна ярост. Той заругал, а вятърът подхванал думите, понесъл ги със себе си и каго ги смесвал с пясъка и прахта ги погребал в мъртвешкото мълчание на безкрайната Долина на Боговете. Погледът му се спрял на разузнавателния кораб. Той бил закрит от сянката на пирамидата и освен това младежът се сетил да го зарови в пясъка. Разбира се, ако джанярдите употребят металотърсач, усилията му са били напразни. Корабчето е наистина бързо, но съвсем безоръжно. Освен това самият той лесно ще бъде проследен в лабиринта пирамиди и те ще проникнат в хранилището. На практика станало така, че именно той довел врага до оръжието, което е способно за миг да унищожи Земята. Ръката му стискала инстинктивно дръжката на бластера. Изобщо, безполезна играчка! Накрая се решил. Ругаейки с

пълен глас всичко на света, той се обърнал и се напъхал в отвора на пирамидата.

Запалил фенерчето си и видял безкрайни коридори, които водели навътре в утробата на пирамидата. Мъждукащото пламъче заиграло по стените, сенките се размърдали и разбъркали. Изглеждало, сякаш са оживели призраците на тези, които са съществували тук преди милион години и сега се тълпят да го погълнат. По каменният под отмерено прозвучали ботушите му и ехото, като подхванало ритъма на стъпките, се отразило от стените и се понесло напред по виещия се коридор. Обхванал го първобитен ужас, към който се присъединило отчаянието. Нали той се спускал в гроба на хилядолетията, в гроба на Полубоговете, повелителите на вселените. Като събрал цялото си мъжество, той се заставил да тича, без да се спира и оглежда.

Все по-ниско, ниско, ниско...

Завоите на тунелите, стръмните стълби и кладенци, го водели към сърцето на великата древна цивилизация. В този лабиринт би се заблудил всеки и постепенно би замръзнал или умрял от глад. Лейърд никога не би намерил правилния път към хранилището ако не бил ключът, открит в доклада на Мърчисън. Още малко и...

Той просто влетял в стая, която приличала на чакалня. Пред него зеела врата отворена като огромна хищна паст, поне педесетина фута висока. Той си поел дълбоко въздух и влязъл вътре. Това било хранилището. Почувствувал се като дребна мравка във величествен храм.

Фенерът му хвърлял лъчите си на различни предмети от метал и стъкло. Сияели материали, които не познавал. Всичко това било погребано милиони години тук, в тъмата. Той не знаел, как работи тази техника. Започнал да натиска различни копчета и нещо се раздвижило. Тихото бръмчене било последвано от светване на разни лампички. Побоял се повече да опитва на тъмно. За да прибере цялото това богатство на кораба си, му трябвало да намери антигравитационно устройство. Ех, да му се удаде да закара всичко това на Земята!? Там учените биха се справили с неизвестните устройства. А сега бил длъжен да надхитри преследващите го врагове.

Той се озъбил в хитра гримаса и включил по-ярко фенера си. Светлината достигнала един саркофаг, отразила се от уродливите корпуси на някакви апаратури, които въплъщавали в себе си мъдростта

на създателите си, които умеели така леко да разпалват звезди и да управляват движението на планетите. До появата на противниците той трябва да използва поне нещо от това! Може би ще успее с един удар да ги унищожи, като свръхгерой от развлекателен филм. Такава мисъл му минала през главата. Или пък да унищожи тези машини, преди джанярдите да са ги намерили. Как можел да не отчете подобна възможност? Защо не бил взел със себе си достатъчно взрив да прати по дяволите цялата тази мошинария?

Нужно му било да напегне цялата си воля и да спре хаотично бягащите мисли. Той се вгледал в обкръжаващото го. На стените имало разни рисунки, някакви пиктограми, помътнели от времето, но още различими с поглед. Те явно показвали пътя към хранилището. Индивидите на Нови Египет приличаха на хората. На външен вид били мургави с тъмни коси, с лица с резки черти, а на ръст високи и масивни.

Изведнъж в очите му се хвърлила една схема. Тя показала като комикс последователност на действия. Човекът взимал прозрачен шлем, слагал го на главата си и леко завъртвал някакъв регулатор. Той изпитал силно желание да извърши това, но кой знае какво щяло да стане?

ПокOLEбал се малко и въпреки това надянал шлема на главата си. Това било последният му шанс. Нещо студено, гладко и твърдо обхванало черепа му — като живо същество. Лейърд разтърсил главата си и се обърнал към машините. Това нещо, в центъра на което се виждал лост с намотки по него, изглежда е енергетичен проектор. Как ли се привежда в действие?

Но в този миг чул далечен тропот, който идвал от коридора, по който той бил дошъл. Да, простенал безвучно, малко време им било необходимо да го открият. Впрочем, това не било никак трудно. Металотърсачът показал къде се намира кораба му, а това показало, че е някъде близо в една от дванадесетте пирамиди на долината. После с трасьора определили следата му и...

Той включил фенера и се свил в тъмнината под закрилата на един механизъм. И усетил тежестта на дръжката на бластера, която го успокоила в известна степен.

От входа се чул силен глас:

— Предавай се, човече! Съпротивата е безполезна! Излизай веднага!

Той не отвърнал, търпеливо изчакавал, какво ще стане.

Странно, замислил се, но гласът бил женски. При това красив, последното било съвсем неуместно в положението му, Мек, приятно модулиран глас, но в него звънтяла стомана. Джанярдите били жестоки и жените не отстъпвали на мъжете в нищо: предвождали войници, пилотирали кораби, убивали...

— Ей, земен червей, излизай! Изигра хода си и загуби. Ние ще се възползуваме от плодовете на труда ти. Ти славно се потруди за нас. Ние подозирахме, че някой ще се опита да се промъкне тук. Но нямахме записки на археолозите и не се надявахме, че ще намерим този лабиринт. И докато корабът ми се намираще в района на тази звезда, аз изведох на орбита около планетата наблюдателен спътник. Така те открихме. Дадохме ти възможност да се проявиш, а сега сме тук да си приберем печалбата.

— Изчезвайте! — извикал той отчаяно. — Имам със себе си бомба и ако не изчезнете ще направя тук всичко на пух и прах.

Жената се разсмяла презрително.

— Ако си мислиш, че не знаем, какво носиш със себе си, направо си глупак. Ти дори скафандър нямаш. Вдигай ръцете и излизай. Или ще те нагостим с малко газ!

Лейърд злобно като вълк си показал зъбите.

— Ще ви дам да разберете! — извикал силно, без да мисли над думите си. Знайте, че сами си го търсите.

И натиснал с ръка регулатора на шлема!

* * *

Мълния го ударила в челото. Налетял огън и разкъсал тъмнината. Развикал се и усетил как се разкъсва от нахлулата нервна енергия. Мускулите се свили непроизволно и тялото му се загърчило на пода. Напразно се мятал по гладките плочи и се опитвал да се хване за нещо. Постепенно конвулсиите отслабнали. Над него се спуснала плътна завеса и наоколо звучал рев и грохот. Нощ, смърт, разпадане на вселената и над всичко това бурен смях!

Той лежал близо до механизма, треперел с цялото си тяло и хлипал по детски. Те, враговете, чули че с него става нещо и дошли внимателно, застанали над него и с интерес наблюдавали, как затихва.

Като раса били просто изумителни: високи и стройни, преди три столетия, Земята изпратила своите най-добри представители за колонизация на пространството в съзвездието Стрелец. Дългата и жестока борба с природата, завоюването на нови светове, покоряването на планети неизбежно наложило отпечатъка на тези хора: телата им станали железни, а в сърцата им се настанил истински студ.

Метежът назрявал отдавна. За повод послужили споровете относно тарифите и търговските права. Те започнали война против Земната Империя. Същността на тази война се състояла в това, че към живот се стремил нова култура, родена в огън, сражения и съществуваща сама с жестокия космос, в огромните пустинни пространства между звездите. Това било дивият бунт на израстващо и силно мутирало дете.

Те стояли до тялото на човека, гледали го отвисоко и лицата им не изразявали никакви чувства. Накрая това тяло застинало неподвижно. И един от тях се навел и снел от главата му блестящия шлем.

— Той какво се е опитал да направи — запитал един джанярдец, въртял шлема и го разглеждал. — Искал е ТОВА да използва против нас ли? Но той не е приспособен към нашия начин на живот. А тези, които са живели на тази планета преди милион години са приличали на хората, но ми се струва, че сходството е само външно.

Жената-командир го погледнала със съжаление.

— Той бе достоен човек — промълвила тя.

— Вижте... той мърда, жив е... сяда...

Дариеш най-после успя да овладее гърчещото се тяло, което бе станало слабо и безволно. В мозъка му се ширеше страх. Обкръжаващите го личности възприел като врагове, които носеха смърт и гибел на цялата му цивилизация. Но най-силно усещаше непривичната за него безпомощност на нервната система, която в това тяло беше няма, глуха и сляпа, сякаш изтръгната насила от своя дом и свързана към заобикалящия свят само с пет несигурни чувства.

Уирда, Уирда... Той бе станал пленник на мозък без никакви признаци на телепатични способности. Той бе демон, проникнал в

нещо като полутруп.

Някакви яки ръце го хванаха и му помогнаха да се изправи.

— Глупаво постъпи, нищо не можеш да измениш — донесе се женски глас в който стоманата бе начело.

И в същото време Дариеш усети прилив на сили: нервната, мускулната и ендокринната системи се захванаха с привичната си дейност, тъй като могъщият мозък надви аморфната маса в която се бе превърнал Лейърд. Нововъзникналата личност в тялото глътна дълбоко въздух и с облекчение усети той да прониква в белите дробове. Колко ли време бе като мъртъв?

Започна да се оглежда. Очите му се спряха на жената: висока, стройна и красива. Огненочервените коси бухваха изпод накриванета офицерска фуражка и сини океани го наблюдаваха с любопитство. Колко е млада. Пред него се появи образа на Илорна и старата болка, станала така привична, се появи отново. Стремително прогони в подсъзнанието избликналата мъка и едва тогава си позволи да погледне жената пред него. И на устните му се появи оскърбителна и презрителна усмивка.

— Кой си ти, човече? — разбра го тя и почти се задъха в бликналия гняв.

Никак не му бе трудно да я разбере. Той бе овладял мигновено знанията и паметта на Лейърд.

— Аз съм Джон Лейърд от Имперския Земен флот. На вашите услуги, мадам. Как се наричате?

— Ти как смяташ — високомерно промълви тя, — имаш ли някакво право да знаеш това? Впрочем, понеже аз искам да те разпитам за... Казвам се Джоана Рос от Джанярския флот, където съм капитан. Не забравяй, че трябва да бъдеш почтителен.

Дариеш ногледна вътре в себе си. Да, интересно положение... Сега той няма никаква възможност да изследва подробно всички кътчета на паметта на Лейърд, но даже и така му бе ясно, че това са врагове. След гибелта на Уирда, му бе съвсем безразлично, кой за какво воюва, но да стане окончателно свободен и отново да намери напълно себе си, нужно бе да разкрие причините на положението в което се бе оказало тялото на Лейърд. И най-вече заради това, че мозъкът не собственика на тялото скоро ще излезе от шока и естествено ще започне да противодействува.

Наоколо се намираха все познати механизми. Това го успокояваше. В тях се криеше сила, която бе способна да унищожи цели планети! А културата на тези Уирдански потомци му се стори варварска. Разбира се, въпросът дали ще използва този скрита огнена буря, ще го реши само той. Съвсем непроизволно направи с глава царствен жест. Той бе последния жител на Уирда и всичко това бе неговото наследство.

Нужно му бе по-скоро да се избави от присъствието на тези хора.

* * *

Джоана Рос наблюдавала пленника и в погледа и се смесвали в едно подозрителност, уплаха и стремеж да го изучи по-добре.

— Какво ти става, лейтенанте? — каза тя. — Нещо не приличаш на човек, натикан в задънена улица. За какво ти е този шлем?

Дариеш повдигна колкото се можеше по-безразлично рамене.

— Контролно устройство — обясни той. — Аз бързах и не успях да го регулирам добре. Дреболия. Тук има и къде по-сериозни неща.

— За какво служат тези механизми?

— О, те имат много функции. Използват се при различни ситуации. Например, това е ядрен дезинтегратор... този създава защитно поле, а тук...

— Приказваш глупости! Откъде можеш да знаеш толкова много за тези машини?

— Искате ли да ви покажа нещо?

— Не сега. Да се махаме от тук!

Докато разговорът вървеше, Дариеш хладнокръвно пресметна действията си. Той владееше абсолютно психосоматическата координация на расата си, която в течение на милиони години се бе усъвършенствувала. Но тялото в което бе попаднал, не съответствуваше на подклетъчните компоненти... Но защо да не опита?

Неочаквано за всички се стрелна към най-близкия дженардец, нанесе му саблен удар в шията, а с другата ръка дръпна омекналото тяло за комбинезона и го хвърли на съседния войник. По инерция

прескочи въргалящите се хора, хвана изпуснатия автомат и с дългия приклад достигна включвателя на защитното поле. Само миг след това се раздадоха изстрели. Тъмнината се разкъса от излитащите пламъци, но куршумите се стопяваха в мощното магнитно поле. Дариеш под тази защитата достигна до изхода и изкочи в тунела.

Имаше на разположение само няколко секунди, преди да започнат да го преследват. Той усети, че тялото му става отново силно и ловко. Трябва да успее. Той бягаше с лекота, дишаше в съответствие с джежинията и се стараеше да си съхранява силите. За съжаление не владееше още подсъзнателните функции на новия си организъм. Строежът на нервните им системи бяха прекалено различни. Стигна до място, където можеше да си почине. И влетя в един страничен проход. Край главата му прелетя с писък един куршум и се удари в стената. Те бяха успели да заобиколят полето. В тъмнината и бързината никой не успя да забележи неговото изхилване. Да го проследят в този невероятен лабиринт биха могли само ако имаха подробна карта или детектор на жива енергия. В противен случай те ще се заблудят и ще бродят докато не намерят смъртта си.

Но ги предвождаше умна жена. Тя ще разбере, че единствената им надежда да се спасят, е да стигнат повърхността. Ако не избърза, те ще му пресекат пътя и затова продължи да бяга.

Тунелът бе дълъг и тъмен. В него милиони години бе намирал приют безжизнен въздух. Усещаше се сухота и прах, на Уирда въобще бе останало малко влага. Той тичаше и гадаеше, колко време е бил мъртъв.

* * *

Съзнанието на Джон Лейърд било обкръжено от непробиваема мъгла. Той напразно се опитвал да намери в нея пролука и изпращал обичайните импулси по нервните пътища. Той се борил за възстановяване правата на своята личност. Дариеш го почувствувал — мускулите започнали да получават противоречиви заповеди. Като се спънал на равно място беглецът изругал и се опитал да натика бившия собственик на тялото в тъмнината на безсъзнателното. Дръж се, Дариеш, дръж се още няколко минути...

Той се добрал до изхода и застинал при вида на опустошението и хаоса в Долината. Разределеният въздух напълнил гърдите. Погледът му се запремятал от пясъците на камъните и обратно. Звездите му се сторили непознати, съзвездията нови, колко дълго не бил поглеждал небето! Луната била с по-големи размери, отколкото помнил и заливала мъртвата картина със студено сребро. За тези безчет години тя се била приближила до планетата.

— Корабът, къде е корабът...

Съвсем близо видял джанярдския кораб, който се издигал сред дюните като дълго и тънко торпедо. Разбира се, да го завладее, не е по силите му, сигурно го охраняват добре и няма смисъл да се опитва. А къде се намирал кораба на Лейърд?

Като задълбал в чуждата памет, си спомнил, че той е бил закопан в западната страна... Не от него, разбира се, а от Лейърд. По-бързо! Напред! Той се спуснал край пирамидата, която била проядена от времето и изглеждала чудовищно. Ето го и насипа! От страната на вятъра проблясвало тъмното отражение на метал в лунната светлина. Корабът бил тук. Дариеш заразхвърлял пясъка. Какво недоразвито псе бил този Лейърд!

Дариеш се промъквал към люка, като се стараел по-бързо да изрие кораба от пясъка. Въздухът със свирене излизал от гърдите му. Те могли да дойдат всеки миг. Сега, когато са се убедили, че наистина може да управлява машините...

Люкът най-последно пробляснал. Той дръпнал дръжката с непознато за него ожесточение. Рефлексите на предишния стопанин на тялото, който не познавал психосоматическите тренировки, неловко, но все по-силно си пробивал път навън. А, ето че и те се появили!

Автоматът заработил и късата серия по джанярдите ги накарала да изпадат като подкосени и бледото и мъртво пространство се изпълнило с виковете им. Край него засвистяли куршуми и се заудряли по бронята на корпуса. Нападателят отстъпили да се прегрупират и подготвят за нова атака. Той се възползувал от момента затишие и се плъзнал през люка във вътрешността на кораба. Мигновено блеснала белозъбата усмивка на твърдото лице на Дариеш, воина, който в своето време заповядвал на хиляди слънца и предвождал армиите на Уирда.

— Почакайте, мили мои! — измърморил той и звуците на древния език със странна лекота се стопили във въздуха.

Той тряснал люка и побягнал към кабината за управление. Тук трябвало да се подчинява на навиците на Джон Лейърд. Като начало не било много достойно. Но когато се издигне в небето и се освободи...

Гласъкът в гърба го заковал на пилотското кресло. С див рев и невероятен трясък металът край него се късал на части. О, богове! Джанярдите стреляли от далекобойните си оръдия на кораба си. Не улучили двигателите и естествено машината не се подчинявала повече и падала...

Уирдецът мрачно изчислил траекторията на падане и установил, че ще се окаже сред някакви хълмове на стотина мили от Долината. А колко минути ще им трябват на джанярдите да достигнат до там? И освен това Джон Лейърд се пробуждал за живот. Мускулите се стягали неочаквано, гърлото се гърчело и от устата често излизало животинско хъркане. Възраждащата се личност се опитвала да се освободи. До го победи, ще трябва да започне сражение с него.

Като се размислил Дариеш повдигнал неопределено рамена. По принцип, какво му пречило да се предаде на джанярдците и сякаш да се договори с тях. Не го интересувало, кой ще победи в тази война. Той си имал други грижи.

* * *

Усещането било като от кошмар. Джон Лейърд се свил в достъпната за всички ветрове пещера и поглеждал околните хълмове, които се обливали от студената и мъртва светлина на луната. Той наблюдавал приземяването на дженярският кораб до остатъците на своя. И видял в ръцете им да проблясва стомана. Враговете тръгнали на лов. Но това не ставало сякаш през собствените му очи; той не бил се осъзнал още напълно от странната забрава.

Дали съществувал самостоятелно или бил придатък на собствения си мозък? Пред него се извисявала преградата на чуждото същество с неговите мисли и спомени. Той се намирал в черната пропаст на безумието и същевременно се опитвал да избяга от враговете си. Той ясно виждал два живота, своя и този преди милиони години. Неочаквано, вместо дивите скали и хълмове, между които сега безпрепятствено вятърът носил пясък, се появили картините на

прекрасна и цветуща планета, заливана от светлина, в която проблясвали като брилянти дъждовните капки. Той се видял като Дариеш от Толог; и управлявал всички системи в империята. Но бил и Джон Лейърд от Земята. Двата потока мисли минавали през съзнанието му, заслушвали се един другиму и се блъскали във възникналата теснота.

Милион години! Какъв дълъг срок! Дариеш страдал от ужаса на самотата. Съзнанието му било обхванато от мъка, когато видял развалините на Уирда. Милион години!

— Кой си ти? — завикал Лейърд, когато успял да се промъкне до мозъка си. — Какво си направил с мен?

Вместо отговор в съзнанието му пламнали картини, които станали част от неговата памет.

Някога възстанали ераите, същите тези ераи, чиито предци били от прекрасната Уирда. Но когато я били напуснали и прекарали столетия сред враждебен свят, те се изменили странно. И възстанали против властта на безсмъртните. Тогава властелините използвали своето страшно оръжие, което било способно да унищожава дори звездите. То лежало милиони години в хранилищата на Уирда забранено. Но и бунтовниците го познавали. Нещо повече — имали го!

В края на краищата Уирда паднала. Армиите ѝ отстъпили от хиляди изгорени планети. Ераите триумфално преминали по вселената и се насочили към Уирда, където се канили да унищожат света, който ги бил родил. В арсеналите на някога могъщата империя нямало нищо, което да ги спре.

А собствената им култура нямала онази твърда почва, която би ѝ помогнало да избуи. Минали хиляди години и те изчезнали. Дори спомен от тях няма в Галактиката. „Но нима от това ни става по леко“ — помислил Лейърд и с мрачна изненада осъзнал, че това било всъщност мисъл на Дариеш.

Уирдианецът му дал възможност да се наговори. Така се опитвал да намери отдушник на милионите години самота. И Лейърд го разбрал.

— Чуй ме, Лейърд, ние сме принудени да се намираме в едно тяло. И докато един от нас не се избави от другия, ние ще сме заедно. Именно нашето тяло се канят да намерят и пленят джанярците. Ако се

борим непрекъснато и стръвно един друг, това ще направи тялото ни слабо и безпомощно. Следователно, трябва да си сътрудничим.

— Интересно, за какъв ме смяташ? Мислиш си, че съм убиец като тебе, нали?

Отговорът бил яростен и изпълнен с жестокост

— Подобно на мен ли? Разбери ме правилно, Лейърд! Аз съм Дариеш от Толог, владетелят на хилядите слънца, вечният господар на най-великата империя във Вселената, любим на Илорна Прекрасната. Сега, по волята на съдбата съм затворен в несъваршеното тяло на чуждо същество милиони години след собствената си гибел. Провървяло ти е, Лейърд, че си ме срещнал. Нали само аз мога да управлявам оръжията от лабиринта.

През това време погледът бил устремен към мрачния пейзаж и мозъкът с двойното съзнание наблюдавал как дребните фигурки сновят насам-натам и търсят следите му.

— Не забравяй, че аз знам съкровенията ти мисли — поясни Лейърд. — Дали ще бъде Слънцето или Джаняра ти е абсолютно безразлично. Как ще ме убедиш, че няма да ме измамиш?

Отговорът се съпровождал с издевателски смях.

— Какво пък, опитай се да прочетеш нещо в моя мозък, Лейърд? Май той е и твой, а? — смехът се усили, преди да продължи. — Очевидно историята се повтаря. Подобен метеж срещу майчината планета, но мащабите са дребни, а и техниката е така примитивна. Но резултатът едва ли ще бъде по-щастлив за планетата-родителка. Възможно е сега да играя по-активна роля, отколкото преди милиони години.

Каква само фантастика! — да се криеш в засипаните с пясък развалини на древна цивилизация, да наблюдаваш с трескав интерес дебнещите преследвачи, промъкващи се в светлината на луната и да долавяш мисли, които не са твои и над които нямаш никаква власт. Юмруците на Лейърд се свили инстинктивно.

— Сега май е по-добре — Дариеш умее да се отнася философски с нещата. — Успокой се, поemi дълбоко въздух, съсредоточи се само на дишането. После изследвай моя мозък, който е едновременно и твой.

— Скрый се!

— Е, как да го направя, а? Ти сам се досещаш, че това е невъзможно. Ние се намираме в едно тяло. И трябва да привикнем един към друг. Казах ти, човече, успокой се. Легни и помисли над случилото се.

Смята се, че човек е същество, което е ограничено във времето. Но необикновената воля и силните стремежи на Уирда преодолели границите на самата смърт. Струвало си е, да чакат милион години и да съживят отново древния свят.

Какво е това личност? Предмет прекъснат и материален, схема, съществуваща в определен процес. Ражда се някакъв организъм, който има естествена генетическа наследственост. И той попада в свят със сложни връзки и отношения. Той е нишката от наследствеността към обкръжението. Интелектуалният компонент, съставлящ собственото „аз“ е неотделим от тялото, но може да бъде изучен и обособен.

Науката на Уирда достигнала такова ниво, че на учените им се удало да отделят това, което съставлявало личността на Дариеш. Когато ераите се намирали пред вратите на столицата на Империята и планетата чакала съдния бой, след който ще последва краят, няколко души в една лаборатория работели спокойно. Те създали молекулярен скенер, записали с него нервните импулси, които съставят паметта, навичките, рефлексите, инстинктите или всичко онова, което се нарича личност. После ги прехвърлили на особени кристали. Бил взет мозъка на Дариеш, защото само той от безсмъртните се съгласил на това. Кой не би се изплашил от възкръсването си след векове, когато собствения му свят отдавна е изчезнал? Дариеш винаги бил смел, а Илорна умряла, така че сега му е безразлично, какво ще стане лично с него.

Илорна! Илорна! Лейърд доловил образът и в паметта си. Лъчистите очи и звънкият смях, дългите черни коси и целият ѝ чуден вид. Той усетил сладостта на устните ѝ, чул прекрасния и мелодичен глас. Обичал я, но това било преди милион години. Сега тя е само прах, носен от нощния вятър, а той продължавал да я обича с тази си част, която била Дариеш. О, Илорна!...

Тялото на Дариеш загинало заедно с Империята. Кристалът с личността му се намирал в лабиринта, обкръжена от могъщите апарати на Уирда. Замисълът се оправдал! Рано или късно някой ще дойде тук от безкрайната вселена. Той или друг ще надене на главата си шлема и ще го пусне в действие. Записът ще бъде пренесен в невроните и така

мозъкът на Дариеш ще оживее отново, ще разкаже за изчезналата Уирда и ще възобнови традициите на изминалите петдесет милиона години. Волята на Уирда ще прескочи времето.

— Но Уирда е мъртва! — съпротивляваше се отчаяно Лейърд. — Тя е изчезнала. Сега е друго време, нова история. Ти нямаш никакво право да ни казваш, какво да правим.

Отговорът бил студен и високомерен:

— Правя това, което намеря за нужно. А ти се дръж спокойно и не ми пречи. Такъв е съвета ми!

— Затваряй си устата, Дариеш! — така се ядосал Лейърд, че ноздрите му се разтреперили... — Никой, дори призрак от другия свят, не може да ми нарежда!

Дариеш променил тона до известна степен и започнал да го убеждава:

— Нямаме друг избор. Виж преследвачите. Ако имаха детектори, о, виждам, че имат, след няколко минути ще ни открият. За нас е най-добре да се предадем тихо и мирно. Те ще натоварят машините на кораба и нас като добавка към плячката им. Тогава ще дойде нашият ред да действуваме.

Лейърд се държал спокойно, докато наблюдавал приближаването на джанярдците. Светът сякаш пропадал в истинска пропаст и усещането за настъпващия край го обхванало напълно. Какво би могъл да направи? Какъв път би могъл да избере?

— Добре — съгласил се той. — Да бъде твоето. Но знай, аз ще следя всяка твоя мисъл. Нали ме разбираш? Не допускам, че ще ми попречиш да се самоубия, ако счита това за необходимо.

— Предполагам, че ще успееш. Противоположните заповеди се неутрализират. Така че спокойно, Лейърд. Затаи се и ми предостави нещата на мен. Аз съм Дариеш, воинът. Участвал съм в какви ли не истории. Така че не ми е за първи път.

Тялото се изправи и тръгна надолу по склона с вдигнати ръце. През главата минала къса мисъл на Дариеш: „Командува ги... красива жена. Може да се окаже доста интересно“. И той се разсмял. Звучите се разнесли над голите хълмове под луната. Но това не бил напълно човешки смях.

* * *

— Няма да разбереш това, Лейърд — произнесла Джоана.

— Възможно е — отвърнал Дариеш, — често и сам не се разбирам. Още повече и тебе, гълъбице моя.

Жената леко се навела напред.

— Не забравяй, за статута се тук, лейтенанте!

— По дяволите званията на страни и вселени. Опитай се макар и малко, да бъдеш обикновено живо същество.

— Ти разсъждаваш странно — в погледа ѝ се мярнала насмешка. — Поне за човек от Земята.

Вътре в себе си Дариеш ядно изругал. Проклето тяло. Мощ, точност, ориентация, чувствителност на възприятията — въобще половината от чувствата, които преди владеел, сега изчезнала. Строежът на мозъка не съответствувал на способностите му. Мисленето станало бавно и мъчително. Често се случвали грешки, каквито предишният Дариеш не би допуснал никога. Тази млада дама ловко разкривала пропуските. Пленили са го смъртните врагове на Джон Лейърд, а мозъка на самия Лейърд го ограничавал с мислите, плановете и волята си. Той бил готов да се бие и при най-малкия намек за предателство.

На това място „аз“-ът на човека предупредил насмешливо:

— Ей, Дариеш, по-внимателно!

— Млък, там! — отрязъл Дариеш и веднага разбрал, че неговият собствен мозък никога не би паднал до такава примитивна емоционална реакция. Нима те вращавали един в друг? — Искам нещо да ви кажа, капитан Рос — произнесъл на глас. — Аз не съм Лейърд.

Тя не казала нищо, само притворила очи и се облегла на креслото си. А той инстинктивно отбелязал, какви дълги мигли имала... А може това да е направило впечатление на Лейърд, на който спомените за Илорна не му пречили?

Те се намирили в малката капитанска каюта на борда на дженарския крайцер. Вратата била затворена, но зад нея се намирал часовой. Отвреме навреме до ушите им достигало скърцането и тракането на вкарваните масивни части на апаратите от лабиринта на Уирда.

Подредбата на каютата била стандартна и еднообразна, но се забелязвало пипането на женска ръка: перденца, саксия с трогателно цвете, а затворената вратичка на шкафчето затискала крайчеца на пъстра рокля. Без никакво съмнение, срещу него се намирала красива жена, с разпуснати огненочервени коси и разпалени очи. Но в ръката си държала насочен пистолет.

Тя била напълно откровена:

— Трябва да си поговорим на четири очи. Аз не разбирам нещо... Нарочно изпратих часовоя навън, но ще стрелям при първото подозрително движение. И трябва да те предупредя, че дори да се справиш по някакъв начин с мен, то като заложница няма да успееш да ме използваш. За нас, джанярдците, корабът е по-важен от живота на обикновен индивид. — Тя млъкнала и зачакала отговор.

Той предпочел да протегне ръка, направил го бавно и спокойно, извадил цигара от кутията пред нея — това бил навик на Лейърд, — запалил я и бавно дръпнал дима.

— Добре, Дариеш, напредваш — чул Лейърд. — Може и да сработи плана ти. Но знай! Следя те непрекъснато!

— Виждате ли, аз съм единственият останал жив от тази планета — започнал да обяснява с почти безразличен тон. — Казвам се Дариеш от Толог и съм от безсмъртните на Уирда. Телесно съм умрял преди милион години.

Тя изглеждала напълно спокойна, само пръстите ѝ стискали здраво дръжката на пистолета и дишала равномерно през полуотворената си уста. Той се постарал да ѝ разкаже нещата колкото се може по-сбито.

— Надявам се, че не очакваш да повярвам на цялата тази глупост, нали? — презрително подхвърлила тя.

— Може би, тук имате детектор на лъжата?

— Да, прав си, и се намира в това чекмедже. Сега ще го включа.

Тя се захванала да изважда апарата от мястото му. Той се любувал на изящните ѝ движения. „Илорна, ти отдавна си умряла, във вселената друга като тебе няма да има. Но тази по странен начин ми прилича на теб“.

* * *

Малкото черно съоръжение забръмчало тихо и засвяткало с индикаторните си лампички на масата между тях. Дариеш надянал на главата си шлема, в които се преплитали множество проводници и зачакал Джоана да настрои прибора. В паметта на Лейърд той открил обяснение, как работи това чудо на земната техника.

— Сега ще проверя, как действа апаратурата — Изрекла тя. — Кажете някоя явна лъжа.

— Планетата Нов Египет има пръстени — казал той и се усмихнал, — които... са направени от лимбургско сирене. Но самата планета се състои от деликатесен камамбер...

— Достатъчно. Сега повтори историята си.

— Не ми пречи, Лейърд. Почакай. Аз няма да се справя с този прибор, ако продължаваш да се намесваш — мислено помолил той.

И започнал разказа си, като гласът му звучал все по-твърдо и твърдо. А в мозъка продължил да се оправя с Лейърд, изучавайки възможностите му за контролиране на нервите — Уирданското образование предвиждало развитието на това умение. Напълно възможно било чрез изменение активността на нервните центрове, да се измени и показанията на това просто електронно приспособление. Така той не се страхувал от неочаквано пропадане, но продължавал да се опасява от колебаещата се стрелка на скалата, която би могла да го издаде, като се отклони дори за миг надясно.

— Естествено, личността на Лейърд е загинала, аз просто съм я погълнал, като съм възприел целият му багаж знания, но над тях се извисявам аз — Дариеш от Уирда. На вашите услуги, мадам.

Тя прехапала устни.

— За какви услуги става дума? Ти застреля четири мои хора.

— Не бързайте, мадам. Разберете ме правилно. Когато се осъзнах и миг няха да обмисля положението си. Тогава за мен милионите години, които ни разделят, не съществуваха. Аз току-що седях в лабораторията пред скенера, усещах мек световъртеж и... изведнъж се оказах в чуждо тяло. Нервната система на бившия стопанин бе парализирана от шока на появата ми, а аз още не можех отчетливо да мисля. Само схванах мисълта на Лейърд, че ме обкръжават смъртни врагове, убийци, които се стремят да унищожат и мен и планетата ми. Сработи елементарният инстинкт за самосъхранение. Освен това бе необходимо да се освободя от неговата личност, за да действам

нормално. Успях. Съжалявам за хората ви, но се надявам, да компенсирам смъртта им...

— Хм... ти се предаде, когато нямаше друг изход.

— Казано честно, така е... Но бях решил да го направя в удобен момент. — Очите ѝ не се откъсвали от скалата на която стрелката се колебаела между живота и смъртта. — Аз се намирам на ваша територия. Вие побеждавате в една война, която за мен не означава нищо. Но когато се задълбочих в ситуацията, реших, че за човешката раса, като цяло, най-добре ще бъде вие, джанярдците, да победите. Историята ни учи, че когато се появяват култури, които в империите наричат варварски, те в действителност се оказват потенциално по-прогресивни и побеждават тези, които са отживяли времето си и са консервативни. Резултатът е скок в бъдещето и необикновен разцвет.

Той забелязал, че непрежението ѝ спаднало и вътрешно затържествувал. Така лесно победил тази представителка на зачената наскоро цивилизация. Всичко което трябвало да направи, било да лъже гладко в съответствие с разбирането ѝ за обкръжаващия свят. Ето така тя вече няма да мисли за него като за враг.

Сините очи се надигнали към него и тя разтвори устните си.

— Ти... ще ни помогнеш ли? — прошепнала тя.

Той побързал да отвърне с готовност:

— Естествено. Знам принципите и конструкциите на всички машини. Искрено казано, с тях може да се унищожават цели планети. Разглеждайки ги, вашите учени не биха разбрали и половината. Аз ще ви покажа, как действуват — той повдигна рамене. — Разбира се, срещу съответно възнаграждение. И без да ви лъжа, това ще бъде необикновено заплащане. Властта над света трябва да остане под контрола на този, който познава законите му и не може да греши по невежество. Иначе ще стане катастрофа.

Неочаквано тя станала, пъкнала пистолета в кобура, усмихнала се и му протегнала ръка. Той я стиснал силно, поколебал се миг, а после се навел към нея и я целунал. Тя неволно се дръпнала назад, изчервила се, полуизплашена и полузарадвана.

— Това не е честно! — протестираше Лейърд в дълбините на съзнанието. — Бедното момиче няма оръжие против лъжите ти. Тя не познава такова нещо като кокетството. За нея любовта не е игра, а нещо възвишено, загадъчно и...

— Казах ти, млъкни! — отрязва го Дариеш. — Работата не е в това. Дори и да установим с нея контакт, корабът ще продължи да се намира в ръцете на бдителни врагове. Святата ни цел оправдава всички средства. Дръж се добре!

* * *

Той заобиколил масата, приближил се до нея и я хванал за ръцете.

— Нужно е нещо да ти призная — казал той и се усмихнал тъжно, което свидетелствувало за страданията предизвикани от избликналите спомени. — Преди милион години обичах една жена. Това бе на Уирда... Вие ми напомняте за нея.

Тя се дръпнала неволно назад.

— Не мога да повярвам — зашепнали устните й. — Вие... не сте от нашето време... Знаете и умеете така много. До вас се чувствавам като малко дете. Дариеш, страх ме е.

— Не бива да се страхуваш, Джоана — опитал се да бъде нежен. — Всичко което притежавам и владея, всъщност е и твое. — в гласът му се промъкнало тъга. — Джоана, аз не мога да бъда сам, нужно ми е да общувам с някой. Вие даже не можете да си представите, какво означава да се съживите милиони години след гибелта на родината. Аз се осъзнах така самотен... О, позволи ми, макар и рядко, да идвам при тебе и да разговаряме като приятели. Помогнете ми да забравя изминалото време. Самотата. Смъртта. Ти... си ми нужна!

Тя се смутила и навела очи, а после каза:

— Това няма да бъде добре, Дариеш. Прието е, капитанът на кораба да няма приятели. На тази длъжност се намирам заради способностите ми. О, комети! — на това място тя се разсмяла с усилие. — Впрочем... Да изчезнат всички съмнения в космоса. Идвай, разбира се, идвай. Надявам се, да не открият нищо неестествено в това.

Те приказвали още известно време и на сбогуване той я целунал. Странно, но било съвсем естествено. Дариеш се насочил към новото си легло. Преместили го бяха от арестантската килия в обикновена каюта. Настроението му било приповдигнато. Като се оказали в тъмнината, те с Лейърд продължили мълчаливия спор.

— Е, какво следва? — запитал човекът.

— Не бързай толкова. Трябва да се движим бавно и внимателно, крачка по крачка — Дариеш насъбрал цялото си търпение и започнал да обяснява на този глупак, това, което той не успял да прочете в неговия мозък. — Ще чакаме удобен случай. Като предлог ще използваме подготовката за работа на енергетичните блокове. Тогава ще изработим устройство, което по най-прост начин може да се привежда в действие. С едно преместване на лоста ще унищожим кораба. За плановите ни никой не бива да знае. Лесно ще скрием измененията в механизмите, защото нашите хазяи понятие си нямат за подпространствените връзки. После, когато ни се открие възможност да избягаме, дръпваме лостчето. Изтръгваме се от лапите им и се опитваме да стигнем Слънцето. С помощта на моите знания ние ще обърнем хода на войната. Определен риск има, но не виждам друг начин. И, в името на Небето, дай ми възможност да действам!... Нека предположим, че за определено време теб няма да те има...

— А после? Как ще се избавя от тебе?

— Чесно казано, не виждам никаква такава възможност. Нервните ни краища са така преплетени, че ще трябва да се научим да съществуваме съвместно. — казал го и добавил, колкото се може убедително: — За тебе е най-добре. Решавай! Ние ще можем да правим всичко каквото си поискаме. Дали ще бъде със Слънцето или с цялата Галактика... Аз ще съумея да възстанова жизненото пространство. Ще създам ново тяло, ще пренеса в него нашия запис. И ще се получи същество необикновено и безсмъртно. Човече, ти никога няма да умреш!

„Хм... перспективите не са блестящи“ — била скептичната мисъл на Лейърд. При тази комбинация шансовете му на господство са станали съвсем съмнителни. Каквото и да стане личността му след време ще бъде погълната от по-силната личност на Дариеш.

„Възможно е... психиатър... наркоза... разбира се... чрез хипноза...“

— Прекрати незабавно! — рязко го прекъснал Дариеш. — Аз достатъчно силно ценя собствената си личност, както и ти своята.

Общото им тяло се сгърчило конвулсивно в мрака.

— Нека предположим, че се научим да се уважаваме един друг — минало през главата на Лейърд.

Измъченото тяло бавно се потапяло в сладостния свят на дременето. Съзнанието на Лейърд заспивало необратимо и личността му витаела в царството на сънищата. А Дариеш будувал още дълго. Сънят бил напразна загуба на време. Безсмъртните никога не изпитвали такава нужда...

Той се усмихнал. Мрежата от полуистини-полулъжи, която бе оплел, май се бе оказала сполучлива. Ако Джоана и Лейърд само знаели...

* * *

Структурата на мозъка е нещо прекалено сложно. Той е способен да крие факти дори от себе си. И сам се заставя да забравя това, което му е неприятно. Подсъзнанието играе важна роля в това. Мозъкът убеждава висшите си компоненти в нещата които смята за верни. Шизофренията и самохипнозата са само слабо отражение на мозъчните способности. На Уирда тренировката на безсмъртните водела до пълно овладяване на координацията на мозъка и те с усилията на волята си могли да спират сърцето, да блокират болката и дори да разрушават личността си.

Още когато Дариеш се готвил да стане безсмъртен, той взел впредвид възможността да се бори за притежаването на мозък. Затова сега не бил пуснал в ход целия си мозък. Преди сканирането той направил определени приготовления и сега само част от мозъка му бил в контакт с Лейърд. Другата част, отделена от съзнанието чрез доброволна и контролирана шизофрения, съществувала самостоятелно и създавала свои планове. Използувайки самохипнозата той се съединявал с нея, когато истинският собственик бил обхванат от дълбок сън. В останалото време частите били свързани на подсъзнателно ниво.

Дариеш бил решил, че е необходимо да направи разрушителна система и един лост, който да я включва. Иначе не би преодолял бдителността на Лейърд. Но този лост никога няма да бъде приведен в работно положение. На Джоана той бе казвал истината. Съюзът с джанярдите му бил по-близък и тяхната победа щял да осигури.

За определено време могъл да се избави от Лейърд. Например, като го убеди, че по тактически съображения е нужно да се напие. Алкохолът не действувал на съзнанието на Дариеш. Когато другият заспи, той ще извърши последните приготовления и ще се постарее по това време Джоана да прави каквото му е нужно.

Психиатрия, а?... Мисълта на Лейърд бе тръгнала в правилната посока. Съществуват определени методи, с които се въздействува на шизофренията и при някои модификации би успял да подави чуждата личност. Ще се наложи, след време да се отърве от този човек...

Резултатът — ново безсмъртие за Дариеш и хилядолетия ще управлява младата цивилизация. Той е като демон, който гони човека... ето какво е той. Усмихнал се уморено и скоро сам изключил съзнанието си.

* * *

Корабът се носил през звездното пространство. Времето губило привичния си смисъл, превърнало се в празно положение на стрелките на циферблата, редуване на сън и бодърствуване, закуски и обеда. Бавно се премествали съзвездията, когато корабът поглъщал светлинните години.

Непрекъснатото бумтене на могъщите машини запълвало не само дните им, но и съществуването им. Кръговратът бил непоколебим — сън, събуждане, хранене, и понякога... Джоана. Лейърд често се замислял, ще дойде ли на това скоро края? Не се ли е превърнал в Летящия холандец, затворен в собствения си череп с друго същество, което го е победило? В миговете, когато отчаянието го обхващало, инстинктивно търсел утешение у Джоана. Нещо го привличало в нея, дори когато бил едно цяло с Дариеш. Но после...

* * *

— Дариеш, ние скоро ще се съединим с Голямата флота. Чуваш ли? Тя ще се върне триумфално с непобедимото оръжие на Уирда.

— И защo не? Джоана е честолюбива независимо от годините си. Стреми се към славата, както впрочем и ти. Та, какво от това?

— Кога ще избягаме? Само губим време напразно. Трябва да избягаме със спасителната лодка и да унищожим кораба. И колкото се може по-бързо.

— И всички ли ще трябва да унищожим? И Джона Рос ли?

— Ама, че си дявол... Нея ще я отвлечем... или нещо подобно. Ти знаеш, да пропаднеш в пъкала, че обичам това момиче! Но когато работата опира до безопасността на Земята!... Сега само този крайцер може да превърне планетата ми на прах и пепел. Там са родителите ми, братята ми, приятелите ми, там е моята Родина! Трябва да направя нещо!

— Добре де, добре, Лейърд. Успокой се. Нека, като начало, да монтираме енергетичните проектори. И ще извършим серия от проби, които ще им приспят подозрителността. Тук на борда само Джоана ни вярва напълно. Нито един офицер не я поддържа.

Дните минавали. Двойната личност в единното тяло методично работела и направлявала джанярдските техници, които дори не разбирали, какво им предстои да изработят. Лейърд, като възприемал знанията на Дариеш, с възхищение си представял, каква сила е заключена в тези схеми, тръби и невидими енергетически полета. Ако тази сила се измъкне извън контрола и превърне съзидателната мощ на вселената в разрушителна стихия, която да разкъса пространството и времето, да измъкне енергията скрита в атомите, да разруши равновесието на полетаат, то ще измени самата същност на Космоса. Лейърд потрепера, като си спомни развалините на Уирда.

Проекторът бил монтиран и подготвен за действие. Дариеш предложил да спрат крайцера и да им покаже възможностите на оръжието си. Те се насочили към безжизнена планета в ненаселена система и се настанили на орбита около нея. Уирдецът превърнал повърхността на нещастната планета в море от лава.

— Ако бях пуснал проектора с пълната му мощ — подхвърлил той небрежно, — то планетата просто би се разлетяла на парчета.

Лейърд се огледал. Заобикаляли ги бледи и напрегнати лица. По челата на повечето присъстващи блестели капчици пот, а на някои явно било лошо. Джоана била така разтърсена, че се забравила и паднала в прегръдките му.

Но след миг вдигнала възторженото си лице.

— И така, господа, краят на Земята е близо. Те вече не могат да ни спрат. Този кораб, под защитата на силовите си екрани, е достатъчен да опустоши напълно цялата слънчева система.

Дариеш побързал да се съгласи. Всъщност, това било напълно във възможностите им. Няма да им е потребна много енергия, защото съживените генератори на Уирда всъщност представляваха катализатори с помощта на които се освобождаваха грандиозни сили. Армиите на Слънцето не притежавали нито знания, нито оръжие, че да се защитят дори от първия удар. Победата им е в кърпа вързана!

Той подскочил от нахлулата внезапно мисъл на Лейърд

— Така значи, а! Такъв ти бил истинския план, Дариеш!

Двата потока съзнание се пресекли в един мозък. Лейърд изказал гледната си почка. И смятал, че всичко е просто. Трябва само да въръжат кораба, преди той да се присъедини с основните сили на флота. Джанярдците не им се доверяват. Затова ще трябва да направят още и робот, но за него никой не бива да знае.

— После нещата ще протекат така: Ние достигаме флота и оръжието се привежда в ход. Смъртоносното излъчване пронизва кораба и на борда му остават само мъртъвци. А роботите биват парализирани и като цел ще ни бъде джанярдския флот. Своя кораб с няколко изстрела ще унищожи всички надежди на завоевателите. Накрая, програмираният за това робот ще унищожи и самия кораб и по този начин ще погребее всяка възможност да се използва повече това свръхоръжие.

— И какво ще стане с нас? Ние ще се скрием в самото начало. Да, скъпи Дариеш! Предварително ще наредим на роботите да подготвят спасителния капитански катер... ще вземем Джоана на борда и ще се насочим към Слънцето. На крайцера няма кой да ни преследва...

Уирдианина не избързвал с отговора си:

— Като план е прекрасен. Смел и неочакван удар. Така ще направим.

— Дариеш, какво ти става? — гласът на Джоана изразявал безпокойство. — Лошо ли ти е?

— Не, просто нещо ми хрумна. Всичко е наред, капитан Рос!

Лейърд я целунал. Изведнъж усетил цялата сила на удара, който ще я настигне, в резултат на планираното им предателство. Приятелите ѝ, светът ѝ, целите ѝ, всичко с което живее, ще бъде унищожено. И той ще го направи. Боял се, че тя едва ли ще поиска да го погледне след стореното.

А Дариеш, проклетият безчувствен дявол се наслаждавал на подобни мисли.

Лейърд най-после заспал. Дариеш сериозно се замислил. Планът на младия човек не бил никак лош. И в него нямало нищо неизпълнимо. Още по-доброто било, че сам го бил измислил и до края на полета ще предъква детайлите. А после ще бъде късно. Той, Дариеш ще осигури победата на джанярдите. Всичко, което той трябвало да направи, било в съдния час, да се постарее да не се приближи до лоста. На Лейърд ще бъде нужно да я докосне, а той с всички сили ще го задържи. В този случай желанията им ще бъдат противоположни и следователно взаимно ще се унищожат. Това ще подпомогне победата на джанярдите.

Тази нова цивилизация му внушавала доверие. С нейната свежест и енергия подавала надежди, че много работи ще свърши. Колко вяли изглеждаха спомените на Лейърд за Земята. Целеустремеността на джанярдите ще му помогне в борбата. Тази цивилизация е млада, ще расте, ще се развива, ще се изменя така, както той иска и му е нужно.

„Уирда — биело в онази част на мозъка, който бил недосегаем за Лейърд, — Уирда, ти скоро ще се възродиш! Джанярда ще се превърне в твое подобие!“

* * *

Показал се Големият Флот!

Милиони крайцери и катери маневрирали в неясната светлина на джуджето Слънце. Прииждащите вълни, ред след ред, изглеждали като гигантски акули, които разсичали пространството. На тях била смъртта: бомби, оръдия, торпеда и хора защитени с броня. Те били готови веднага да нападнат планетата и да унищожат цивилизацията. Въображението с труд възприемало тази картина. В мозъка, като на

екран, се отпечатвало нещо огромно и непобедимо, но и неопределено, защото не успявал напълно да обхване целия този могъщ джанярдски флот.

Като стрлела със стоманен връх той се устремил към Земята. Задачата — да се пробият защитните линии на Слънцето и да се разруши Империята. „Как може хора да се стремят към унищожаването на Земята? — безнадеждно мислел Лейърд. — Но те изглежда вече не са хора. Космосът ги е променил. Нито едно човешко същество не може да замисля гибелта на разума, гибелта на люлката на човечеството“. Яростта му се нахвърлила на Дариеш:

— Свършвай вече, Дариеш! Шансът сега е на наша страна!

— Не бързай, Лейърд. Да почакаме, да почакаме още малко. Ние нямаме удобен предлог да напуснем кораба.

— Имаш право. Но тогава да отидем в контролната кабина. Необходимо е тихичко да се преближим до лоста. Боже мой! от нас зависи съдбата на цялото човечество.

Дариеш бил принуден да се съгласи. Но не успял да скрие недоволството си, с което удивил Лейърд. Онази част от съзнанието му, която била в шизофренично състояние. очаквала сигнала, който да я пробуди от хипнотичното въздействие.

Корабът им изглеждал някак си недостроен. Собственото му въоръжение било свалено и вместо него били монтирани апаратите на Уирда. Механическият мозък на работа се явявал сега едновременно и пилот, и артилерист на крайцера. За това, с какви заповеди е програмиран роботът, знаел само двойният мозък на Дариеш-Лейърд.

КОГАТО ПРЕВКЛЮЧВАТЕЛЯ БЪДЕ ПРЕМЕСТЕН, НУЖНО Е ДА СЕ ЗАЛЕЕ КОРАБА СЪС СМЪРТОНОСНА РАДИАЦИЯ... ПОСЛЕ, КОГАТО КАПИТАНСКИЯТ КАТЕР СЕ ОТДАЛЕЧИ, ТИ ЩЕ УНИЩОЖИШ ФЛОТА, КАТО НЕ ДОКОСНЕШ САМО ТОЗИ КАТЕРР. КОГАТО НЕ ОСТАНЕ НИТО ЕДИН КОРАБ, ТИ ЩЕ АКТИВИРАШ ДЕЗИНТЕГРАТОРИТЕ И ЩЕ ПРЕВЪРНЕШ СОБСТВЕНИЯ СИ КОРАБ И СЪДЪРЖАНИЕТО МУ В ГАЗОВ ОБЛАК.

Лейърд трескаво не откъсвал очи от лоста. Той бил така обикновен. И като си помисли човек, че от наклона му спрямо щита на който е поставен, зависи цялата история на космическите завоевания. Отместил трудно погледа си и се спрял на облака враждебни кораби.

Колкото се може по-спокойно извадил цигара. Ръцете му треперили, докато я запалвал. Дръпнал дима трескаво. По челото му избило пот. Той чакал напрегнато.

Джоана се приближила към него. Тя не подозирала нищо! Зад нея вървели няколко офицери. Очите и сияели, на бузите играела свежата червенина на радостната възбуда, а блясъка на на косите ѝ изглеждали като разтопена мед.

„Колко е красива! — помислил Лейърд. — Защо точно на него се паднала възможността да я направи нещастна?“

— Дариеш! — в гласът ѝ звънял възторг. — Адмиралът иска да ви види. Поканен сте на неговия кораб. Вероятно, ще поиска да разбере действието на оръжието. После флотът се насочва към Слънцето. Ние ще бъдем в авангарда. Дариеш, мой мили Дариеш! Ние ще спечелим тази война!

„Сега е момента“ — мисълта на Лейърд накарала ръката да се стрелне към лоста.

Веднага сработило подсъзнанието на Дариеш и ръката се спряла на половината път.

Не!

Но как така? Как...

Скритата половина на Дариеш се обърнала към Лейърд и той разбрал, че е загубил играта.

Всичко било невероятно просто. Дариеш го спрял. Задържал ръката му с волята си. Докато той, Лейърд е спал, уирданецът продължавал да тренира подсъзнанието си. Но не бил отчел едно: той по време на съзнателно създаден сомнабулизъм написал писмо на Джоана, в което съобщавал истината. Той го поставил така, че да го открият, когато търсят причината за този странен паралич. В писмото е бил даден съвет да държат тялото му под стража, докато не му се удаде да постигне и овладее напълно уирданската психиатрия: наркотици, електрически полета, хипноза. Именно тези начини изтласкали и него.

Джанярдите били близо до победата.

— Дариеш — като от мъгла се появило лицето на Джоана и гласът и звучал някак си далечен и помръкнал, заглушаван от вътрешния спор. — Скъпи, Дариеш, какво ти става? Лошо ли ти е?

През това време уирданецът увещавал първичния собственик на тялото:

— Най-добре е да се предадеш, Лейърд. Аз мога да запазя твоето „аз“ и писмото ще унищожа; така никой нищо няма да узнае. Както виждаш, сега мозъкът ми е напълно отворен за тебе. Сега играя честно. Уважавам те и не искам с нищо да ти навредя. Но те съветвам да се предадеш или ще ми се наложи да те прогоня от собственото ти тяло.

Предлагали му бавна смърт. Той претърпял поражение в непокорството си и като резултат трябвало да загине. Сега не бил способен да мисли ясно. Измърморил:

— Предавам се! Ти победи, Дариеш!

Тялото рухнало на пода.

— Какво ти става? — Джоана се спуснала към него.

Дариеш се усмихнал объркано.

— Нещо съм изморен. Изглежда не съм овладял напълно чуждата нервна система. Скоро ще ми мине. Вече се чувствавам по-добре. Да вървим.

В този миг ръката на Лейърд дръпнала лоста.

Дариеш закъснял с командата си. Той завикал, като се постарал да овладее ръката, а тялото отново се загърчило в пристъпа на обхваналия го паралич.

Съзнанието на Лейърд се възстановило и в него се смесили мъката от поражението и облекчението от победата. Трескаво започнал да разсъждава:

— Никой не видя, какво направих. Те гледаха само лицето ми. Смъртоносната радиация е тук. Ако не ми се подчиняваш, ние ще загинем.

Всичко се оказало елементарно. Като изучавал паметта на Дариеш, Лейърд се запознал и с методите за тренировки на подсъзнанието. Предвидял скритата половина на чуждия мозък и разбрал, че уирданецът е замислил нещо. Затова изпратил сам на себе си следхипнотичната заповед. В ситуацията, когато изглеждало, че губи безвъзвратно, съзнателната му част се предала, а подсъзнателната заповядала на ръката да премести лоста.

— Бързо се съгласявай, Дариеш! Ти като мен обичаш живота. Заедно ще избягаме от този ад.

Дариеш едва изцедил от устата си:

— Ти спечели, Лейърд...

Тялото се надигнало и тръгнало към секцията, където се намирал капитанския катер. Невидимите лъчи на смъртта пронизвали всичко живо. Само след три минути нервната система ще бъде разрушена.

— Нещо си много бавен! Джоана, да бягаме, бързо!

— Защо? — тя изплашено се спряла и погледнала офицерите си. По лицата им се появило подозрение. — Дариеш, какво означава това?

— Капитане! — един офицер изкочил напред. — Капитане... Той премести лоста. Той иска да напусне кораба. Никой от нас не знае, какво има в механизмите му.

Лейърд извадил пистолета от кобура на Джоана и стрелял в говорещия. Спътникът му посегнал към оръжието си, но движението му променило посоката си и се стоварил на пода. Юмрукът на Лейърд се стоварил върху брадата на Джоана, а ръцете му я хванали и понесли. Бързо, бързо в катера!

В коридора към катера стояла стража.

— Какво е станало с нея? — запитал старшината.

— Лошо й е... Машините изпуснаха радиация... Веднага трябва да я настаним в лазарета — отвърнал мигновено Лейърд.

Те отстъпили малко и докато размишлявали, той се вмъкнал в катера.

— Ние трябва ли да дойдем с вас? — проявил инициатива старшината.

— Не е нужно — изругал Лейърд и усетил пристъп на главоболие и въртене на свят. Радиацията била почнала да действа и смъртта се приближавала непоколебимо.

— Не-е! — изревал и натресъл юмука си в нахалното лице на джанярдеца. Хлопнал люка и паднал в креслото на пилота.

Моторът изревал на свой ред при пробуждането си. Приклади и юмуци барабанили по люка. Усетил, че започва му се повръща.

О, Джоана! как ли това ще ти подейства?

Той включил скоростите. Налегнала го силата на инерцията...

На екрана видял ярки избухвания: оръдията на Уирда открили огън.

* * *

Чашата ми бе отдавна празна. Помолих да я напълнят отново и седях мълчаливо, като неволно се мъчих да отгатна, колко е истината в тази интересна приказка.

— В науката, която ние наричаме история — започнах да разсъждавам на глас, — съществува мнение, че някаква глобална катастрофа е унищожила Големия Джанярски флот. И това променило хода на войната. Само година по-късно Слънцето победило. Значи това си направил ти?

— Така излиза. До известна степен съм аз, до известна степен — Дариеш. Действувахме като един. Той не беше враг не себе си. В мига, когато разбра, че съм готов да загина, но да не се предам, той премина на моя страна.

— Добре, но защо нищо не казват за това? Защо не сте разказали на никого? Могло е да се възстановят машините...

Грубото и изгоряло на слънцето лице на Лейърд се изкриви в насмешлива гримаса.

— Би могло... Но земната цивилизация не беше готова да използва тези машини. Дори Уирда не е била готова, а между двете съществува разлика от милиони години развитие. Освен това в договора ни имаше клауза...

— Какъв договор?

— О, нали с Дариеш съществувахме заедно. Живот сред непрекъснато подозрение за възможно предателство е просто непоносимо. Особено, когато нямаш доверие в собствения си мозък. Ние сключихме споразумение по пътя към слънцето. А летяхме така дълго. И използвахме уирданските методи на автохипноза, с които се убедихме, че договорът няма да се нарушава.

Той печално погледна лунното небе.

— Затова смятам, че този джин от бутилката ме уби. Двете личности се сляха в една. Естествено, че в новото ми „аз“ частта на Дариеш бе по-голяма от моята.

— О, това никак не беше страшно! — допълни той. — Ние така добре помнихме живота си преди да се слеем. И отчитяхме особеностите на всеки от нас. Всъщност, човешкият живот е така беден и ограничен, че няма за какво особено да съжалявам. Но понякога моето „аз“ се показва и иска с някого да си поприказва.

Тогава избирам човек, който няма да ми повярва и не може да се възползува от разказа ми.

— Защо тогава сте се прехвърлили в Космическото търсене? — поинтересувах се аз внимателно.

— Поиска ми се както следва де изуча устройството на Вселената, преди да се захвана с преобразуването ѝ. Дариеш сам иска да се ориентира, да събере повече данни и да не сгреши при приемането на решения. Когато преминем в ново и безсмъртно тяло, ще ни се отвори куп работа. Галактиката ще бъде преобразена според най-добрите уирдански традиции. За това са необходими хилядолетия, но времето е с нас! — той погали с длан късо постриганите си коси. — И Лейърд всъщност имаше едно условие. Той настояваше да живеем нормален човешки живот до остаряване на тялото му. Ето... — той повдигна неопределено рамене, — така живеем ние.

Прекарахме заедно още няколко минути, но повече не разговаряхме. Изведнъж той стана.

— Извинявай — каза той. — Жена ми идва. Благодаря ти за компанията.

Погледнах високата и красива жена, която идваше към нас. Косите ѝ бяха непоносимо червени.

— Най-последно, Джоана — дочух гласът му.

Те се хванаха под ръка и напуснаха залата. И по нищо не се различаваха от другите хора.

Помислих си, че той може да има и други невероятни истории в запас...

Издание:

Двама са много (психологическа фантастика)

Изд. Неохрон, Пловдив, 1993

SF Трилър №15

Съставител: Николай Странски, Иво Христов

Превод: Красномир Крачунов, Ивайло Рунев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.